

องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต คณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สารนิพนธ์
ของ
นางสาววรกานต์ สุขสวัสดิ์ ณ อยู่ธยา

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา
พฤษภาคม 2548
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

152.4

จ. 8' 0

ร. 3

องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต คณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

16 ส.ก. 2548

บทคัดย่อ

ของ

นางสาววรกานต์ สุขสวัสดิ์ ณ อยุธยา

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา

พฤษภาคม 2548

h 278453

วรกานต์ สุขสวัสดิ์ ณ อยุธยา (2548) องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความฉลาดทางอารมณ์
ของนิสิต คณะศิลปกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สารนิพนธ์ กศ ม
(จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ ของนิสิต คณะ
ศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตสาขาวิชา
ศิลปศึกษาและสาขาดุริยางคศาสตร์ศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินท
รวโรฒ ปีการศึกษา 2547 จำนวน 168 คน เป็นนิสิตหญิงจำนวน 104 คน และนิสิตชาย
จำนวน 64 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบประเมิน ความฉลาดทางอารมณ์ของกรม
สุขภาพจิต ที่ได้พัฒนาแนวคิดเรื่องความฉลาดทางอารมณ์ที่ประกอบด้วยปัจจัยหลักสำคัญ
3 ประการคือ ดี เก่ง และสุข สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่า
เบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที่ t

ผลการศึกษาพบว่า

1 องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
05 มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ อาชีพบิดามารดาหรือผู้ปกครองรัฐวิสาหกิจ (X_{12}) บุคลิกภาพ
(X_{15}) ลักษณะมุ่งอนาคต(X_{16})ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน(X_{18}) สัมพันธ
ภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อนรวมชั้น(X_{20})

2 องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางลบ กับความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05
มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ดุริยางคศาสตร์(X_8) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน(X_{10}) สัมพันธภาพ
ระหว่างนิสิตกับสมาชิกในครอบครัว (X_{17})

3 องค์ประกอบที่ไม่มีความสัมพันธ์ กับความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต คณะ
ศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มี 12 องค์ประกอบได้แก่ นิสิตชาย(X_1)
นิสิตหญิง(X_2) อายุ(X_3) ระดับชั้นปีที่ 1(X_4) ระดับชั้นปีที่ 2 (X_5) ระดับชั้นปีที่ 3(X_6)
ระดับชั้นปีที่ 4(X_7) สาขาวิชาศิลปศึกษา(X_9) อาชีพบิดามารดาหรือผู้ปกครองรับราชการ
(X_{11}) อาชีพบิดามารดาหรือผู้ปกครองพนักงานเอกชน(X_{13}) อาชีพบิดามารดาหรือ
ผู้ปกครองธุรกิจส่วนตัว(X_{14}) สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์(X_{19})

4 องค์ประกอบที่สามารถพยากรณ์ที่ดีในการพยากรณ์ความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยเรียงลำดับจากตัวแปรที่ส่งผลมากที่สุดไปน้อยที่สุด คือ ลักษณะมุงอนาคต(X_{16}) บุคลิกภาพ(X_{15})ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน(X_{10})สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อนร่วมชั้น(X_{20}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01 ซึ่งสามารถร่วมกันพยากรณ์ความฉลาดทางอารมณ์ได้ร้อยละ 61.5

5 สมการพยากรณ์ความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01 และได้้นำค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์มาเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

5.1 สมการพยากรณ์ความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในรูปคะแนนดิบ ได้แก่

$$\hat{Y} = 583 + 396 X_{16} + 298 X_{15} - 191 X_{10} + 132 X_{20}$$

5.2 สมการพยากรณ์ความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในรูปมาตรฐาน ได้แก่

$$Z = 493 X_{16} + 241 X_{15} - 189 X_{10} + 162 X_{20}$$

FACTORS AFFECTING ON EMOTIONAL INTELLIGENCE OF STUDENTS OF
THE FACULTY OF FINE ARTS,SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY

AN ABSTRACT

BY

MISS VORAKARN SUKSAWAT NA AYUDHAYA

Presented in partial fulfillment of the requirement
for the Master of Education degree in Educational Psychology
at Srinakharinwirot University

May 2005

Vorakam Suksawat Na Ayudhaya (2005) Factors Affecting On Emotional Intelligence Of The Faculty Of Fine Arts, Srinakharinwirot University Master's Project, M Ed (Educational Psychology) Bangkok Graduate School, Srinakharinwirot University Advisor Wilailux Pongsopha

The purposes of this research where to study and compare the level of emotional quotient of students in Srinakharinwirot University The 168 samples where the first to fourth-year in academic year 2004 ,The instrument that used to collect data was emotional quotient Intelligence test of Psychological Health Department that devided into 3 parts part 1 "goodness",part 2 "excellence" and part 3 "happiness" The data were analyzed into percentage, mean, standard deviation and t – test

The results were as follows

1 There were significantly positive correlation among 5 factors, civil servant (X_{12}) personality (X_{15}) characteristic of the future (X_{16}) biological environment of teaching (X_{18}) relationship between students and preens (X_{20}) with the level of emotional quotient of student at 05 level

2 There were significantly negative correlation among 3 factors, depart of music(X_8) average (X_{10})relationship between students and their families (X_{17})with the level of emotional quotient of student at 05 level

3 There were no significantly correlation among 12 factors, male(X_1) female (X_2)age (X_3)year of study 1 (X_4)year of study 2 (X_5)year of study 3(X_6)year of study 4 (X_7)depart of art education (X_9)government servant (X_{11}) employee of communication (X_{13})agriculturist work (X_{14})relationship between students teacher (X_{19})with the level of emotional quotient of student at 05 level

4 There were 4 factors that significantly affected to level of emotional quotient of student from the most to the least affect where characteristic of the future (X_{16}) personality (X_{15}) average (X_{10}) and relationship between students and preens (X_{20})01 these factors could predicted to the level of emotional quotient of student of 61 5

5 The predicted significantly of discipline in level of emotional quotient were as follow

5 1 In team of raw scores were

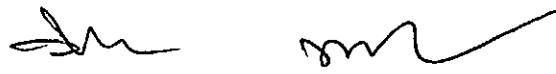
$$\hat{Y} = 583 + 396 X_{16} + 298 X_{15} - 191 X_{10} + 132 X_{20}$$

5 2 In team of standard scores were

$$Z = 493 X_{16} + 241 X_{15} - 189 X_{10} + 162 X_{20}$$

อาจารย์ที่ปรึกษา ประธานกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบได้
พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์



(อาจารย์ วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา)

ประธานกรรมการบริหารหลักสูตร



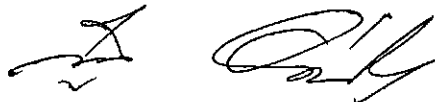
(รองศาสตราจารย์ เวหนิ กรีทอง)

คณะกรรมการสอบ



ประธาน

(อาจารย์ วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา)



กรรมการ

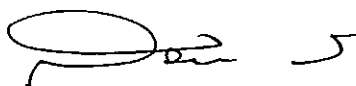
(รองศาสตราจารย์ ชูชีพ อนโคกสูง)



กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ เวหนิ กรีทอง)

อนุมัติรับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้



คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ดร สมชาย ชูชาติ)

วันที่ 1๐ เดือน พฤษภาคม พ.ศ 2548

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสามารถของอาจารย์ วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ รองศาสตราจารย์ เวธนี กรีทอง และอาจารย์ ชูชีพ อ่อนโคกสูง กรรมการแต่งตั้งเพิ่มเพื่อสอบปากเปล่าสารนิพนธ์ที่กรุณาให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆในการทำสารนิพนธ์นี้จนกระทั่งเสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ เวธนี กรีทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรณรัตน์ พลอยล้อมแสง อาจารย์ ดร.พาสณา จุลรัตน์ ที่กรุณาให้คำแนะนำข้อเสนอแนะต่างๆในการวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้

ขอขอบคุณนิสิต เอกศิลปศึกษา เอกดุริยางคศาสตร์ศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามให้ผู้วิจัยเพื่อประกอบการศึกษาและจัดทำสารนิพนธ์

ขอขอบคุณนิสิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามให้ผู้วิจัยเพื่อประกอบการศึกษาและจัดทำสารนิพนธ์

ขอกราบขอบพระคุณ มารดา บิดา ที่ให้การสนับสนุนการเรียนและทุนทรัพย์ให้ความรัก ความห่วงใยและเป็นกำลังใจที่สำคัญของผู้วิจัยตลอดมา

คุณประโยชน์อันพึงมีจากสารนิพนธ์นี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่มารดา บิดา คณาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ได้อบรมสั่งสอนและปลูกฝังคุณธรรมความดีให้แก่ผู้วิจัยตลอดมา

วรกานต์ สุขสวัสดิ์ ณ อยุธยา

สารบัญ

บทที่

หน้า

1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
ตัวแปรที่ศึกษา	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
กรอบแนวความคิดในการวิจัย	9
สมมติฐานในการวิจัย	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
ความหมายของความฉลาดทางอารมณ์	11
ความสำคัญและประโยชน์ของความฉลาดทางอารมณ์	19
กระบวนการทางสมองที่ทำให้เกิดความฉลาดทางอารมณ์	22
ลักษณะของผู้มีความฉลาดทางอารมณ์	23
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	26
งานวิจัยในต่างประเทศ	26
งานวิจัยในประเทศ	28
3 วิธีในการดำเนินการศึกษาค้นคว้า	33
การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง	33
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	33
วิธีการดำเนินการสร้างเครื่องมือ	34
การหาคุณภาพเครื่องมือ	45
การเก็บรวบรวมข้อมูล	45
การวิเคราะห์ข้อมูล	45
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	46

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	
หน้า	
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	48
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	48
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	50
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	51
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	58
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	58
สมมติฐานในการวิจัย	58
ขอบเขตของการวิจัย	58
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	59
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	60
การวิเคราะห์ข้อมูล	60
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	60
อภิปรายผลของการศึกษาค้นคว้า	61
ข้อเสนอแนะ	73
บรรณานุกรม	75
ภาคผนวก	81
ภาคผนวก ก หนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล	82
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	86
ภาคผนวก ข คำอำนาจจำแนกและความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	100
ประวัติย่อของผู้ทำสารนิพนธ์	110

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

- 1 แสดงจำนวนและร้อยละของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตาม เพศ ชั้น
ปีการศึกษา อายุ สาขาวิชา อาชีพของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง 51
- 2 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานขององค์ประกอบ ได้แก่ บุคลิกภาพ
ลักษณะมุ่งอนาคต ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน สัมพันธภาพ
ระหว่างนิสิตกับสมาชิกในครอบครัว สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์
สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อนร่วมชั้น และ ความฉลาดทางอารมณ์ของ
นิสิต 53
- 3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร เพศ ชั้นปีการศึกษา อายุ สาขาวิชา อาชีพของ
บิดามารดาหรือผู้ปกครอง บุคลิกภาพ ลักษณะมุ่งอนาคต สิ่งแวดล้อมภายใน
โรงเรียน สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับสมาชิกในครอบครัว 54
- 4 แสดงผลการทดสอบความเป็นเส้นตรงของความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทาง
อารมณ์ของนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กับตัวแปรที่เกี่ยวข้อง 56
- 5 แสดงตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ โดยใช้วิธีวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple
Regression Analysis) 57

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การพัฒนาประเทศในปัจจุบันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม การเมือง สิ่งแวดล้อม ล้วนแล้วแต่ที่จะก่อให้เกิดปัญหามากยิ่งขึ้นในอนาคต เป้าหมายที่สำคัญของการศึกษาก็คือ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพและระบบการศึกษาที่จะต้องสร้างให้บุคคลประสบความสำเร็จในการเรียน ความสำเร็จในการประกอบอาชีพและความสำเร็จในชีวิต(กรมสุขภาพจิต 2543 74) จึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงการปฏิบัติการกิจของการอุดมศึกษาของชาติ ซึ่งทำหน้าที่ผลิตกำลังคนอันเป็นสมองของชาติให้ช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นในการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ การอุดมศึกษาของชาติจึงเป็นปัจจัยหนึ่งในการพัฒนาประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2543) การศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้มนุษย์สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตน สามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข และสามารถเกื้อหนุนการพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสม (วิชัย ตันศิริ 2542 22) การศึกษาระดับปริญญาตรี จึงมุ่งพัฒนานิสิตให้มีความรู้พื้นฐานทั่วไป มีความรู้ความสามารถในวิชาชีพ และวิชาอื่นๆที่เกี่ยวข้องพร้อมทั้งเน้นความเป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา การที่บุคคลจะประสบความสำเร็จในชีวิตได้จะต้องเป็นคนเก่งคือมีทั้งสติปัญญา และมีทั้งความฉลาดทางอารมณ์ร่วมกันบุคคลที่มีระดับเชาวน์ปัญญาสูงไม่ประสบความสำเร็จในชีวิตเนื่องจากปัญหาทางการควบคุมอารมณ์และด้านมนุษยสัมพันธ์(วิระวัฒน์ ปันนิตามัย และอุสา สุทธิสาคร 2543 133)

ในสังคมปัจจุบันพบว่าการสอนในระดับอุดมศึกษาจะเน้นเรื่องของเชาวน์ปัญญา (Intelligence Quotient) หรือระดับเชาวน์ปัญญามากเกินไป(รติวรรณ ทับธง 2543 1) ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1970 เป็นต้นมา นักจิตวิทยาจำนวนมากได้ให้ความสนใจกับระดับเชาวน์ปัญญา (Intelligence Quotient) โดยมีความเชื่อที่เป็นพื้นฐานในขณะนั้นว่าคนที่มีความเชาวน์ปัญญาสูงย่อมมีโอกาสประสบความสำเร็จในชีวิตได้มากกว่า แต่เมื่อได้ทำการศึกษาจากสภาพความเป็นจริงในสังคม นักจิตวิทยาพบว่าในความเป็นจริงแล้วคนที่มีความเชาวน์ปัญญาสูง จำนวนไม่น้อยที่ไม่ประสบความสำเร็จในชีวิต (Salovey 1997 339 - 361) นักจิตวิทยาได้พบว่าผู้ที่ไม่ประสบความสำเร็จในชีวิต ทั้งๆที่มีความเชาวน์ปัญญาสูงนั้นล้วนแต่มีปัญหาในการแสดงอารมณ์ ซึ่งปัญหาที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์เหล่านี้เป็นปัญหาที่เป็นต้นเหตุให้คนที่มีความเชาวน์ปัญญาสูงไม่ประสบความสำเร็จในชีวิตเท่าที่ควรนักจิตวิทยาได้เรียกความสามารถที่เกี่ยวข้องเหล่านี้ว่าความฉลาดทางอารมณ์(Emotion Intelligence) ซึ่ง

เรียกกันย่อๆ ว่า EQ การที่บุคคลจะประสบความสำเร็จในชีวิตได้ ตลอดจนดำรงชีวิตอยู่ได้ จะมีระดับชาวนาปัญญาที่ส่งผลต่อความสำเร็จในชีวิตไม่เกิน ร้อยละ 25 เท่านั้น ส่วนที่เหลือกว่า ร้อยละ 75 นั้นขึ้นอยู่กับสิ่งที่เรียกว่าความฉลาดอารมณ์ของแต่ละคน (Goleman, 1998 : 93 - 104) จึงเห็นได้ว่าความฉลาดอารมณ์เป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้บุคคลประสบความสำเร็จในชีวิตได้

๙ เนื่องจากอารมณ์เป็นสภาวะทางจิตใจที่มีผลจากการตอบสนองต่อตัวกระตุ้นทั้งภายในตนเองและภายนอก อารมณ์จึงมีความสำคัญต่อมนุษย์ หากไม่ดีจะนำไปสู่ความเครียดและความเครียดจะนำไปสู่โรคภัยไข้เจ็บต่างๆ ฉะนั้นหากมีความฉลาดทางอารมณ์แล้ว ก็จะเป็นรากฐานไปสู่สุขภาพกายและใจที่ดี (อัจฉราพรรณ จรัสวัฒน์ 2543 : 80) เมเยอร์ และ ซาโลเวย์ (Mayer and Salovey) ได้กล่าวถึงคำว่า "Emotional Intelligence" หรือ "Emotional Quotient" หรือความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ โดยให้คำนิยามว่าคือความสามารถของบุคคลในการรู้เท่าทันความคิด ความรู้สึก และสภาวะทางอารมณ์ของตนเองและผู้อื่นได้นอกเหนือจากการติดตามควบคุมได้แล้ว บุคคลจะต้องสามารถแยกแยะ และใช้ข้อมูลเหล่านี้ให้เกิดประโยชน์ เพื่อชี้นำความคิดและการกระทำของตนเอง (วีระวัฒน์ ปันนิตมัย 2542 : 32)

ตามสภาพการณ์ปัจจุบันมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ดำเนินงานตามพันธกิจและหน้าที่ของมหาวิทยาลัยเป็นเวลาถึงศตวรรษ ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา มหาวิทยาลัยยังมีเป้าหมายที่จะพัฒนาศักยภาพให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบันและอนาคตทั้งในด้านการผลิตบัณฑิตของมหาวิทยาลัยมีเป้าหมายที่จะพัฒนาศักยภาพให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบัน และอนาคต ทั้งในด้านการผลิตบัณฑิตของมหาวิทยาลัยให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของสังคมไม่ว่าจะเป็นทางด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งได้แก่ มีความสามารถในการวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การติดต่อสื่อสาร การเรียนรู้สิ่งใหม่ และมีคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเป็นบัณฑิตที่มีจิตสำนึกสูงต่อสังคมและชุมชน (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2542 คำนำ)

สำหรับการศึกษาศาขาศิลปศึกษาและสาขาศรีวิทยาคศาสตร์ศึกษาในคณะศิลปกรรม ศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นการศึกษาในระดับอุดมศึกษามุ่งผลิตครูผู้สอนวิชาศิลปะที่มีคุณภาพตามที่สังคมต้องการ คุณลักษณะของครูผู้สอนในการสอนได้ถูกต้องเหมาะสมแล้ว ครูผู้สอนจะต้องมีความมั่นคงทางอารมณ์ รู้จักและเข้าใจความรู้สึกของตนเองและผู้เรียน มีความอดทนอดกลั้นต่อสภาพการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น ตลอดจนสามารถเผชิญกับความเครียดและจัดการกับความเครียดได้อย่างเหมาะสม สามารถควบคุมตนเองได้

จากการที่ผู้วิจัยกำลังศึกษาที่สาขาศิลปศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นเวลา 3 ปี สังเกตด้วยตนเอง พบว่า นิสิตมีความฉลาดทางอารมณ์ไม่เหมาะสม และจากการสัมภาษณ์อาจารย์ผู้สอนที่เกี่ยวข้องจำนวน 5 คน

พบว่าปัญหาผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์ไม่เหมาะสม ในนิสิตชั้นปีต่างๆ ดังต่อไปนี้ นิสิตชั้นปีที่ 2 จำนวน 16 คน มีผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์ไม่เหมาะสม จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 25 นิสิตชั้นปีที่ 3 จำนวน 18 คน มีผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์ไม่เหมาะสม จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 28 นิสิตชั้นปีที่ 4 จำนวน 21 คน มีผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์ไม่เหมาะสม 7 คน คิดเป็นร้อยละ 33 สาเหตุของผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์ไม่เหมาะสม คือ ไม่ฟังเหตุผล ทำเรื่องเล็กเป็นเรื่องใหญ่ ชอบวิจารณ์และตำหนิผู้อื่น ไม่ใส่ใจและพูดออกมาโดยไม่คำนึงถึงความรู้สึกผู้อื่น วิพากษ์ตำหนิผู้อื่นว่าเป็นคนที่ก่อเรื่อง สร้างภาพวาดตนฉลาดกว่าผู้อื่น จนไม่มีใครอยากจะทำางานร่วมกับตนจากการสำรวจปัญหาเบื้องต้นดังกล่าว แสดงให้เห็นว่านิสิตมีความฉลาดทางอารมณ์ไม่เหมาะสม ในด้านส่งผลกระทบต่อการทำงานในอนาคต ดังที่ โกลแมน (Goleman 1998 25) กล่าวว่า ความฉลาดทางอารมณ์ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบที่สำคัญ ได้ศึกษาและสังเกตในช่วงวัยเรียนจนถึงวัยกลางคน นิสิตที่จบการศึกษาและได้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับสูงมักไม่ประสบความสำเร็จ เมื่อเปรียบเทียบกับนิสิตที่ได้คะแนนต่ำกว่าเพราะมีแต่เขาวงกตปัญหาที่ดีแต่ขาดความฉลาดทางอารมณ์ซึ่งสอดคล้องกับ เมเยอร์และคอบบี้ (Mayer and Cobb 2000 163 – 183) ได้เสนอความคิดเห็นว่า นโยบายการศึกษาควรจะทำให้ความสำคัญกับความฉลาดทางอารมณ์ อีกทั้งจากผลการวิจัยที่เขาได้ศึกษามีหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่าความฉลาดทางอารมณ์ มีส่วนสนับสนุนการเรียนรู้ด้านอารมณ์ และความสำเร็จของผู้เรียน

จากการศึกษาวิจัยของ (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา 2527 45)พบว่ามหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษามีอิทธิพลมากที่สุดต่อชีวิตของนิสิต เพราะสถาบันการศึกษามีส่วนช่วยในการนิสิตและนักศึกษาพัฒนาให้มีสติปัญญาที่เฉลียวฉลาด มีเหตุผลมีความรับผิดชอบ มีบุคลิกภาพที่ดี มีคุณธรรม ซึ่งนิสิตอยู่ในช่วงที่สามารถพัฒนาความสมดุลทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ ปัญญาและสังคมสถาบันการศึกษาจึงควรจัดสิ่งแวดล้อมและประสบการณ์ต่างๆ ให้นิสิตได้มีพัฒนาการในการพัฒนาดตนเองตามเป้าหมายและวิชาการที่วางไว้มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความมั่นคงทางอารมณ์ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นต่อชีวิต

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความฉลาดทางอารมณ์ไม่เหมาะสม ของนิสิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ความมุ่งหมายของการศึกษา

1 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อความฉลาดทางอารมณ์ ของนิสิต สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ศึกษาและ สาขาวิชาศิลปศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2 เพื่อศึกษา องค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อความฉลาดทางอารมณ์ ของนิสิต สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ศึกษาและ สาขาวิชาศิลปศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

3 เพื่อสร้างสมการถ้อยพยากรณ์ความฉลาดทางอารมณ์ สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ศึกษาและ สาขาวิชาศิลปศึกษาของนิสิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลจากการศึกษาครั้งนี้ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนนโยบายในการพัฒนาและปลูกฝังความฉลาดทางอารมณ์ ให้นิสิตสามารถนำไป ปรับปรุงแก้ไข ให้สอดคล้องกับการทำงานในอนาคต อันจะนำไปสู่ความสำเร็จในการเรียนและการดำเนินชีวิต ของนิสิตระดับชั้นปริญญาตรี สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ศึกษาและ สาขาวิชาศิลปศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนิสิต สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ศึกษาและสาขาวิชาศิลปศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2547 จำนวน 168 คน เป็นนิสิตหญิงจำนวน 104 คน และนิสิต ชายจำนวน 64 คน ซึ่งใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

2 ตัวแปรที่ศึกษา

2 1 ตัวแปรอิสระ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

2 1 1 องค์ประกอบด้านส่วนตัว ได้แก่

2 1 1 1 เพศ

2 1 1 2 อายุ

2 1 1 3 ระดับชั้น

2 1 1 4 สาขาวิชา

- 2 1 1 5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 2 1 1 6 บุคลิกภาพ
- 2 1 1 7 ลักษณะมุ่งอนาคต
- 2 1 2 องค์ประกอบด้านครอบครัว ได้แก่
 - 2 1 2 1 อาชีพของ บิดา มารดา หรือ ผู้ปกครอง
 - 2 1 2 2 สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับสมาชิกในครอบครัว
- 2 1 3 องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัย ได้แก่
 - 2 1 3 1 ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน
 - 2 1 3 2 สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์
 - 2 1 3 3 สัมพันธภาพระหว่าง นิสิตกับเพื่อนร่วมชั้น

2 2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความฉลาดทางอารมณ์

นิยามศัพท์เฉพาะ

★ 1 ความฉลาดทางอารมณ์ หมายถึง นิสิตสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ศึกษา และสาขาศิลปศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความสามารถในการตระหนักรู้ภาวะอารมณ์ของตนเองและสามารถจัดการกับภาวะอารมณ์ของตนเองได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ สามารถสนับสนุนการคิด การสร้างแรงจูงใจที่ดีให้แก่ตนเอง เพื่อให้เกิดการพัฒนาตนเองและผู้อื่น และสร้างสายสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น ความฉลาดทางอารมณ์ตามแนวคิดของโกลแมน (Goleman 1998) ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1 การรู้จักอารมณ์ตนเอง (Know one's Emotions) หมายถึง รู้ว่าอารมณ์ของตนเองเป็นเช่นไร ทั้งในยามปกติและยามอารมณ์ไม่ปกติ รู้ถึงลักษณะของอารมณ์ การแสดงออกตามอารมณ์ต่าง ๆ ตลอดจนผลย้อนกลับจากการเกิดอารมณ์ของตน

2 การจัดการกับอารมณ์ของตนเอง (Managing Emotions) หมายถึง ความสามารถในการควบคุมอารมณ์ของตนเองและแสดงออกได้อย่างเหมาะสมกับบุคคล สถานที่ เวลา และเหตุการณ์ ทั้งอารมณ์ดีและอารมณ์ไม่ดี ให้เกิดความสมดุลและมีผลย้อนกลับเป็นที่พึงพอใจ ซึ่งขึ้นอยู่กับความอดทน การรู้จักระงับอารมณ์และระบายอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม ไม่เก็บกด

3 การสร้างแรงจูงใจให้ตนเอง (Motivating One-self) หมายถึง การมองหาสิ่งดีต่าง ๆ ที่ตนเองมีอยู่ มองแง่ดีของสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเองและสร้างความเชื่อมั่นว่าเราสามารถเผชิญสิ่งนั้นได้ เราสามารถทำได้ เราสามารถผ่านพ้นไป

ได้ด้วยดี ทั้งนี้เพื่อให้เกิดกำลังใจที่จะสร้างความรู้สึที่ดี ๆ ดอดตนเองและพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของตน

4 การหยั่งรู้อารมณ์ผู้อื่น (Recognizing Emotions in Others) หมายถึง ความสามารถในการรับรู้อารมณ์ความรู้สึกของผู้อื่น มีความเข้าใจ เห็นใจผู้อื่น สามารถปรับความสมดุลของอารมณ์ตนเองเพื่อดอบสนองต่ออารมณ์ของผู้อื่นได้อย่างสอดคล้องกัน

5 การรักษาความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน (Handling Relationships) หมายถึง ความสามารถในการอยู่ร่วมกันและทำงานร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่น และมีความสุข

2 องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความฉลาดทางอารมณ์ไม่เหมาะสมของนิสิต สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ศึกษา และสาขาศิลปศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หมายถึง องค์ประกอบด้านส่วนตัว องค์ประกอบด้านครอบครัว องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม ที่ส่งผลต่อความสามารถในการตระหนักรู้ภาวะอารมณ์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

2 1 องค์ประกอบด้านส่วนตัว ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้น สาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีรายละเอียดดังนี้

2 1 1 เพศ ได้แก่ นิสิตชาย นิสิตหญิง

2 1 2 อายุ หมายถึง จำนวนปีตั้งแต่แรกเกิดจนถึงปัจจุบัน

2 1 3 ระดับชั้นที่กำลังศึกษาอยู่ ได้แก่

2 1 3 1 นิสิตชั้นปีที่ 1

2 1 3 2 นิสิตชั้นปีที่ 2

2 1 3 3 นิสิตชั้นปีที่ 3

2 1 3 4 นิสิตชั้นปีที่ 4

2 1 4 สาขาวิชา หมายถึง วิชาเอกที่ใช้ในการศึกษาใน คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 2 สาขาวิชา ได้แก่

2 1 4 1 สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ศึกษา

2 1 4 2 สาขาวิชาศิลปศึกษา

2 1 5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถทางการเรียนของนิสิตแต่ละคน

2 1 6 บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะเฉพาะของนิสิตที่สะท้อนถึงความรู้สึกนึกคิดและพฤติกรรมการแสดงออกเพื่อดอบสนองต่อสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง ทำให้มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ในการวิจัยครั้งนี้ได้แบ่งตามทฤษฎี

บุคลิกภาพของ คาร์ล กุสตาฟ จุง (Carl Gustav Jung) โดยแบ่งเป็น 2 แบบ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2 1 6 1 บุคลิกภาพแบบแสดงตัว หมายถึง ลักษณะของ นิสิตที่ชอบเข้าสังคม ชอบสังสรรค์ ลักษณะเปิดเผย ช่างพูด ชอบทำกิจกรรมที่ให้ความตื่นเต้น สนุกสนานชอบทำงานร่วมกับผู้อื่น ชอบการเปลี่ยนแปลงไม่จำเจ มองโลกในแง่ดี สามารถปรับตัวเข้ากับทุกสถานการณ์ มีความยืดหยุ่น และทำอะไรตามสภาพความเป็นจริง

2 1 6 2 บุคลิกภาพแบบเก็บตัว หมายถึงลักษณะของ นิสิตที่ไม่ ชอบเข้าสังคม ไม่ชอบสังสรรค์ เป็นคนเงียบ เก็บตัว ชอบทำงานคนเดียว เจ้าระเบียบ มีการวางแผนล่วงหน้า เคร่งเครียด เชื่อตนเอง ไม่ค่อยเปิดเผย มีจริยธรรมสูง

2 1 7 ลักษณะมุ่งอนาคต หมายถึง การมองอนาคตข้างหน้าของ นิสิต ว่าเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว สามารถหางานทำได้ง่าย เป็นที่ต้องการของ ตลาดแรงงาน โดยนิสิตที่มุ่งอนาคตจะมีลักษณะดังนี้

2 1 7 1 สามารถคาดการณ์ไกลถึงผลที่จะเกิดขึ้นจากการกระทำเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ และตัดสินใจเลือกกระทำอย่างเหมาะสม

2 1 7 2 หาทางแก้ปัญหาและวางแผนดำเนินการ เพื่อเป้าหมายเกี่ยวกับการประกอบอาชีพในอนาคต

2 1 7 3 รู้จักเลือกที่จะกระทำและรอคอยผลที่จะเกิดขึ้นในอนาคตเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ และมีความเพียรพยายามในปัจจุบันเพื่อประสบความสำเร็จในชีวิต

2 2 องค์ประกอบด้านครอบครัว ได้แก่ อาชีพของ บิดา มารดา หรือ ผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง รายได้ครอบครัว สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับสมาชิกใน ครอบครัว

2 2 1 อาชีพของ บิดา มารดา หรือ ผู้ปกครอง หมายถึง อาชีพของ บิดา มารดาหรือ ผู้ปกครอง แบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

2 2 1 1 รับราชการ

2 2 1 2 พนักงานรัฐวิสาหกิจ

2 2 1 3 พนักงานบริษัทเอกชน

2 2 1 4 ธุรกิจส่วนตัว

2 2 2 สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับสมาชิกในครอบครัว หมายถึง การปฏิบัติตนของผู้ปกครอง หรือ บิดา มารดา ต่อนิสิต และ การปฏิบัติตนของนิสิตต่อผู้ปกครอง หรือ บิดา มารดา เพื่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีต่อกันและกัน

2 2 2 1 การปฏิบัติตนของผู้ปกครองต่อนิสิต ได้แก่ การให้ความรักความอบอุ่น การเอาใจใส่ การดูแลสุขภาพ การอบรมสั่งสอนรวมทั้งเป็นการเป็นที่ปรึกษาทั้งเรื่องส่วนตัวและการศึกษา

2 2 2 2 การปฏิบัติตนของนิสิตต่อผู้ปกครอง ได้แก่ การเชื่อฟัง การอบรมสั่งสอน ทั้งทางด้าน การใช้ชีวิตส่วนตัว การเงิน การเรียน การให้ความรักความห่วงใย และการช่วยเหลืองานภายในครอบครัว

2 3 องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัย ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์ สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อนร่วมชั้น

2 3 1 ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน ได้แก่ สถานที่เรียน และสื่ออุปกรณ์การเรียน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2 3 1 1 สถานที่เรียน ได้แก่ ภายในห้องเรียนมีอากาศถ่ายเท เป็นระเบียบเรียบร้อย และมีขนาดเหมาะสมกับปริมาณนิสิต บริเวณของห้องเรียนปราศจากสิ่งรบกวน

2 3 1 2 สื่ออุปกรณ์การเรียน ได้แก่ มีอุปกรณ์การเรียนหลากหลาย เพียงพอต่อความต้องการ

2 3 2 สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์ หมายถึง การปฏิบัติตนของนิสิตต่ออาจารย์ และการปฏิบัติตนของอาจารย์ต่อนิสิตทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ดังนี้

2 3 2 1 การปฏิบัติตนของนิสิตต่ออาจารย์ ทั้งในและนอกห้องเรียน ได้แก่ การตั้งใจเรียน ร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน การส่งงานตรงเวลา เชื่อฟังซักถามข้อสงสัย ปรึกษาปัญหาต่างๆ

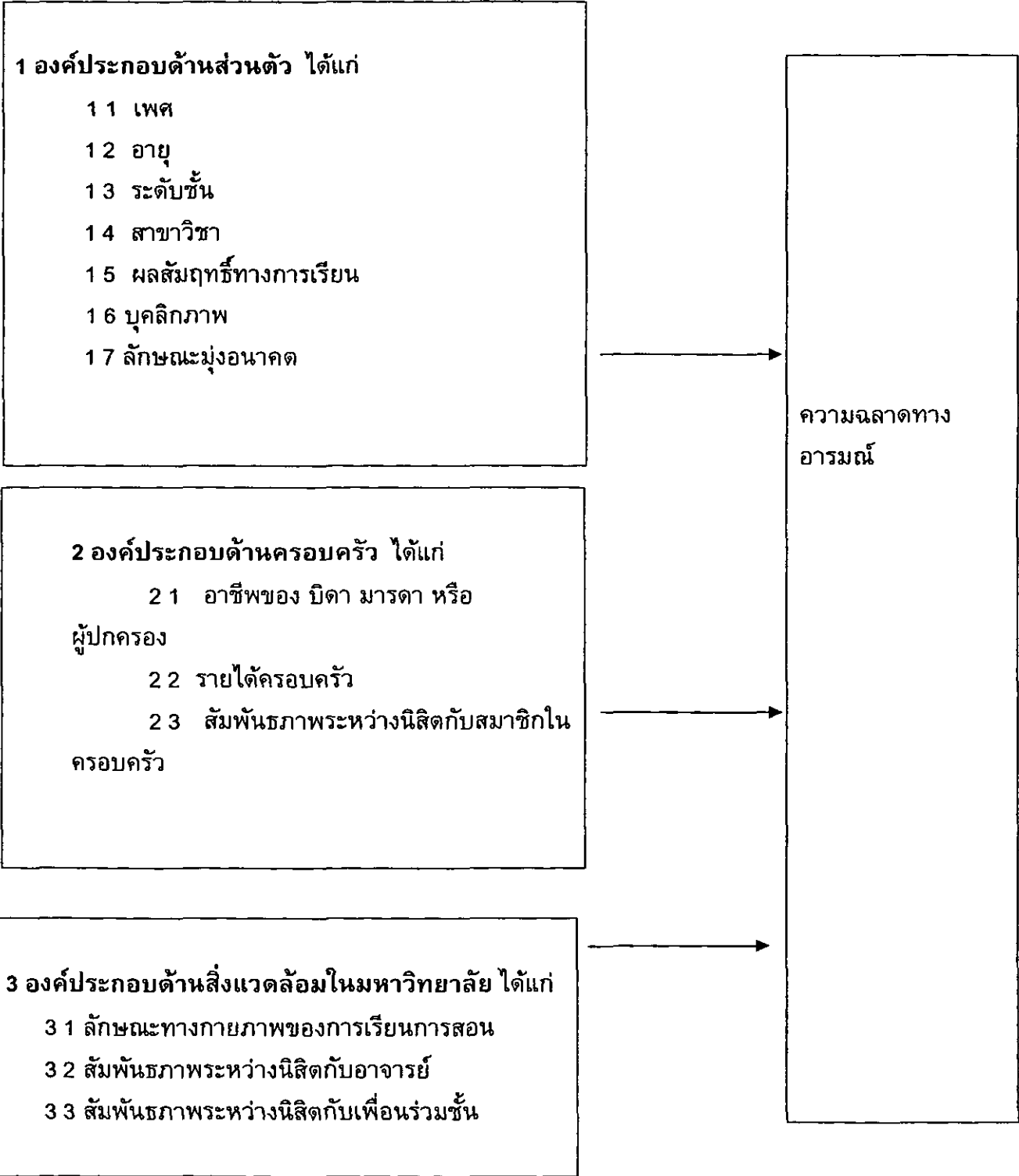
2 3 2 2 การปฏิบัติตนของอาจารย์ต่อนิสิต ทั้งในและนอกห้องเรียน ได้แก่ การเอาใจใส่ ทำให้นิสิตมีความรู้สึกเป็นกันเอง เปิดโอกาสให้นิสิตแสดงความคิดเห็น ให้คำปรึกษาปัญหาต่างๆ

2 3 3 สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อนร่วมชั้น หมายถึงการปฏิบัติตนของนิสิตกับเพื่อนที่ปฏิบัติต่อกันทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ได้แก่ การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ความห่วงใย การเอาใจใส่ ให้ความสนทนสนม ไว้วางใจ และยอมรับฟังความคิดเห็นด้วยความเต็มใจ

กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม



สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1 องค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ศึกษา และสาขาศิลปศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2 องค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ศึกษา และสาขาศิลปศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทที่ 2

เอกสารและผลงานวิจัย

- 1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความฉลาดทางอารมณ์
 - 1 1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความฉลาดทางอารมณ์
 - 1 1 1 ความหมายของความฉลาดทางอารมณ์
 - 1 1 2 องค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์
 - 1 1 3 ความสำคัญและประโยชน์ของความฉลาดทางอารมณ์
 - 1 1 4 กระบวนการทางสมองที่ทำให้เกิดความฉลาดทางอารมณ์
 - 1 1 5 ลักษณะของผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์
 - 1 2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความฉลาดทางอารมณ์
 - 1 2 1 งานวิจัยในต่างประเทศ
 - 1 2 2 งานวิจัยในประเทศ
- 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
 - 2 1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
 - 2 2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
- 3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 - 1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความฉลาดทางอารมณ์
 - 1 1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความฉลาดทางอารมณ์
 - 1 1 1 ความหมายของความฉลาดทางอารมณ์

ซาโลเวย์ และเมเยอร์ (Salovey & Mayer 1990 8-12) ให้คำนิยามว่าความฉลาดทางอารมณ์ คือ ความสามารถของบุคคลที่จะรับรู้และเข้าใจในความคิดความรู้สึกของสภาวะทางอารมณ์ของตนเอง และผู้อื่นได้ นอกเหนือจากการติดตามกำกับควบคุมอารมณ์ของตนได้แล้ว บุคคลต้องรู้จักแยกแยะและใช้การแสดงออกทางอารมณ์ให้เกิดประโยชน์ เมื่อต้องการชี้นำความคิดและการกระทำของตนเอง
 - บาร์ออน (Bar-on 1992 13) ให้ความหมายของความฉลาดทางอารมณ์ไว้ว่า เป็นชุดของความสามารถส่วนตัวด้านอารมณ์ ด้านสังคมของบุคคล ที่ส่งผลต่อความสำเร็จของบุคคลแต่ละคนในการต่อกรข้อเรียกร้อง และแรงกดดันจากสภาพแวดล้อมเป็นอย่างดี
 - โกลแมน (Goleman 1995 11) ได้ให้ความหมายของความฉลาดทางอารมณ์ได้อย่างชัดเจนว่าความฉลาดทางอารมณ์หมายถึง ความสามารถในการบริหารอารมณ์ และการตระหนักรู้ถึงความรู้สึกของตนเองและของผู้อื่น เพื่อการสร้าง

แรงจูงใจในตนเอง และสามารถบริหารจัดการอารมณ์ต่างๆ ได้โดยที่โกลแมน มีความเชื่อว่าความฉลาดทางอารมณ์นั้นแตกต่างจากเชาว์ปัญญา แต่ไม่สามารถแยกออกจากกันได้ แต่ต่างก็ส่งเสริมเกื้อกูลซึ่งกันและกัน

คูเปอร์ และซาวาฟ (Coper & Sawaf 1997 27) ได้ให้ความหมายของความฉลาดทางอารมณ์ไว้ว่า เป็นความสามารถของบุคคลในการที่จะรับรู้ เข้าใจ และประยุกต์ใช้พลังในการรู้จักอารมณ์เป็นรากฐานในการสร้างสายสัมพันธ์เพื่อการโน้มน้าวผู้อื่น

วีระวัฒน์ ปันนิตามัย (2542 34-35) ให้ความหมายของความฉลาดทางอารมณ์ว่า เป็นการเรียนรู้จักอารมณ์ ความรู้สึกของตนให้ตระหนัก มีสติ รู้เท่าทันสาเหตุและความแปรผันด้านอารมณ์ของตน เป็นการเรียนรู้พุดคุยภายในตน บริหารจัดการอารมณ์ ภาวะอารมณ์ อุปนิสัยใจคอของตน ไปในทางที่สร้างประโยชน์แก่ทุกฝ่าย สร้างแรงจูงใจที่ดีให้แก่ตนเองในทางที่สร้างสรรค์ การนำเชาว์อารมณ์ของตนเองออกมาติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น (Interpersonal Relations) การเอาใจเขามาใส่ใจเรา (Empathy) รักษาความได้ดุลของเหตุผลกับอารมณ์ บริหารจัดการความสัมพันธ์งานในหน้าที่ของตนกับอารมณ์ บริหารจัดการความสัมพันธ์งานในหน้าที่ของตนกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี

ลักขณา แพทยานันท์ (2542 21) ให้ความหมายของคำว่าความฉลาดทางอารมณ์ว่า เป็นความสามารถของแต่ละบุคคลในการใช้สติรับรู้อารมณ์ และควบคุมอารมณ์ของตนเอง ทำให้สามารถเข้าใจและรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น รู้จักใช้ปัญญาในการแสดงอารมณ์ และแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม มีความคิดสร้างสรรค์ มีความเมตตา กรุณา นำไปสู่สัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่น ทำให้บุคคลมีความสุขประสบความสำเร็จในชีวิต นั่นก็คือ การเป็นผู้ที่มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ที่สมบูรณ์

นิตยา คชภักดี (2542 109) ได้ให้ความหมายของคำว่าความฉลาดทางอารมณ์ว่า คือ การรู้จักแยกแยะและควบคุมความรู้สึก ควบคุมการแสดงออกของอารมณ์และจัดการกับอารมณ์ของตนเองได้ รู้และเข้าใจตนเอง สามารถแสดงอารมณ์ออกมาอย่างสร้างสรรค์ นอกจากนั้นยังเข้าใจถึงอารมณ์และความรู้สึกของคนอื่น รู้จักกาลเทศะ

ทศพร ประเสริฐสุข (2543 94) ให้ความหมายของคำว่าความฉลาดทางอารมณ์ว่าหมายถึง ความสามารถลักษณะหนึ่งของบุคคลที่จะตระหนักถึงความรู้สึก ความคิด และอารมณ์ของตนเอง และของผู้อื่น สามารถควบคุมอารมณ์และแรงกระตุ้นภายในตลอดจนสามารถตอบสนองความต้องการของตนเองได้ อย่างเหมาะสมถูกกาลเทศะ สามารถให้กำลังใจตนเองในการที่จะเผชิญกับอุปสรรคและข้อขัดแย้งต่าง ๆ โดยไม่เกิดความไม่สบายใจ รู้จักขจัดความเครียดที่จะขัดขวางความคิด

ริเริ่มสร้างสรรค์อันมีค่าของตนได้ สามารถชี้นำความคิดและการกระทำของตนเองในการทำงานร่วมกับผู้อื่นทั้งในฐานะผู้นำ หรือผู้ตามได้อย่างมีความสุข จนประสบความสำเร็จในการเรียน (Study Success) ความสำเร็จในอาชีพ (Career Success) ตลอดจนประสบความสำเร็จในชีวิต (Life Success)

เทอดศักดิ์ เดชคง (2543 : 154) ได้ให้ความหมายของความฉลาดทางอารมณ์ว่า เป็นความสามารถทางอารมณ์ของบุคคล มีความมุ่งมั่น อดทน รอคอย เพื่อไปสู่เป้า

หมาย มีสติรู้ในตนเอง มีความเข้าใจจิตใจผู้อื่น และสามารถที่จะกำจัดความขัดแย้งในอารมณ์ของตัวเองได้

กรมสุขภาพจิต (2543ก : 55) ได้ให้นิยามความฉลาดทางอารมณ์ไว้ว่า คือ ความสามารถทางอารมณ์ในการดำเนินชีวิตกับบุคคลอื่น อย่างสร้างสรรค์และมีความสุขผู้อื่น

ไวส์ซิงเจอร์ (ญาดา หลวงเพชร : 2544 , อ้างอิงจาก Weisinger 1998) ได้ให้ความหมายของความฉลาดทางอารมณ์ไว้ว่า ฉลาดทางอารมณ์คือ การใช้อารมณ์อย่างฉลาดโดยมีความตั้งใจทำให้อารมณ์ของตนเอง ทำประโยชน์ให้กับตนเอง โดยใช้อารมณ์เป็นสิ่งที่ช่วยนำพฤติกรรมและความคิดของตนเองในการส่งเสริมผลงานของตนเอง

สาธิตา เมธนาวัน (2545 : 13) ได้ให้ความหมายของความฉลาดทางอารมณ์ไว้ดังนี้คือ ความสามารถของบุคคลในการเรียนรู้จักอารมณ์ ความรู้สึกของตนให้ตระหนักรู้ มีสติ รู้เท่าทันสาเหตุและความแปรผันด้านอารมณ์ของตน และสามารถควบคุมพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมถูกกาลเทศะ เป็นการเรียนรู้รู้พูดคุยกายในตน บริหารจัดการอารมณ์ ภาวะอารมณ์ อุปนิสัยของตนไปในทางที่สร้างประโยชน์ สร้างแรงจูงใจที่ดีให้แก่ตนเองในทางสร้างสรรค์ และเป็นความสามารถของบุคคลในการเรียนรู้จักอารมณ์ของผู้อื่น การติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น ไม่ว่าจะอยู่ในรูปของการสื่อสาร อำนาจในการโน้มน้าวผู้อื่น ทักษะในการบริหารจัดการ ความสัมพันธ์งานในหน้าที่ของตนกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จของงาน

1.1.2 องค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์

การ์ตเนอร์ (Gardner, 1993 : 13-25) นักจิตวิทยาจาก Howard School of Education ได้จำแนกความฉลาดทางอารมณ์ออกเป็น 2 ด้าน คือ

1 ด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่น (Interpersonal Intelligence) เป็นความสามารถในการรับรู้อารมณ์และตอบสนองอารมณ์และความต้องการของผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม

2 ด้านการรู้จักตนเอง (Intrapersonal Intelligence) เป็นความสามารถในการรับรู้อารมณ์ของตนเอง สามารถแยกแยะอารมณ์และความรู้สึกตลอดจนจัดการกับอารมณ์ของตนเองได้อย่างเหมาะสม

ซาโลเวย์ และเมเยอร์ (Gibbs, 1995 : 26 , citing Salovey & Mayer, 1990) เป็นกลุ่มแรกที่ใช้ศัพท์ emotional intelligence โดยมีหลักการว่า เชาวน์อารมณ์ประกอบด้วยความสามารถ 3 อย่าง คือ (Salovey & Mayer, 1994 : 313-316)

1 การประเมินและแสดงอารมณ์ (Accurate appraisal and expression of emotion) หมายถึง ความสามารถในการประเมินและแสดงอารมณ์ของตนเองและประเมินอารมณ์ของผู้อื่นได้ด้วย ในองค์ประกอบนี้ยังมีองค์ประกอบย่อย ๆ คือ การใช้ภาษา (verbal) และการใช้สัญลักษณ์ (non-verbal)

2 สามารถปรับอารมณ์ (Adaptive regulation of emotion) มีทั้งปรับอารมณ์ของตนเอง และของผู้อื่นด้วย

3 ใช้อารมณ์ในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม (Utilization of emotions-based knowledge) คือ ความสามารถในการวางแผน คิดสร้างสรรค์ คิดหลายทิศทาง และการกระตุ้นใจ

แม้ว่าในโครงสร้างของเชาวน์อารมณ์ดังกล่าวจะเน้นที่อารมณ์เป็นหลักแต่ก็ได้รวมเอาปัจจัยทางสังคมและการคิดที่สัมพันธ์กับการแสดงอารมณ์ การจัดการอารมณ์และการใช้อารมณ์ไว้ด้วย

ต่อมาในปี 1997 คนทั้งสองก็ได้จัดทำโครงสร้างของเชาวน์อารมณ์ขึ้นมาใหม่ โดยเน้นองค์ประกอบด้านการคิดของเชาวน์อารมณ์ และให้ความหมายของเชาวน์อารมณ์ไว้ว่า เป็นการเติบโตอย่างสมบูรณ์ของสติปัญญาและอารมณ์ ซึ่งโครงสร้างใหม่นี้ได้แบ่งเชาวน์อารมณ์ออกเป็น 4 ด้าน คือ

1 การรับรู้ การประเมินและการแสดงออกของอารมณ์ (Perception, appraisal and expression of emotion)

2 การใช้อารมณ์เพื่อสนับสนุนการคิด (emotional facilitation of thinking)

3 สามารถเข้าใจวิเคราะห์และใช้อารมณ์ได้เป็นอย่างดี (understanding, analyzing and employing emotional knowledge)

4 สามารถจัดระบบของอารมณ์เพื่อพัฒนาสติปัญญาและอารมณ์ต่อไป (reflective regulation of emotions to further emotional and intellectual growth)

ในด้านที่หนึ่งนั้นเป็นกระบวนการเบื้องต้นที่ไม่ซับซ้อน แต่ด้านที่สี่จะใช้กระบวนการที่ซับซ้อนมากที่สุด ซึ่งแต่ละด้านจะสัมพันธ์กันในลักษณะของการพัฒนาลำดับขั้นของอารมณ์

คูเปอร์ และซาวาฟ (Cooper & Sawaf, 1997 : 13) ได้เสนอโครงสร้างเขาวงกตปัญหาทางอารมณ์ไว้เพื่อสะดวกแก่การวัดที่เรียกว่า แบบทดสอบการประมาณเขาวงกตปัญหาทางอารมณ์ (Mapping your emotional intelligence EQ map) ซึ่งประกอบด้วย 4 องค์ประกอบดังต่อไปนี้

1 ความรู้รอบในอารมณ์ (Emotional Literacy) ซึ่งจะเป็นตัวที่ทำให้เกิดการรับรู้การควบคุมตัวเองและมีความเชื่อมั่นในตนเอง ประกอบด้วย

1.1 ความซื่อสัตย์ในอารมณ์ (Emotional Honesty) คือ การรับรู้อารมณ์ตรงตามที่เป็น

1.2 การสร้างพลังอารมณ์ (Emotional Energy) รวบรวมอารมณ์ให้เกิดพลังสร้างสรรค์

1.3 ตระหนักรู้ในอารมณ์ (Awareness)

1.4 รับผลย้อนกลับของอารมณ์ (Feedback)

1.5 หยั่งรู้ด้วยตนเอง (Intuition)

1.6 รับผิดชอบ (Responsibility)

1.7 สร้างสัมพันธ์เชื่อมโยง (Connection)

2 ความเหมาะสมทางอารมณ์ (Emotional Fitness) ประกอบด้วย

2.1 สร้างความเชื่อได้ให้เกิดแก่น (Authenticity)

2.2 มีความเชื่อ ศรัทธา และมีความยืดหยุ่น

2.3 สร้างสรรค์อยู่ตลอดเวลา ไม่พอใจที่จะอยู่กับที่

2.4 ความสามารถที่จะกลับสู่สภาพปกติและเดินหน้า

3 ความลึกซึ้งทางอารมณ์ (Emotional Depth) เป็นการสำรวจแนวทางที่จะปรับชีวิตและหน้าที่การงานให้เข้ากับศักยภาพและเป้าหมายของตัวเอง ประกอบด้วย

3.1 มีความผูกพันในงาน รู้รับผิดชอบและมีสติ

3.2 มีเป้าหมายและศักยภาพที่โดดเด่น

3.3 มีความซื่อตรง (Integrity) ทำงานอย่างซื่อสัตย์และยึดหลักจริยธรรมรักษามาตรฐานส่วนบุคคล ทำตามที่ได้พูด รักษาคำพูด ยอมรับข้อผิดพลาดที่ตนกระทำอย่างเปิดเผย

4 ความกลมกลืนและความเป็นกันเองทางอารมณ์ (Emotional Alchemy) โดยใช้สัญชาตญาณด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และสมรรถภาพที่จะเผชิญปัญหาและความกดดัน ประกอบด้วย

4.1 การแสดงออกด้านการหยั่งรู้

4.2 สามารถคิดใคร่ครวญ

4.3 การเล็งเห็นโอกาส

4.4 การสร้างอนาคต

ชนมน สุขวงศ์ (2534 : 5) เสนอองค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์ไว้ 3 องค์ประกอบคือ

1 การประเมินค่าและการแสดงออกทางอารมณ์ เป็นความสามารถที่จะประเมินค่าและแสดงออกทางอารมณ์ของตนเองและผู้อื่นได้อย่างถูกต้อง สามารถรับรู้อารมณ์ของตนเองและคนอื่นที่ไม่ได้แสดงออกทางวาจาและสามารถมีความรู้สึกทราบดีว่าคนอื่นเข้าใจคนอื่น

2 การควบคุมอารมณ์ เป็นความสามารถที่จะตรวจสอบประเมินผลและจัดการอารมณ์ควบคุมหรือปรับอารมณ์ของตนเองและผู้อื่นได้

3 การใช้ประโยชน์อารมณ์ เป็นความสามารถที่จะใช้อารมณ์แบบต่างๆ ในการวางแผนอนาคต การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์และช่วยจูงใจให้พากเพียรพยายามกับงานที่ท้าทาย

กรมสุขภาพจิต (2543 : 55-56) ได้เสนอองค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์เป็น 3 ด้านคือ ความดี ความเก่ง และความสุข ซึ่งประกอบด้วยความสามารถต่างๆ ดังต่อไปนี้

1 ดี หมายถึง ความสามารถในการควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง รู้จักและเห็นใจผู้อื่นและมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ประกอบด้วยความสามารถต่อไปนี้

- 1.1 ควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเองได้
- 1.2 รู้อารมณ์และความต้องการของตนเอง
- 1.3 ควบคุมอารมณ์และความต้องการได้
- 1.4 แสดงออกอย่างเหมาะสม
- 1.5 เห็นใจผู้อื่น
- 1.6 ใส่ใจผู้อื่น
- 1.7 เข้าใจและยอมรับผู้อื่น
- 1.8 แสดงความเห็นใจอย่างเหมาะสม
- 1.9 รับผิดชอบ
- 1.10 รู้จักให้/ รู้จักรับ
- 1.11 รับผิดชอบ/ ให้อภัย
- 1.12 เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม

2 เก่ง หมายถึง ความสามารถในการรู้จักตนเอง มีแรงจูงใจ สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีสัมพันธที่ดีกับผู้อื่น ประกอบด้วยความสามารถต่อไปนี้

- 2 1 รู้จักและมีแรงจูงใจในตนเอง
 - 2 1 1 รู้ศักยภาพตนเอง
 - 2 1 2 สร้างขวัญและกำลังใจให้ตนเองได้
 - 2 1 3 มีความมุ่งมั่นไปสู่เป้าหมาย
- 2 2 ตัดสินใจและแก้ปัญหา
 - 2 2 1 รับรู้และเข้าใจปัญหา
 - 2 2 2 มีขั้นตอนในการแก้ปัญหา
 - 2 2 3 มีความยืดหยุ่น
- 2 3 มีสัมพันธภาพกับผู้อื่น
 - 2 3 1 สร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น
 - 2 3 2 กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม
 - 2 3 3 แสดงความเห็นที่ขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์
- 3 สุข หมายถึง ความสามารถในการดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุข ประกอบด้วย
 - 3 1 ภูมิใจในตนเอง
 - 3 1 1 เห็นคุณค่าของตนเอง
 - 3 1 2 เชื่อมั่นในตนเอง
 - 3 2 พึงพอใจในชีวิต
 - 3 2 1 มองโลกในแง่ดี
 - 3 2 2 มีอารมณ์ขัน
 - 3 2 3 พอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่
 - 3 3 มีความสงบทางใจ
 - 3 3 1 มีกิจกรรมที่เสริมสร้างความสุข
 - 3 3 2 รู้จักผ่อนคลาย
 - 3 3 3 มีความสงบทางใจ ✓

โกลแมน (ญาดา หลาวเพชร, 2544 34-38, อ้างอิงจาก Goleman, 1995) ผู้แต่งหนังสือเรื่อง “emotional intelligence why it can matter than IQ” ซึ่งได้รับความนิยมมากมีความคิดเห็นว่า ประสพการณ์และการแสดงออกของอารมณ์เป็นองค์ประกอบหนึ่งของสติปัญญา นั่นคือจะต้องมีการคิดอย่างไตร่ตรองที่จะแสดงความรู้สึก และหาวิธีที่ดีที่สุดที่จะใช้ความคิดนั้นออกมาโดยได้เสนอองค์ประกอบ EQ ตามแนวคิดของซาโลเวย์ และเมเยอร์ (Saloyes & Mayer, 1990) ไว้ 5 ด้าน คือ

1 การรู้จักอารมณ์ตนเอง (Know one's Emotions) หมายถึง รู้ว่าอารมณ์ของตนเองเป็นเช่นไร ทั้งในยามปกติและยามอารมณ์ไม่ปกติ รู้ถึงลักษณะของ

อารมณ์ การแสดงออกตามอารมณ์ต่าง ๆ ตลอดจนผลย้อนกลับจากการเกิดอารมณ์ของตน

2 การจัดการกับอารมณ์ของตนเอง (Managing Emotions) หมายถึง ความสามารถในการควบคุมอารมณ์ของตนเองและแสดงออกได้อย่างเหมาะสมกับบุคคล สถานที่ เวลา และเหตุการณ์ ทั้งอารมณ์ดีและอารมณ์ไม่ดี ให้เกิดความสมดุลและมีผลย้อนกลับเป็นที่พึงพอใจ ซึ่งขึ้นอยู่กับความอดทน ความรู้จักระงับอารมณ์และระบายอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม ไม่เก็บกด

3 การสร้างแรงจูงใจให้ตนเอง (Motivating One-self) หมายถึง การมองหาสิ่งดีต่าง ๆ ที่ตนเองมีอยู่ มองแง่ดีของสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเองและสร้างความเชื่อมั่นว่าเราสามารถเผชิญสิ่งนั้นได้ เราสามารถทำได้ เราสามารถผ่านพ้นไปได้ ด้วยดี ทั้งนี้เพื่อให้เกิดกำลังใจที่จะสร้างความรู้สึที่ดี ๆ ต่อตนเองและพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของตน

4 การหยั่งรู้อารมณ์ผู้อื่น (Recognizing Emotions in Others) หมายถึง ความสามารถในการรับรู้อารมณ์ความรู้สึกของผู้อื่น มีความเข้าใจ เห็นใจผู้อื่น สามารถปรับความสมดุลของอารมณ์ตนเองเพื่อตอบสนองต่ออารมณ์ของผู้อื่นได้อย่างสอดคล้องกัน

5 การรักษาความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน (Handling Relationships) หมายถึง ความสามารถในการอยู่ร่วมกันและทำงานร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่นและมีความสุข

วชิณเจอร์ (ญาดา หลาวเพชร, 2544 : 38-39 , อ้างอิงจาก Weisinger, 1998) ได้เสนอองค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์ออกเป็น 2 ส่วนคือ

1 การใช้ความฉลาดทางอารมณ์ภายในตน คือ การพัฒนาและใช้ความฉลาดทางอารมณ์เพื่อพัฒนาตนเอง

1 1 การพัฒนาการรู้จักตนเองให้สูงขึ้น คือ ความสามารถในการสังเกตตนเองจากการกระทำและสามารถมีอิทธิพลต่อการกระทำของตนเองเพื่อประโยชน์ต่อตนเอง

1 2 การจัดการอารมณ์ การเข้าใจอารมณ์เหล่านั้นและใช้ความเข้าใจนั้นจัดการกับสถานการณ์อย่างได้ผลดี

1 3 การกระตุ้นตนเอง ความสามารถในการกระตุ้นตนเองเพื่อบ่มไปสู่วิธีความสำเร็จ สามารถจัดการกับความท้อถอยที่เกิดขึ้น โดยอาจใช้แรงบันดาลใจในการกระตุ้นตนเองจากเพื่อนครอบครัวหรือสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว

2 การใช้ความฉลาดทางอารมณ์เพื่อพัฒนาความสัมพันธ์ของตนเองกับผู้อื่น ซึ่งประกอบด้วย

2.1 การพัฒนาทักษะการสื่อสารที่ดี ประกอบด้วย การเปิดเผยตนเอง การยืดหยุ่น การฟังอย่างมีประสิทธิภาพ การวิจารณ์และการสื่อสารแบบเป็นทีม

2.2 การพัฒนาความเข้าใจระหว่างบุคคล การมีความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่น คือ สามารถติดต่อกับผู้อื่นเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลอย่างมีความหมายและเหมาะสม

2.3 การช่วยเหลือผู้อื่นให้ช่วยเหลือตนเองได้ โดยสามารถเข้าใจตนเองอย่างชัดเจน รู้ว่าจะทำให้คนที่ไม่สามารถควบคุมตนเองสงบได้อย่างไร

จากแนวคิดในเรื่อง องค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์ สรุปได้ว่า องค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์ของนักจิตวิทยาหลายท่านมีองค์ประกอบที่มีความคล้ายคลึงกัน โดยองค์ประกอบโดยรวมสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการเข้าใจตนเองในการจัดการกับอารมณ์ของตน และในส่วนของความสามารถในการเข้าใจผู้อื่นเพื่อการพัฒนาความสัมพันธ์กับผู้อื่น

1.1.3 ความสำคัญและประโยชน์ของความฉลาดทางอารมณ์

เนื่องจากความฉลาดทางอารมณ์เป็นการประจักษ์ถึงอารมณ์ความรู้สึกของตนเอง ให้ตระหนักรู้เท่าทันสาเหตุ และความแปรผันด้านอารมณ์ของแต่ละคน การบริหารจัดการอารมณ์ หรือภาวะอารมณ์ของตนไปในทางที่เป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่าย สร้างแรงจูงใจที่ดีให้แก่ตนเองในทางสร้างสรรค์ ดังนั้นความฉลาดทางอารมณ์ จึงเป็นการนำความสามารถในการจัดการอารมณ์ของแต่ละคนมาใช้เพื่อติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น (Interpersonal Relations) ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบของการสื่อสาร ความเข้าใจอกเข้าใจผู้อื่น การเอาใจเขามาใส่ใจเรา (Empathy) เป็นการรักษาสอดคล้องระหว่างเหตุผลกับอารมณ์ การบริหารจัดการความสัมพันธ์ของการทำงานในหน้าที่ของตนเองกับผู้อื่น ได้เป็นอย่างดี นอกจากเขาว์อารมณ์จะเป็นการทำให้บุคคลตระหนักและรู้จักตนเองแล้ว ยังทำให้เข้าใจในความคิดความรู้สึก และความต้องการของผู้อื่นอีกด้วยเขาว์อารมณ์ก่อให้เกิดการทำงานร่วมกันที่สร้างสรรค์ สนองตอบต่อเป้าหมายที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เขาว์อารมณ์ทำให้การสื่อสารระหว่างบุคคลเป็นไปอย่างราบรื่น มีความอดทนและเข้าใจต่อกัน เกื้อหนุนให้มีการใช้คนอย่างเต็มความสามารถ ซึ่งจะนำไปสู่การตัดสินใจที่เป็นประโยชน์ในระดับองค์กร เขาว์อารมณ์ก่อให้เกิดการบริหารจัดการที่เป็นที่ยอมรับ เกื้อกูลกันและกัน ลดการขัดแย้ง ความรุนแรง และเพิ่มความยืดหยุ่นในการทำงานของหมู่คณะ

Patton (1998 : 62) ได้เสนอประโยชน์ที่เกิดจากการนำหลักความฉลาดทางอารมณ์ไปใช้ในชีวิตประจำวัน และการทำงานในหน้าที่ประจำ ดังต่อไปนี้

1 พัฒนาการด้านบุคลิกภาพของเด็ก ๆ ความฉลาดทางอารมณ์มีบทบาทสำคัญในการกำหนดบุคลิกภาพที่พึงปรารถนา สร้างวุฒิภาวะทางอารมณ์ที่เจริญสมวัยได้ดี

2 การสื่อสาร แสดงความรู้สึก อารมณ์ของตนได้อย่างถูกต้องตามกาลเทศะ เข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น

3 การปฏิบัติงานความฉลาดทางอารมณ์เกื้อหนุนการยอมรับ ความคิดริเริ่ม ก่อให้เกิดการสร้างผลิตผลที่สนองเป้าหมาย ลดการลา ขาดงานหรือย้ายงาน เนื่องจากขัดแย้งระหว่างบุคคลลง

4 การให้บริการ ความฉลาดทางอารมณ์ก่อให้เกิดการทำความรู้จักลูกค้า รับฟังความต้องการของลูกค้า และตอบสนองได้ดี สร้างความจงรักภักดีในการใช้สินค้าและบริการของหน่วยงาน

5 การบริหารจัดการ ความฉลาดทางอารมณ์ช่วยส่งเสริมอัจฉริยภาพของความเป็นผู้นำที่มีศิลปะในการรู้จักใช้คนและครองใจคนได้ เปิดโอกาสให้ผู้บริการได้เรียนรู้และพัฒนาตน

6 การเข้าใจชีวิตของตน และผู้อื่น ความฉลาดทางอารมณ์เป็นเรื่องของการศึกษาทำความเข้าใจตน การมองเข้าไปในตนก่อน ทำความเข้าใจผู้อื่น เมื่อเข้าใจตน เข้าใจคนอื่น การปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน จึงเป็นการมุ่งใช้ศักยภาพของตนอย่างเต็มที่ อย่างสูงสุด ชีวิตครอบครัวก็จะเป็นสุขด้วยความเข้าใจกัน

กรมสุขภาพจิต ได้กล่าวถึงความสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์ในด้านต่าง ๆ ซึ่งสรุปได้ดังต่อไปนี้ (วรารักษ์ ชันชุตย์, 2545 : 24-25)

1 ความสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์ต่อตนเอง

เป็นที่ยอมรับว่าจิตใจมีผลต่อร่างกายและความเครียดคือ บ่อเกิดที่สำคัญของโรคภัยไข้เจ็บหลายชนิด ทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น โรคแผลในกระเพาะอาหาร โรคไมเกรน โรคความดันโลหิตสูง ไปจนถึงโรคร้ายแรงอย่างมะเร็ง หากเรามีอารมณ์ดีย่อมส่งผลให้ร่างกายแข็งแรงตามไปด้วย ความฉลาดทางอารมณ์ช่วยให้คนมองโลกในแง่ดี มีความสุข มีความพอใจและยอมรับได้กับสภาพที่เป็นอยู่

2 ความสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์ต่อครอบครัว

ครอบครัวจะอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขต้องอาศัยความรักความเข้าใจ และยอมรับได้ในข้อบกพร่องของผู้อื่น ความฉลาดทางอารมณ์จึงมีผลอย่างมากต่อ

ความสงบสุขในบ้านหรือคู่ชีวิต ปัญหาความแตกแยกหย่าร้างที่เกิดขึ้นปัจจุบันล้วนมีปัญหามาจากการไม่พยายามทำความเข้าใจซึ่งกันและกัน หรือยอมรับข้อบกพร่องของอีกฝ่ายไม่ได้เมื่อมีปัญหาก็ไม่หันหน้าคุยกันดี ๆ บ่อยครั้งที่คนเก่งจำนวนไม่น้อยประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานแต่มักล้มเหลวในชีวิตคู่เพียงเพราะการพยายามเอาชนะกัน ต่างฝ่ายต่างไม่ยอมรับกัน

ดังนั้นการเรียนรู้ธรรมชาติและความต้องการของแต่ละฝ่ายจึงเป็นเรื่องสำคัญ เพราะจะทำให้เราเข้าใจตัวเองและคนที่เรารักได้ดียิ่งขึ้น เพราะหากเมื่อใดมีความเข้าใจแล้วความยอมรับได้ก็จะตามมา

3 ความสำคัญต่อความฉลาดทางอารมณ์ต่อการศึกษา

การที่เด็กจะเรียนดีมีอนาคตที่ดีนอกจากความสามารถทางวิชาการแล้วยังต้องอาศัยปัจจัยอื่น ๆ อีกมากมาย โดยเฉพาะในสังคมปัจจุบันที่เต็มไปด้วยสิ่งยั่วยุพบว่า เด็กจำนวนไม่น้อยที่เผชิญปัญหาด้านความรู้สึกรุนแรงทำให้เสียโอกาสทางการศึกษาไปอย่างน่าเสียดาย เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยเรียน หรือปัญหาด้านด้านพฤติกรรมอย่างอื่น ซึ่งปัญหาเหล่านี้ไม่ได้มีที่มาจากความอ่อนแอทางความสามารถทางเชาวน์ปัญญา แต่มาจากความอ่อนแอทางอารมณ์ที่ไม่สามารถรู้เท่าทันและจัดการกับอารมณ์ความรู้สึกทั้งของตนเองและผู้อื่น

4 ความสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์ต่อการทำงาน

ความฉลาดทางอารมณ์มีผลต่อการทำงานอย่างชัดเจน นักจิตวิทยาพบว่า ผู้ที่มีอารมณ์ดีจะมีความเข้าใจตนเองและผู้อื่นได้ง่ายตลอดจนมีทักษะอารมณ์ที่ดีในการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น ขณะเดียวกัน ความฉลาดทางอารมณ์จะช่วยทำให้เรามองโลกในแง่ดีทำให้มีพลังในการต่อสู้กับอุปสรรคต่าง ๆ ได้อย่างไม่ท้อถอยสามารถสร้างกำลังใจให้กับตัวเองในยามล้มเหลว หรือมีปัญหาได้ซึ่งต่างจากคนท้อถอยมองโลกในแง่ร้ายที่มักจะมองเห็นแต่ปัญหาและความยุ่งยาก ทำให้ขาดกำลังใจที่จะฝ่าฟันอุปสรรคได้ เชาวน์ปัญญาดีไม่สามารถบ่งชี้ถึงความสำเร็จในการทำงานได้เสมอไป หากไม่มีความฉลาดทางอารมณ์เป็นส่วนประกอบ ดังนั้นผู้ที่ต้องการประสบความสำเร็จในการทำงานจึงจำเป็นต้องฉลาดรู้ ทั้งเรื่องการทำงานและคนทำงานตลอดจนมีการเรียนรู้เข้าใจ สามารถควบคุมอารมณ์ความรู้สึกได้

สรุปได้ว่าความสำคัญและประโยชน์ของความฉลาดทางอารมณ์ มีผลต่อการทำงานของนิสิต สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ศึกษา และสาขาวิชาศิลปศึกษา ในด้านการทำงาน การเข้าสังคมกับผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็นประโยชน์จากความสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์ต่อตนเอง ความสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์ต่อครอบครัว ความสำคัญต่อความฉลาดทางอารมณ์ต่อการศึกษา ความสำคัญของความฉลาดทางอารมณ์ต่อการทำงาน

1 1 4 กระบวนการทางสมองที่ทำให้เกิดความฉลาดทางอารมณ์

แมคคลีน Maclean (1950 45) จากสถาบันสุขภาพจิตแห่งชาติ สหรัฐอเมริกา ได้นำเสนอผลการศึกษาที่พบว่า สมองของคนเรานั้นมี 3 ชั้น ชั้นในสุดเรียกว่า เรปทีเลียน (Reptilian) เกี่ยวข้องกับสัญชาตญาณ และอุปนิสัยดั้งเดิมที่ไม่ได้ขัดเกลา สมองส่วนกลางเรียกว่า ลิมบิก

(Limbic) มีส่วนที่เรียกว่า อิมิกดาลา (Amygdala) เป็นศูนย์ของการรับรู้ ตอบสนองต่ออารมณ์โกรธ กลัวของมนุษย์เป็นบริเวณที่เกิดของอารมณ์ที่ส่งผลต่อการทำงานของสมองชั้นนอกสุด สำหรับสมองชั้นนอกสุดเรียกว่าซีรีบรัล (Cerebral) ทำหน้าที่คิดรับรู้ พูด วางแผน ทำให้มนุษย์แตกต่างจากสัตว์อื่นๆ

เซอร์รี Serry (1960 296) จาก California Institute of Technology (Cal Tech) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการแบ่งส่วนของสมองซีกซ้ายและสมองซีกขวา และค้นพบว่า สมองทั้ง 2 ส่วนมีหน้าที่แยกกันเป็นเอกเทศ และความเชี่ยวชาญแตกต่างกัน สมองซีกซ้ายทำหน้าที่ควบคุมการเคลื่อนไหวของร่างกายด้านขวา โดยรับผิดชอบเกี่ยวกับภาษาถ้อยคำ สิ่งที่เป็นคำพูด ตัวหนังสือ เน้นการคิด วิเคราะห์ การคิดวางแผน การคิดตามความเป็นจริง คิดเป็นลำดับขั้นตอนของความเป็นเหตุเป็นผลอย่างกระตือรือร้น ในส่วนของสมองซีกขวานั้นควบคุมการเคลื่อนไหวของร่างกายด้านซ้าย รับผิดชอบเกี่ยวกับการคิดเป็นภาพ คิดแบบคาดคะเน โดยใช้ญาณหยั่งรู้ คิดโดยประมวลสิ่งเร้าต่าง ๆ พร้อม ๆ กัน คิดรับรู้จินตนาการในลักษณะของความคิดสร้างสรรค์ คิดแบบทันทีทันใด สมองซีกขวาจะคิดในสิ่งที่เห็นภาพรวมในเชิงของมิติสัมพันธ์ ขณะที่สมองซีกซ้ายจะคิดอะไรในลักษณะเป็นลำดับขั้นตอน

เฮร์แมนน์ Hermann (1976 147) ซึ่งสนใจเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ได้เสนอแนวคิด "The Whole Brain Model" ขึ้นมา โดยรวมเอาแนวคิด The Truine Brian ของ Maclean และของ Sperry ไว้ด้วยกัน ส่วนหนึ่งอยู่ภายใต้รูปแบบการคิดของซีรีบรัล อีกส่วนหนึ่งอยู่ภายใต้การทำงานของลิมบิก นอกจากนี้แนวคิดของ Hermann ได้เสนอความโดดเด่นของสมองมนุษย์แต่ละคนว่ามีแนวโน้มที่จะเอียงไปทางด้านซีรีบรัล (สมองความคิด ความเข้าใจ) หรือโน้มเอียงไปทางด้านของลิมบิก (อารมณ์ ญาณหยั่งรู้ทันทีทันใด) นำไปสู่ความเชื่อว่าสมองของมนุษย์แต่ละคนจะมีด้านใดด้านหนึ่งที่เด่นกว่าด้านอื่น (Brain Dominance) ดังนี้

1 สมองซีกซ้าย ซึ่งจะควบคุมการทำงานด้านขวาของร่างกาย จะมีหน้าที่เกี่ยวกับการใช้เหตุผล การคิดวิเคราะห์ การเขียน การอ่าน การคิด การรับรู้ที่เป็นลำดับ แม้กระทั่งลำดับการเคลื่อนไหวต่าง ๆ ของร่างกาย

2 สมองซึกขวา ซึ่งควบคุมการทำงานด้านซ้ายของร่างกาย จะรับผิดชอบในเรื่องของการรับรู้โดยภาพรวม อารมณ์ สีหน้า ศิลปะ ภาพสัญลักษณ์ ญาณหยั่งรู้เรื่องของจิตใจ

โกลแมน Goleman (1998 65) เชื่อว่า การสอนบุคคลให้มีความสามารถทางด้านอารมณ์ (Emotional Intelligence Competencies) นั้นต่างจากการสอนทักษะด้านสมอง หรือเทคนิคทางวิชาชีพใด ๆ ซึ่งเรียนรู้โดยเร็ว โดยใช้สมองส่วนของ Neocortex รู้จักเชื่อมโยง คิด ทำความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้รับ แต่ในส่วนของ เซาว์อารมณ์นั้น เป็นการเรียนรู้ของสมองอีกแห่งหนึ่ง ที่ซับซ้อนและเกี่ยวข้องกับนิสัย การคิด การรู้สึกปฏิกิริยาของคนที่เหมาะสมนานหลายปี การที่จะพัฒนาได้จะต้องลบพฤติกรรมหรือนิสัยไม่ดีเสียก่อนแล้วจึงค่อยเรียนรู้ พฤติกรรมที่พึงประสงค์เข้าแทน ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาเซาว์อารมณ์ก็คือ การพัฒนาตั้งแต่วัยเด็ก ด้วยการมีสภาพแวดล้อม และการมีต้นแบบที่ดี ตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม (Social Cognitive Learning Theory) ของ Albert Bandure

จะเห็นได้ว่าการไปด้วยกันอย่างสมดุล ความสำเร็จในชีวิตได้นั้น จำต้องพัฒนาสมองทั้ง 2 ส่วนนี้ให้ไปด้วยกันอย่างสมดุล มิใช่เพียงแต่สมองส่วนที่ทำหน้าที่คิดวิเคราะห์ คิดได้เร็ว ถูกต้อง แม่นยำ แก้ปัญหาเก่ง แต่ยังต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาสมองในส่วนที่เกี่ยวกับความรู้สึกอารมณ์และจิตใจด้วยขณะที่การพัฒนาเซาว์ปัญญาทำให้เห็นผลได้รวดเร็วภายใต้อิทธิพลของกรรมพันธุ์ สิ่งแวดล้อมและการเรียนรู้ซึ่งเชื่อกันว่าระดับเซาว์อารมณ์ของแต่ละบุคคลที่มีใช้เพียงแค่รู้และซาบซึ้งเท่านั้น แต่ต้องอาศัยเวลาความเอาใจจริงเอาใจจากหลาย ๆ ฝ่าย อาทิ ครอบครัว โรงเรียน สื่อมวลชน ประกอบร่วมด้วยระดับเซาว์อารมณ์ของแต่ละคน ไม่ได้ถูกจำกัดโดยพันธุกรรม แต่เป็นผลมาจากการเรียนรู้ พัฒนาได้ตลอดทั้งชีวิต ตรงที่บุคคลเรียนรู้จากประสบการณ์ เซาว์อารมณ์จึงเป็นเรื่องของการขัดเกลานิสัยภายใต้สภาพแวดล้อมและวัฒนธรรม มากกว่าถูกกำหนดโดยพันธุกรรม (Nurture Over Nature)

1 1 5 ลักษณะของผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2542 16) กล่าวถึงบุคคลที่มีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์จะเป็นบุคคลที่มีลักษณะต่าง ๆ ดังนี้คือ เป็นผู้รู้จักและเข้าใจความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น รู้จัดเด่นจุดด้อยของตนเอง สามารถควบคุมตนเองและแสดงออกได้อย่างเหมาะสม มีสติที่สามารถรับรู้และตระหลักรู้ได้ว่าขณะนี้กำลังทำอะไร รู้สึกอย่างไรตลอดจนสามารถรับรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม มีพลัง มีแรงบันดาลใจที่จะกระทำสิ่งหนึ่งใดให้บรรลุเป้าหมายในชีวิต สามารถอดทนอดกลั้นต่อสภาพต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นความเครียดได้

อย่างเหมาะสมมีความยืดหยุ่นไม่ยึดมั่นถือมั่นจนทำให้ปรับตัวไม่ได้ มีความคิดริเริ่ม มองโลกในแง่ดี มีความคิดสร้างสรรค์ มีความเห็นใจผู้อื่น มีความจริงใจและซื่อสัตย์ สำหรับความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนนั้น โกลแมน (Goleman <http://eqi.org/signs.htm>) ได้ทำการวิจัยและเสนอลักษณะของเด็กที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูงไว้ 10 ประการ

- 1 เป็นผู้ที่เรียนดี
- 2 มีปัญหาด้านพฤติกรรมน้อย
- 3 มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง
- 4 สามารถอดทนต่อแรงกระตุ้นทางอารมณ์ของเพื่อน ๆ ได้
- 5 เป็นผู้ที่มีอารมณ์รุนแรงน้อย รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา
- 6 สามารถแก้ปัญหาความขัดแย้งได้ดี
- 7 สามารถหลีกเลี่ยงข้อผูกมัดพฤติกรรมที่เป็นภัยต่อตนเองได้ เช่น ติดยาเสพติด ดื่มสุรา คบเพื่อนไม่ดีและตั้งครมกในวัยเรียน
- 8 มีเพื่อนมาก
- 9 สามารถควบคุมแรงกระตุ้นทางอารมณ์ได้ดีและสามารถหน่วงเหนี่ยวการแสดงความรู้สึกพอใจของตนเองได้ดี
- 10 เป็นผู้มีความสุข มีสุขภาพดี ประสบความสำเร็จสูง

ลักษณะของผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์ต่ำมีดังนี้

- 1 มักจะตำหนิผู้อื่น ไม่รับผิดชอบต่ออารมณ์ของตนเอง
- 2 ไม่สามารถบอกความรู้สึกของตนเองได้
- 3 ชอบตำหนิ ออกคำสั่ง สั่งสอน วิจารณ์ แนะนำหรือตัดสินคนอื่น
- 4 ชอบวิเคราะห์ผู้อื่นเมื่อเขาแสดงความรู้สึก
- 5 มักเริ่มต้นประโยคด้วยคำว่า “ฉันคิดว่าคุณ W
- 6 คิดตามคนอื่น ไม่มีความคิดเป็นของตัวเอง
- 7 ใส่ร้ายผู้อื่น
- 8 บิดเบือนความรู้สึกของตนเอง
- 9 แสดงความรู้สึกออกมาไม่ตรงกับความจริง
- 10 มีปฏิกิริยาโต้ตอบที่ไม่เหมาะสม เช่น ให้ความสำคัญอย่างมากในเรื่องที่มีความสำคัญเพียงเล็กน้อย
- 11 ขาดความมั่นคง
- 12 เครียดแค้น
- 13 ไม่สบายใจ

- 14 แสดงพฤติกรรมโดยไม่สนใจกับความรู้สึกของผู้อื่น
- 15 มักพูดอ้อมค้อมหรือกลบเกลื่อน
- 16 ไม่ไวต่อความรู้สึกของผู้อื่น
- 17 ไม่สามารถเอาใจเขามาใส่ใจเรา
- 18 เข้มงวด ไม่ยืดหยุ่น
- 19 ไม่สำรวจความรู้สึกก่อนการกระทำ
- 20 ไม่ได้คำนึงถึงความรู้สึกของผู้อื่นก่อนที่จะทำอะไรลงไป
- 21 หลีกเลี่ยงความรับผิดชอบ
- 22 มองโลกในแง่ร้ายและคิดว่าโลกขาดความยุติธรรม
- 23 มีความรู้สึกไม่พอใจเพียง ผิดหวัง ไม่พอใจ อาฆาตหรือจ้องเือง
- 24 ชอบใช้อำนาจมากกว่าความรู้สึก
- 25 หลีกเลี่ยงการติดต่อกับบุคคลอื่น
- 26 ถือถือ ยึดมั่นในความคิดของตนเอง เพราะไม่รู้สึกปลอดภัยถ้าต้องเจอ

สิ่งใหม่ ๆ

27 สามารถเล่ารายละเอียดของเหตุการณ์ และบอกความคิดที่มีต่อเหตุการณ์นั้นแต่จะไม่บอกถึงความรู้สึกของตนเองที่มีต่อเหตุการณ์นั้น

28 ใช้สติปัญญาในการตัดสินใจและดำเนินผู้อื่นโดยปราศจากความจริง มีความรู้สึกเหนือกว่าผู้อื่น ไม่ตระหนักถึงวิธีการแสดงออกทางอารมณ์ของผู้อื่น

29 ไม่เป็นผู้ฟังที่ดี ชอบคัดค้านโดยไม่มีเหตุผล มีอารมณ์ที่ผิดพลาดจากการสื่อสาร เน้นความจริงมากกว่าความรู้สึก

วีระวัฒน์ ปันนิตามัย (2542 : 140) กล่าวว่าผู้ที่มีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์จะมีลักษณะดังนี้

1 รู้จักตนเอง รู้เท่าทันภาวะอารมณ์ของตน รู้จัดเด่นจุดด้อยในความเป็นตัวของตัวเอง

2 ควบคุมอารมณ์ ความรู้สึก การแสดงออกของตนเองให้ถูกกาลเทศะ ปรับตัวเองให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดี

3 สามารถสร้างแรงจูงใจที่ดีให้แก่ตนเอง มองโลกในแง่ดี มีความคิดริเริ่ม ไม่ย่อท้อหรือท้อถอยง่าย

4 แสดงความเอื้ออาทร เห็นอกเห็นใจผู้อื่น ตระหนักถึงความรู้สึก ความต้องการของผู้อื่นได้ดี สร้างและรักษาความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่นได้

5 มีทักษะทางสังคมที่ดี ทั้งนี้เป็นผลมาจากพัฒนาการในขั้นแรก ๆ ที่ทำให้ผู้ที่มีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์สูงสามารถเข้ากับผู้อื่นได้ดี มีมารยาท มีอารมณ์ขัน สามารถแก้ไขเหตุการณ์เฉพาะหน้าต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี มีไหวพริบสร้างความร่วมมือร่วมใจจากคนหลาย ๆ ฝ่ายได้

อัจฉราพรรณ จรัสวัฒน์ (2543 : 127) กล่าวว่า ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์เป็นทักษะเฉพาะตนที่สามารถสร้างขึ้นและพัฒนาได้ด้วยตนเอง ที่ส่งเสริมให้ประสบความสำเร็จในด้านการงาน ครอบครัว ชีวิตส่วนตัวและสังคมได้ โดยที่ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์นั้นแบ่งเป็น 4 ส่วน คือ ความเข้าใจตนเอง (Self-Awareness) ด้วยการเข้าใจความรู้สึกและจุดมุ่งหมายของตนเอง รู้จุดเด่นจุดด้อยของตนเอง ส่วนที่สองคือ ความเข้าใจผู้อื่นและเอื้ออาทรต่อผู้อื่น (Empathy) และแสดงออกอย่างเหมาะสม และสาม ความสามารถในการแก้ไขความขัดแย้ง (Conflict Solving) ทั้งภายนอกและภายใน ซึ่งคือความเครียด (Stress) ในจิตใจ และส่วนที่สี่คือ การมีความสามารถในการมีความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) ด้วยตนเอง อาจเรียกว่าเป็นการออกแบบแนวคิดเพื่อการดำรงชีวิตเพื่อตนเอง (Design Thinking) โดยมีกลยุทธ์ที่สำคัญในการเสริมสร้างความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ดังนี้

1 สร้างปฏิสัมพันธ์ และมีความเข้าใจผู้ร่วมงาน มีท่าทีที่ดีในการสื่อสาร เข้าใจเรื่องการสื่อสาร เน้นความผูกพัน เอื้ออาทร และเป็นผู้ฟังที่ดี

2 มีพลังงานความคิด ด้วยการขยันอ่าน ขยันหาความรู้เพื่อสร้างความคิดใหม่ ๆ

3 จัดความโกรธ และรับมือกับความเครียด ด้วยการควบคุมตนเองให้ได้

4 มีสติปัญญาในการมองโลก และพิจารณาสรรพสิ่งทั้งหลายด้วยใจสงบและเป็นธรรมไม่มีอคติ

5 รู้คุณค่าและความหมายแห่งชีวิตของตนเอง และร่วมงานตลอดจนเข้าถึงจุดหมายองค์กรของตน

6 รู้จักเริ่มที่จะรักและวางใจคนอื่น รู้จักที่จะอดทนต่อการเรียนรู้ อดทนต่อความโกรธ และความเจ็บใจหรือความเจ็บปวดทั้งหลายทั้งปวง

7 มีความพอดีกับชีวิต ไม่ทำความเดือดร้อนให้กับคนอื่น

1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์

1.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

เลคเคอร์ Leschied (1985 อ้างถึงใน Goleman, 1998 : 65) ได้ศึกษาผลการตอบสนองต่อโปรแกรมการฝึกอบรมของเด็ก ๆ ในสถานกักกันที่มีระดับสติปัญญาต่างกัน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองที่มีระดับสติปัญญาสูงจำนวน 30 คน และกลุ่มระดับสติปัญญาดำจำนวน 30 คน ผลปรากฏว่ากลุ่มทดลองที่มีระดับสติปัญญาสูงแสดง

การตอบสนองต่อโปรแกรมที่มีความยืดหยุ่น ไม่เคร่งครัด การวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าเด็กที่เขาวนอารมณ์สูงสามารถควบคุมตนเองได้ดีด้วย

ดิน (Dean 1996 125) ได้ศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างเขาวนอารมณ์กับการปรับตัวทางสถานภาพการสมรสของคู่สมรสที่มาจากชนชั้นกลาง จำนวน 117 คู่ โดยใช้แบบวัด Dean Emotional Maturity Scale ที่ได้พัฒนาขึ้นเอง และแบบวัด The Scale of Marital Adjustment ให้กลุ่มตัวอย่างแต่ละคนประเมินตนเอง และประเมินคู่สมรสของตน ผลการหาค่าความสัมพันธ์ทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 01 พบว่า เขาวนอารมณ์มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวที่ดีทางสถานภาพการสมรส

ซูทาร์โซ และคณะ (Sutarso and Others, 1996 56) ได้ศึกษาผลของเพศและเกรดเฉลี่ยที่มีผลต่อความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ โดยใช้แบบสำรวจความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ใน 3 ด้าน คือ ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น ด้านการรับรู้ตนเอง และด้านการจัดการกับอารมณ์และตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ เพศและเกรดเฉลี่ย ผลการศึกษาพบว่า เพศมีผลต่อความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เพศหญิงมีคะแนนด้านการช่วยเหลือผู้อื่นและด้านการรับรู้ตนเองสูงกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และไม่มี ความแตกต่างระหว่างเพศต่อด้านการจัดการกับอารมณ์ ส่วนผลของเกรดเฉลี่ยที่มีต่อความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เยทส์ (คมเพชร จัตรศุภกุล และผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์, 2544 13 อ้างอิงจาก Yates, 2000) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์และสุขนิสัยของนักศึกษาพลศึกษาจำนวน 278 คน ผลการศึกษาพบว่า ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์และสุขนิสัย มีความสัมพันธ์กันน้อยมาก แต่ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์บางด้าน เช่น ด้านความเห็นอกเห็นใจจะมีความสัมพันธ์ค่อนข้างสูงกับสุขนิสัยและพัฒนาความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ให้นักศึกษา โดยคาดหวังว่าผลการพัฒนาดังกล่าวจะช่วยให้นักศึกษามีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

ทาเปีย (ชนันภรณ์ ลักษณะมีพิเชษฐ์, 2545 14-15, อ้างอิงจาก Tapia, 1999 125) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ของความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ซึ่งวัดด้วยแบบสำรวจความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Intelligence Inventory EQI) กับคะแนนเขาวนปัญญา จากแบบทดสอบของ โอติส เลนนอน (Otis-Lennon School Ability Test) และตัวแปรอื่น ๆ ได้แก่ ความสามารถด้านภาษาและด้านจำนวนจากแบบทดสอบวัดความถนัดในการเรียน เกรดเฉลี่ย ภูมิหลัง เพศ และระดับการศึกษาของบิดามารดา แบบสำรวจความฉลาดทางอารมณ์ (EQI) มีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างและมีความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.81 ผลการศึกษาพบว่า คะแนนจากการวัดความฉลาดทางอารมณ์มีความสัมพันธ์กับคะแนนจากแบบทดสอบของโอติส เลนนอน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ มีความสัมพันธ์กับเขาวนปัญญาอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ มีความสัมพันธ์กับเกรดเฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติ และมีความสัมพันธ์กับภูมิหลังและระดับการศึกษาของบิดามารดาอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เพศหญิงมีคะแนนความฉลาดทางอารมณ์สูงกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สรุปได้ว่าแบบสำรวจความฉลาดทางอารมณ์เป็นเครื่องมือที่มีความเที่ยงตรงและมีความเชื่อมั่นในการวัดความฉลาดทางอารมณ์ได้

1.2 งานวิจัยในประเทศ

ประชัน จันทรสุข (2543 : 75) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์กับความสามารถในการปฏิบัติภารกิจจิตเวช ของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ชัยนาท จำนวน 60 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบทดสอบความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการรู้อารมณ์ตนเอง การบริหารอารมณ์ การสร้างแรงจูงใจ การรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น และการคงไว้ซึ่งสัมพันธภาพ และแบบประเมินความสามารถในการปฏิบัติภารกิจพยาบาลจิตเวช 3 ทักษะ คือ ทักษะการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด การทำกลุ่มบำบัด และการสอนสุขศึกษา ผลการศึกษาพบว่า ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ทั้ง 5 ด้านในแต่ละด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการปฏิบัติภารกิจพยาบาลจิตเวช แต่ละทักษะทั้ง 3 ทักษะและโดยรวมทุกทักษะ โดยความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ด้านการคงไว้ซึ่งสัมพันธภาพมีความสัมพันธ์สูงสุดกับทักษะการสร้างสัมพันธภาพเพื่อการบำบัด ส่วนความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ด้านการสร้างแรงจูงใจ มีความสัมพันธ์สูงสุดกับทักษะการทำกลุ่มบำบัด ทักษะการสอนสุขศึกษาและทักษะรวม

วีระวัฒน์ ปันนิตมัย (2542 : 112-119) ได้สร้างแบบประเมินความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ตามกรอบแนวคิดของเมอเยอร์และซาโลเวย์ (1997) และโกลแมน (1998) เรียกว่า "EQ99" มีจำนวนทั้งสิ้น 90 ข้อ และนำไปทดลองใช้กับนักศึกษามหาวิทยาลัยหอการค้าชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 จำนวน 217 คน พบว่า แบบวัดที่สร้างขึ้นมีค่าความเชื่อมั่นในระดับสูง (0.93) และเมื่อพิจารณาคะแนนที่ได้จากแบบวัดกับข้อมูลด้านชีวประวัติพบว่า เพศหญิงมีคะแนนความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์สูงกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัวมีผลต่อความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ การปรึกษาหารือกับพี่น้องและครูอาจารย์เพื่อเวลามีปัญหา มีความสัมพันธ์กับทักษะความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และผลการเรียนมีความสัมพันธ์กับคะแนนความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จารุวรรณ สกุลคุ (2545 : 174) ได้ทำการศึกษาเรื่อง อิทธิพลของประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย ต่อความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 1,196 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามสำหรับสำรวจข้อมูลเกี่ยวกับตัวแปรส่วนบุคคล ตัวแปรด้านจิตสังคม ตัวแปรด้านประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย และตัวแปร

ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต ผลการวิจัยพบว่า นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยรวมมีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์จำแนกตามตัวแปรอิสระ พบว่า นิสิตที่มีชั้นปี คະแนนเฉลี่ยสะสม และแบบการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองต่างกัน มีความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ แต่ไม่พบความแตกต่างที่มีนัยสำคัญในกรณีของ เพศ และกลุ่มวิชาชีพ นิสิตมีทัศนคติที่ต่อประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยในระดับมาก และมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในระดับมากเช่นเดียวกัน การศึกษาความสัมพันธ์เชิงพยากรณ์ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตโดยใช้ตัวแปรส่วนบุคคล ตัวแปรด้านจิตสังคม และตัวแปรด้านประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยเป็นตัวพยากรณ์พบว่า ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ ได้แก่ ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัย การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และคะแนนเฉลี่ยสะสม 3.26 ขึ้นไป โดยตัวแปรเหล่านี้สามารถรวมอธิบายความแปรปรวนของความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตได้ร้อยละ 79.84 ทั้งนี้ ประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยเป็นตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์สูงที่สุด

นิตดา อุดลยพิเชฐ (2542:68) ได้ทำการศึกษาผลของการใช้โปรแกรมพัฒนาเชาวน์อารมณ์ ที่มีต่อระดับเชาวน์อารมณ์ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก กรุงเทพมหานคร จำนวน 39 คน โดยนักศึกษาทุกคนได้รับการทดสอบเชาวน์อารมณ์ก่อนการทดลองแล้วจำแนกเป็นกลุ่มระดับเชาวน์อารมณ์สูง ปานกลาง และต่ำ จากนั้นกลุ่มตัวอย่างได้เข้าโปรแกรมพัฒนาเชาวน์อารมณ์แบบกิจกรรมกลุ่ม 12 โปรแกรม ๑ ละ 50 นาที ในวันจันทร์ วันอังคาร และวันพฤหัสบดี หลังการทดลองให้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดทำมาตรวัดเชาวน์อารมณ์อีกครั้งหนึ่ง โดยออกแบบการวิจัยแบบมีกลุ่มทดลองกลุ่มเดียว ไม่มีกลุ่มควบคุม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัยพบว่า

- 1 นักศึกษาที่มีระดับเชาวน์อารมณ์สูง ก่อนและหลังการทดลอง ไม่แตกต่างกัน
- 2 นักศึกษาที่มีระดับเชาวน์อารมณ์ปานกลาง และต่ำ หลังการทดลองมีระดับเชาวน์อารมณ์สูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
- 3 นักศึกษาที่มีระดับเชาวน์อารมณ์ต่ำ มีคะแนนความแตกต่างของเชาวน์อารมณ์ระหว่างหลังการทดลองกับก่อนการทดลอง สูงกว่านักศึกษาที่มีระดับเชาวน์อารมณ์สูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
- 4 นักศึกษาที่มีระดับเชาวน์อารมณ์ต่ำ มีคะแนนความแตกต่างของเชาวน์อารมณ์ระหว่างหลังการทดลองกับก่อนการทดลอง สูงกว่านักศึกษาที่มีระดับเชาวน์อารมณ์ปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01
- 5 นักศึกษาที่มีระดับเชาวน์อารมณ์ปานกลาง และสูง มีคะแนนความแตกต่างของเชาวน์อารมณ์ระหว่างหลังการทดลองกับก่อนการทดลอง ไม่แตกต่างกัน

อุสา สุทธิสาคร และวีรวัฒน์ ปันดินามัย (2542:57) ได้ทำการศึกษาวิจัยเพื่อเปรียบเทียบผลของการประเมินเชาวน์อารมณ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ด้วยแบบทดสอบ EQ99 และแบบทดสอบของ Bar-on ได้ผลสรุปดังนี้

1 เพศหญิงมีระดับความเอื้ออาทร วุฒิภาวะทางอารมณ์ และการควบคุมตนเองสูงกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญ

2 สภาพเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว มีผลต่อความสามารถของเชาวน์อารมณ์ในด้านความเอื้ออาทร การตระหนักสภาวะอารมณ์ของผู้อื่น การรู้จักและเข้าใจอารมณ์ของตนเอง ตลอดจนการมีแรงจูงใจที่ดีอย่างมีนัยสำคัญ

3 การปรึกษาหารือระหว่างพี่น้อง หรือกับครูอาจารย์ เมื่อเวลามีปัญหา มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับระดับเชาวน์อารมณ์

4 สภาพความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดา มีผลอย่างมีนัยสำคัญต่อระดับความเอื้ออาทร การรู้จักและเข้าใจอารมณ์ของตนเอง ตลอดจนการมีแรงจูงใจที่ดีอย่างมีนัยสำคัญ

5 การประเมินตนเองว่าเป็นคนมุ่งความสำเร็จ ใฝ่สัมพันธ มีผลต่อความสามารถด้านเอื้ออาทร และการมีแรงจูงใจที่ดีอย่างมีนัยสำคัญ

6 อายุมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ กับองค์ประกอบของเชาวน์อารมณ์เกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านความเอื้ออาทร

7 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่พิจารณาจากเกรด มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการมีแรงจูงใจที่ดีสูงสุด

ฉัตรฤดี สุกปลั่ง (2543:147) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ผลของบุคลิกภาพและเชาวน์อารมณ์ที่มีต่อคุณภาพของการให้บริการ ตามการรับรู้ของหัวหน้างานของพนักงานส่วนหน้าของโรงแรมชั้นหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นพนักงานฝ่ายต้อนรับ และดูแลลูกค้าในส่วนหน้าของโรงแรมชั้นหนึ่งในกรุงเทพมหานคร จำนวน 300 คน โดยผู้วิจัยใช้แบบสังเกตพฤติกรรมที่สร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดเชาวน์อารมณ์ของโกลแมน ผลการศึกษวิจัยพบว่า ระดับเชาวน์อารมณ์มีความสำคัญทางบวกกับคุณภาพการให้บริการอย่างมีนัยสำคัญ อธิบายได้ว่า พนักงานที่มีระดับเชาวน์อารมณ์สูงจะมีคุณภาพของการให้บริการสูงไปด้วย

สายสุนีย์ ศุภระเดมิย์ (2543:56) ทำการศึกษาเปรียบเทียบเชาวน์ปัญญากับเชาวน์อารมณ์ของวิศวกร ครู พยาบาล นักร้องและพระสงฆ์ที่ประสบความสำเร็จ โดยใช้แบบทดสอบ The Standard Progressive Matrices สำหรับทดสอบเชาวน์ปัญญาและใช้แบบวัดเชาวน์อารมณ์ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเอง ตามกรอบแนวคิดเชาวน์อารมณ์ของโกลแมน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ กลุ่มวิศวกร ครู พยาบาล นักร้อง และพระสงฆ์ จำนวนทั้งสิ้น 239 คน ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างโดยรวมมีเชาวน์ปัญญาอยู่ในระดับค่อนข้างฉลาด ถึงแม้ว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจะประกอบไปด้วยกลุ่มอาชีพที่ต่างกัน 5 กลุ่ม ซึ่งมีความรู้ความสามารถ

แตกต่างกันไปในแต่ละด้าน มีสิ่งแวดล้อมในการทำงานและการดำเนินชีวิตแตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาคูณลักษณะรวมกันของกลุ่มตัวอย่างคือ เป็นกลุ่มที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ และในสถานภาพที่ดำรงอยู่แสดงให้เห็นว่ากลุ่มที่ประสบความสำเร็จในอาชีพและในสถานภาพที่ดำรงอยู่นั้นมีความสามารถพื้นฐานทั่วไป ซึ่งครอบคลุมลักษณะความสามารถ 3 ด้าน ที่มีความเหลื่อมล้ำกัน คือ ความสามารถในการใช้เหตุผล ความสามารถเชิงกล และความสามารถเชิงมิติสัมพันธ์ อยู่ในระดับที่ค่อนข้างฉลาด จึงกล่าวได้ว่า ชาวน์ปัญญาเป็นองค์ประกอบที่สามารถร่วมทำนายนความสำเร็จในด้านต่าง ๆ ได้ และในกลุ่มผู้ที่ประสบความสำเร็จจะมีชาวน์อารมณ์อยู่ในระดับสูง นอกจากนี้ชาวน์อารมณ์สามารถมีส่วนร่วมในการทำนายนความสำเร็จของบุคคลได้ เมื่อพิจารณาชาวน์อารมณ์โดยแบ่งตามกลุ่มตัวอย่าง แต่ละกลุ่มก็พบว่า ชาวน์อารมณ์ของทุกกลุ่มจัดอยู่ในระดับสูงเช่นกัน โดยกลุ่มที่มีชาวน์อารมณ์สูงสุดคือ พยาบาล รองลงมาคือ ครู พระสงฆ์ วิศวกร และนักร้องตามลำดับ

ชนมน สุขวงศ์ (2543 69) ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเล่นดูกับชาวน์อารมณ์ของวัยรุ่นตอนต้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเล่นดูแบบต่าง ๆ ได้แก่แบบให้ความรัก แบบลงโทษ แบบคาดหวังเอากับเด็ก แบบแสดงความเป็นเจ้าของมากเกินไป แบบยอมตามบุตร และแบบปล่อยปละละเลย กับชาวน์อารมณ์ และใช้แบบวัดที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเองจากแนวคิดของ Peter Salovey และ John Mayer โดยเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร จำนวน 400 คน ผลการวิจัยพบว่า การเล่นดูและให้ความรักมีความสัมพันธ์กับชาวน์อารมณ์ของวัยรุ่นตอนต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 การเล่นดูแบบคาดหวังเอากับเด็กมีความสัมพันธ์กับชาวน์อารมณ์ของวัยรุ่นตอนต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และการเล่นดูแบบลงโทษ แบบแสดงความเป็นเจ้าของมากเกินไป แบบยอมตามบุตร และแบบปล่อยปละละเลย ไม่มีความสัมพันธ์กับชาวน์อารมณ์

2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

2.1.1 ความหมายของตัวแปรด้านส่วนตัว เดือนใจ ชันติสิทธิ (2535 6) ให้ความหมายของตัวแปรด้านส่วนตัวว่า เป็นองค์ประกอบเฉพาะของบุคคลได้แก่ เพศ อายุ

สุชาติ ปภาจณ์ (2539 25) ได้ให้ความหมายของคุณลักษณะด้านชีวสังคมหรือตัวแปรด้านส่วนตัวไว้ว่า เป็นลักษณะต่างๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับตัวบุคคลทั้งที่ติดตัวมาแต่กำเนิดและที่ได้รับเพิ่มเติมในภายหลัง อันได้แก่ เพศ อายุ เป็นต้น

2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

2.2.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอายุ

อายุมีความสัมพันธ์กับความเหนื่อยหน่าย บุคคลที่มีอายุน้อยจะมีความเหนื่อยหน่ายมากกว่าบุคคลที่มีอายุมาก ทั้งนี้เนื่องจากอายุสะท้อนให้เห็นประสบการณ์ของบุคคล บุคคลที่มีอายุมากกว่าจะมีประสบการณ์มาก มีวุฒิภาวะทางอารมณ์สุขุมรอบคอบ สามารถปรับตัวให้เข้ากับชีวิตที่เป็นจริงได้ดีกว่าบุคคลที่อายุน้อยกว่า (พิณทิพย์ สีนัย 2545 : 16)

3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะศิลปกรรมศาสตร์ ถือกำเนิดมาจากแผนกวิชาศิลปศึกษาวิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร ซึ่งเปิดสอนสาขาวิชาศิลปศึกษาในระดับปริญญาตรี เป็นแห่งแรกในประเทศไทย ในปี 2511 เมื่อถึงปี 2518 วิทยาลัยวิชาการศึกษาได้รับการยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แผนกสาขาวิชาศิลปศึกษาและสาขาวิชาศิลปะ ทางด้านการออกแบบสื่อสารพร้อมกันนั้นก็เปิดภาควิชาดุริยางคศาสตร์ ซึ่งสอนทั้งดุริยางคศาสตร์ไทย และสากล สังกัดคณะมนุษยศาสตร์ ต่อมาได้พัฒนามาเป็นคณะศิลปกรรมศาสตร์ เมื่อวันที่ 16 มิถุนายน 2536

มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ การคิดที่เป็นเหตุผลถึงวิธีการทางศิลปะ ความเป็นมาของรูปแบบ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และรากฐานทางวัฒนธรรม ค้นหาผลงาน ศิลปะสื่อความหมายกับตนเอง ค้นหาศักยภาพ ความสนใจส่วนตัว ฝึกการเรียนรู้การสังเกตที่ละเอียดอ่อนอันนำไปสู่ความรัก เห็นคุณค่าและเกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะและสิ่งรอบตัว พัฒนาเจตคติ สมาธิ รสนิยมส่วนตัว มีทักษะ กระบวนการ วิธีการแสดงออกการคิดสร้างสรรค์ ทำให้ผู้เรียนได้รับการส่งเสริม สนับสนุนให้คิดริเริ่ม สร้างสรรค์ จัดแปลงจินตนาการ มีสุนทรียภาพและเห็นคุณค่าของศิลปะ วัฒนธรรมไทย

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนิสิตสาขาดุริยางคศาสตร์ศึกษา และสาขาศิลปศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2547 จำนวน 168 คน เป็นนิสิตหญิงจำนวน 104 คน และนิสิต ชายจำนวน 64 คน ซึ่งใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่มีอิทธิพลต่อระดับอารมณ์ต่ำของ นิสิตสาขาดุริยางคศาสตร์ศึกษาและสาขาศิลปศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 8 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนิสิต
- ตอนที่ 2 แบบสอบถามบุคลิกภาพ
- ตอนที่ 3 แบบสอบถามมุ่งอนาคต
- ตอนที่ 4 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน
- ตอนที่ 5 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับสมาชิกในครอบครัว
- ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์
- ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อนร่วมชั้น
- ตอนที่ 8 แบบสอบถามความฉลาดทางอารมณ์

วิธีการดำเนินการสร้างเครื่องมือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว เมื่อนิสิตอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย

✓ ลงใน ☐ ที่กำหนดให้ และเติมคำตอบให้ครบถ้วน

1 ระดับชั้นปีที่ศึกษา

- ☐ ชั้นปีที่ 1 ☐ ชั้นปีที่ 2 ☐ ชั้นปีที่ 3
☐ ชั้นปีที่ 4

2 เพศ

- ☐ ชาย ☐ หญิง

3 อายุ _____ ปี

4 สาขาวิชาที่เรียน

- ☐ สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ศึกษา ☐ สาขาวิชาศิลปศึกษา

5 ผลการเรียนรู้สะสมตลอดมาของนิสิต (เกรดเฉลี่ยสะสม)

6 อาชีพของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง

- ☐ รับราชการ ☐ พนักงานรัฐวิสาหกิจ
☐ พนักงานเอกชน ☐ ธุรกิจส่วนตัว

ตอนที่ 2 แบบสอบถามบุคลิกภาพ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามขั้นตอนดังนี้

2.1 ผู้วิจัยศึกษาจากเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยนัยามศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ

2.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามบุคลิกภาพ ของนลณี ธรรมอำนวยสุข (2541) และ วิณา ถาวรโลหะ (2546) โดยนำมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

2.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามบุคลิกภาพ โดยใช้แนวคิดที่ได้จากข้อ 2.1 และ 2.2 ลักษณะของแบบสอบถามเป็นชนิดเลือกตอบตามความคิดเห็นของผู้ตอบ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของ ลิเคอร์ท (Likert Scale Type)

ตัวอย่าง แบบสอบถามบุคลิกภาพ

คำชี้แจง แบบสอบถามบุคลิกภาพนี้ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมในชีวิตประจำวัน กรุณาตอบคำถามอย่างระมัดระวัง และเลือกตอบคำตอบที่ตรงกับตัวนิสิตมากที่สุดในสถานการณ์นั้น เมื่อนิสิตอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตรงขวามือ ช่องใดช่องหนึ่ง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงมากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิต
จริงบ้าง	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของพอสมควร
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตบ้างเล็กน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตน้อยที่สุด

ข้อ	คำถาม	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
0	นิสิตชอบแสดงความคิดเห็นเมื่อมีการถกเถียง					
00	นิสิตมักแยกตัวจากกลุ่มเพื่อน					

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางบวก

ข้อความที่มีความหมายทางลบ

(คะแนน)

(คะแนน)

จริงที่สุด	5	1
จริง	4	2
จริงบ้าง	3	3

จริงน้อย	2	4
จริงน้อยที่สุด	1	5

เกณฑ์การแปลผล (วิเชียร เกตุสิงห์ 2538 : 9)

ผู้ที่ได้คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ย หมายถึง ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัว
ผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ย หมายถึง ผู้ที่มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัว

ตอนที่ 3 แบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ผู้วิจัยศึกษาจากเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยนัยามศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับลักษณะมุ่งอนาคต

3.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต ของ กฤตรินทร์ นิ่มทองคำ (2542) โดยนำมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

3.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามบุคลิกภาพ โดยใช้แนวคิดที่ได้จากข้อ 3.1 และ 3.2 ลักษณะของแบบสอบถามเป็นชนิดเลือกตอบตามความคิดเห็นของผู้ตอบ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท์ (Likert Scale Type)

ตัวอย่าง แบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับสมาชิกในครอบครัว กรุณาตอบคำถามอย่างระมัดระวัง และเลือกตอบคำตอบที่ตรงกับตัวนิสิตมากที่สุดในสถานการณ์นั้น เมื่อนิสิตอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตรงขวามือ ช่องใดช่องหนึ่ง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงมากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิต
จริงบ้าง	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของพอสมควร
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตบ้างเล็กน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตน้อยที่สุด

ข้อ	คำถาม	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
0	ข้าพเจ้าชวนชวหาความรู้อยู่เสมอ เพื่อเตรียมพร้อมในการสมัครงาน					
00	ข้าพเจ้าตั้งใจเล่าเรียน เพื่อนำความรู้ เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ					

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางบวก
(คะแนน)

จริงที่สุด 5
จริง 4
จริงบ้าง 3
จริงน้อย 2
จริงน้อยที่สุด 1

ข้อความที่มีความหมายทางลบ
(คะแนน)

1
2
3
4
5

เกณฑ์การแปลผล (วิเชียร เกตุสิงห์ 2538 : 9)

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 – 5.00 หมายถึง มีลักษณะมุ่งอนาคตในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 – 3.49 หมายถึง มีลักษณะมุ่งอนาคตในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 – 2.49 หมายถึง มีลักษณะมุ่งอนาคตในระดับน้อย

ตอนที่ 4 แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามขั้นตอนดังนี้

4.1 ผู้วิจัยศึกษาจากเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพในมหาวิทยาลัย

4.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพในมหาวิทยาลัย สมบูรณ์ พงษ์พลสุข (2546) โดยนำมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

4.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามลักษณะทางกายภาพในมหาวิทยาลัย โดยใช้แนวคิดที่ได้จากข้อ 4.1 และ 4.2 ลักษณะของแบบสอบถามเป็นชนิดเลือกตอบตามความคิดเห็นของผู้ตอบ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert Scale Type)

ตัวอย่าง แบบสอบถามลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัย

กรุณาตอบคำถามอย่างระมัดระวัง และเลือกตอบคำตอบที่ตรงกับตัวนิสิตมากที่สุด
สถานการณ์นั้น เมื่อนิสิตอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตรงขวามือ
ช่องใดช่องหนึ่ง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงมากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิต
จริงบ้าง	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของพอสมควร
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตบ้างเล็กน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตน้อยที่สุด

ข้อ	คำถาม	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
0	มหาวิทยาลัยสะอาดมีอากาศถ่ายเท สะดวก					
00	โต๊ะเก้าอี้ทำงานมีสภาพไม่เหมาะสมแก่ การใช้งาน					

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางบวก

(คะแนน)

จริงที่สุด 5

จริง 4

จริงบ้าง 3

จริงน้อย 2

จริงน้อยที่สุด 1

ข้อความที่มีความหมายทางลบ

(คะแนน)

1

2

3

4

5

เกณฑ์การแปลผล (วิเชียร เกตุสิงห์ 2538 9)

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 – 5.00 หมายถึง สิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยดี

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 – 3.49 หมายถึง สิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 – 2.49 หมายถึง สิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยแย่

ตอนที่ 5 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับสมาชิกในครอบครัว

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามขั้นตอนดังนี้

5 1 ผู้วิจัยศึกษาจากเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับสมาชิกในครอบครัว

5 2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามที่เกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับสมาชิกในครอบครัว สมบูรณ์ พงษ์พลสุข (2546) และ วรรณ อาภาอดุลย์ (2545) โดยนำมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

5 3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับสมาชิกในครอบครัว โดยใช้แนวคิดที่ได้จากข้อ 5 1 และ 5 2 ลักษณะของแบบสอบถามเป็นชนิดเลือกตอบตามความคิดเห็นของผู้ตอบ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert Scale Type)

ตัวอย่าง แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับสมาชิกในครอบครัว

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับสมาชิกในครอบครัว กรุณาตอบคำถามอย่างระมัดระวัง และเลือกตอบคำตอบที่ตรงกับตัวนิสิตมากที่สุด ในสถานการณ์นั้น เมื่อนิสิตอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตรงขวามือ ช่องใดช่องหนึ่ง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงมากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิต
จริงบ้าง	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของพอสมควร
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตบ้างเล็กน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตน้อยที่สุด

ข้อ	คำถาม	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
0	พ่อแม่จะจัดเตรียมสิ่งของเครื่องใช้ให้ฉัน ตลอดเวลา					
00	ฉันมีสิทธิ์ที่จะรับฟังและช่วยแก้ปัญหาต่างๆที่ เกิดขึ้นในครอบครัว					

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางบวก		ข้อความที่มีความหมายทางลบ	
(คะแนน)		(คะแนน)	
จริงที่สุด	5		1
จริง	4		2
จริงบ้าง	3		3
จริงน้อย	2		4
จริงน้อยที่สุด	1		5

เกณฑ์การแปลผล (วิเชียร เกตุสิงห์ 2538 9)

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 – 5.00 หมายถึง มีสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับสมาชิกในครอบครัวดี

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 – 3.49 หมายถึง มีสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับสมาชิกในครอบครัวปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 – 2.49 หมายถึง มีสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับสมาชิกในครอบครัวไม่ดี

ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามขั้นตอนดังนี้

6.1 ผู้วิจัยศึกษาจากเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์

6.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามที่เกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์ สมบูรณ์ พงษ์พลสุข (2546) และ วรรณภา อาภาอดุลย์ (2545) โดยนำมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

6.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์ โดยใช้แนวคิดที่ได้จากข้อ 6.1 และ 6.2 ลักษณะของแบบสอบถามเป็นชนิดเลือกตอบตามความคิดเห็นของผู้ตอบ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert Scale Type)

ตัวอย่าง แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์

คำชี้แจง เมื่อนิสิตอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตรง
ขวามือ ช่องใดช่องหนึ่ง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงมากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิต
จริงบ้าง	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของพอสมควร
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตบ้างเล็กน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตน้อยที่สุด

ข้อ	คำถาม	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริงน้อย ที่สุด
0	นิสิตแสดงความเคารพอาจารย์ทั้งใน ห้องเรียนและที่อื่นๆ					
00	นิสิตเอาใจใส่ต่อการเรียนและปฏิบัติงาน					

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางบวก
(คะแนน)

จริงที่สุด	5
จริง	4
จริงบ้าง	3
จริงน้อย	2
จริงน้อยที่สุด	1

ข้อความที่มีความหมายทางลบ
(คะแนน)

1
2
3
4
5

เกณฑ์การแปลผล (วิเชียร เกตุสิงห์ 2538 9)

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 – 5.00 หมายถึง มีสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์ดี

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 – 3.49 หมายถึง มีสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 – 2.49 หมายถึง มีสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์ไม่ดี

ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพนิสิตกับเพื่อนร่วมชั้น

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามขั้นตอนดังนี้

7.1 ผู้วิจัยศึกษาจากเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อนร่วมชั้น

7.2 ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามที่เกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อนร่วมชั้น สมบูรณ์ พงษ์พลสุข (2546) และ วรรณ อาภาอตุลย์ (2545) โดยนำมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

7.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อนร่วมชั้น โดยใช้แนวคิดที่ได้จากข้อ 7.1 และ 7.2 ลักษณะของแบบสอบถามเป็นชนิดเลือกตอบตามความคิดเห็นของผู้ตอบ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคอร์ท (Likert Scale Type)

ตัวอย่าง แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อนร่วมชั้น

คำชี้แจง เมื่อนิสิตอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตรงขวามือของใดช่องหนึ่ง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงมากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิต
จริงบ้าง	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของพอสมควร
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตบ้างเล็กน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตน้อยที่สุด

ข้อ	คำถาม	จริงที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
0	นิสิตเป็นคนที่มีเพื่อนไว้วางใจในตัวนิสิต					
00	เพื่อนๆเต็มใจให้นิสิตเข้าร่วมกลุ่ม					
000	นิสิตมีเรื่องทะเลาะกับเพื่อน					
0000	นิสิตยินดีช่วยเหลือเพื่อนเมื่อเพื่อนเดือดร้อน					
00000	นิสิตยอมรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน					

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางบวก (คะแนน)		ข้อความที่มีความหมายทางลบ (คะแนน)	
จริงที่สุด	5		1
จริง	4		2
จริงบ้าง	3		3
จริงน้อย	2		4
จริงน้อยที่สุด	1		5

เกณฑ์การแปลผล (วิเชียร เกตุสิงห์ 2538 9)

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 – 5.00 หมายถึง มีสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อนดี

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 – 3.49 หมายถึง มีสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อนกลาง

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 – 2.49 หมายถึง มีสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อนไม่ดี

ตอนที่ 8 แบบสอบถามวัดความฉลาดทางอารมณ์

ตัวอย่าง แบบสอบถามวัดความฉลาดทางอารมณ์

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามวัดความฉลาดทางอารมณ์ กรุณาตอบคำถามอย่างระมัดระวัง และเลือกตอบคำตอบที่ตรงกับตัวนิสิตมากที่สุดในสถานการณ์นั้น เมื่อนิสิตอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตรงขวามือ ช่องใดช่องหนึ่ง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงมากที่สุดดังนี้

จริงมาก	หมายถึง ข้อความตรงกับความคิดนิสิตมากที่สุด
ค่อนข้างจริง	หมายถึง ข้อความตรงกับความคิดนิสิตมาก
จริงบางครั้ง	หมายถึง ข้อความตรงกับความคิดนิสิตบางครั้งและบางครั้งก็ ไม่ตรงกับความคิดของนิสิต
ไม่จริง	หมายถึง ข้อความไม่ตรงกับความคิดนิสิตมาก

ข้อ ที่	คำถาม	ไม่ จริง	จริง บางครั้ง	ค่อนข้าง จริง	จริง มาก	คะแนน
1	เวลาโกรธหรือไม่สบายใจ ฉันรับรู้ได้ว่าเกิดอะไรขึ้น					
2	ฉันบอกไม่ได้ว่าอะไรทำให้ฉันรู้สึกโกรธ					
3	ฉันสามารถคอยเพื่อให้บรรลุปเป้าหมายที่พอใจ					
4	ฉันมักมีปฏิกิริยาโต้ตอบรุนแรงต่อปัญหาเพียงเล็กน้อย					
5	เมื่อถูกบังคับให้ทำในสิ่งที่ไม่ชอบ ฉันจะอธิบายเหตุผลจนผู้อื่นยอมรับได้					

เกณฑ์การให้คะแนน

แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ในการให้คะแนนดังต่อไปนี้
กลุ่มที่ 1 ได้แก่ข้อ

1	3	5	6	7	8	9	10	12	14	16	17	19
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33

แต่ละข้อให้คะแนนดังนี้

จริงมาก	ให้ 4 คะแนน
ค่อนข้างจริง	ให้ 3 คะแนน
จริงบางครั้ง	ให้ 2 คะแนน
ไม่จริง	ให้ 1 คะแนน

กลุ่มที่ 2 ได้แก่ข้อ

2	4	11	13	15
18	20	34	35	

แต่ละข้อให้คะแนนดังนี้

จริงมาก	ให้ 1 คะแนน
ค่อนข้างจริง	ให้ 2 คะแนน
จริงบางครั้ง	ให้ 3 คะแนน
ไม่จริง	ให้ 4 คะแนน

เกณฑ์การแปลผล

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 – 5.00 หมายถึง นิสิตมีความฉลาดทางอารมณ์ในระดับสูง

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 – 3.49 หมายถึง นิสิตมีความฉลาดทางอารมณ์ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 – 2.49 หมายถึง นิสิตมีความฉลาดทางอารมณ์ในระดับต่ำ

การหาคุณภาพเครื่องมือ

1 หาเครื่องมือเชิงประจักษ์ (Face Validity) ของแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างความมุ่งหมาย นิยามศัพท์เฉพาะและภาษาที่ใช้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองใช้

2 นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วทดลองใช้ (Try out) กับนิสิตเอกศิลปศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 30 คน จากนั้นนำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก (Item Discrimination) ของแบบสอบถามโดยใช้เทคนิค 25% ของกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ แล้วทดสอบด้วยสถิติ t – test โดยเลือกเฉพาะข้อที่มีค่า t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มาเป็นแบบสอบถามในการวิจัย

3 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามที่จัดทำแล้วในข้อ 2 โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α – Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปยังคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อนำไปขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง โดยชี้แจงวัตถุประสงค์และขอความร่วมมือ ในการตอบแบบสอบถาม

3 ผู้วิจัยคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่ตอบข้อมูลครบทุกคำถามอย่างสมบูรณ์มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยคำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย ที่มีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบทางความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

3 วิเคราะห์องค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย ที่มีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบทางความฉลาดทางอารมณ์ ของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่

ค่าร้อยละ

ค่าเฉลี่ย

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2 สถิติวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ ได้แก่

การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม โดยใช้เทคนิค 25% กลุ่มสูง –กลุ่มต่ำ แล้วทดสอบด้วย t – test (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2535 : 139 – 140)

$$t = \frac{\bar{x}_H - \bar{x}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{n_H} + \frac{S_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม

$\bar{x}_H$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง

$\bar{x}_L$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ

S_H^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มสูง

S_L^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ

n_H แทน จำนวนนิสิตของกลุ่มสูง

n_L แทน จำนวนนิสิตของกลุ่มต่ำ

หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α – Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right]$$

เมื่อ	t	แทน	สัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	n	แทน	จำนวนข้อแบบสอบถามทั้งฉบับ
	$\sum S_i^2$	แทน	ผลคะแนนความแปรปรวนแต่ละข้อ
	S_i^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

3 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์สมมุติฐาน ได้แก่

วิเคราะห์ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย โดยใช้การวิเคราะห์แบบหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

วิเคราะห์องค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้มีตัวแปรอิสระทั้งหมด 20 ตัว แปรตาม คือ ความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้แทนความหมายดังนี้

N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
X	แทน	ค่าเฉลี่ย
S	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F-Distribution
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of freedom)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนนแต่ละค่า(Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยกำลังสองของคะแนนแต่ละค่า(Mean Squares)
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	แทน	กำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
a	แทน	ค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
b	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ค่าสัมประสิทธิ์ด้วยพยากรณ์ซึ่งพยากรณ์ในรูปของคะแนนดิบ
β	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ด้วยพยากรณ์ซึ่งพยากรณ์ในรูปของคะแนนมาตรฐาน
SE	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์
SE_b	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์
Y	แทน	ความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต
$\hat{Y}$	แทน	ความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต ซึ่งพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
Z	แทน	ความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต ซึ่งพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน
X_1	แทน	นิสิตชาย
X_2	แทน	นิสิตหญิง
X_3	แทน	อายุ
X_4	แทน	นิสิตชั้นปีที่ 1
X_5	แทน	นิสิตชั้นปีที่ 2
X_6	แทน	นิสิตชั้นปีที่ 3
X_7	แทน	นิสิตชั้นปีที่ 4
X_8	แทน	สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์

X_9	แทน	สาขาวิชาศิลปศึกษา
X_{10}	แทน	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
X_{11}	แทน	อาชีพบิดามารดาหรือผู้ปกครองรับราชการ
X_{12}	แทน	อาชีพบิดามารดาหรือผู้ปกครองพนักงานรัฐวิสาหกิจ
X_{13}	แทน	อาชีพบิดามารดาหรือผู้ปกครองพนักงานเอกชน
X_{14}	แทน	อาชีพบิดามารดาหรือผู้ปกครองธุรกิจส่วนตัว
X_{15}	แทน	บุคลิภาพ
X_{16}	แทน	ลักษณะมุ่งอนาคต
X_{17}	แทน	สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับสมาชิกในครอบครัว
X_{18}	แทน	ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน
X_{19}	แทน	สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์
X_{20}	แทน	สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อนร่วมชั้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยขอเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

- 1 ข้อมูลทั่วไปคิดค่าจำนวนและร้อยละ
- 2 เปรียบเทียบความฉลาดทางอารมณ์โดยใช้สถิติ t-test (Independent Sample)
- 3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบด้านต่าง ๆ โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)
- 4 ค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตโดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

การเสนอผลการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าตามลำดับดังนี้

ผู้วิจัยขอเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

ตอนที่1 ข้อมูลทั่วไปคิดค่าจำนวนและร้อยละของนิสิต ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม เพศ ชั้นปีการศึกษา อายุ สาขาวิชา อาชีพของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง

ตอนที่2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานขององค์ประกอบ ได้แก่ บุคลิกภาพ ลักษณะมุ่งอนาคต ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับสมาชิกในครอบครัวสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์ สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อนร่วมชั้น และความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต

ตอนที่3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรด้านต่าง ๆ โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร เพศ ชั้นปีการศึกษา อายุ สาขาวิชา อาชีพของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง บุคลิกภาพ ลักษณะมุ่งอนาคต ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับสมาชิกในครอบครัวสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์ สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อนร่วมชั้น และ ความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต

ตอนที่4 ค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตโดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 จำนวนและร้อยละของนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตาม เพศ ชั้นปี การศึกษา อายุ สาขาวิชา อาชีพของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนและร้อยละของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตาม เพศ ชั้นปีการศึกษา อายุ สาขาวิชา อาชีพของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง

องค์ประกอบ		จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ	ชาย	64	38.1
	หญิง	104	61.9
	รวม	168	100
ระดับชั้นที่กำลังศึกษา	นิสิตชั้นปีที่ 1	43	25.6
	นิสิตชั้นปีที่ 2	26	15.5
	นิสิตชั้นปีที่ 3	54	32.1
	นิสิตชั้นปีที่ 4	46	27.4
	รวม	168	100
สาขาวิชา	ดุริยางคศาสตร์ศึกษา	46	27.4
	ศิลปศึกษา	118	70.2
	รวม	168	100
อาชีพของบิดามารดา หรือผู้ปกครอง	รับราชการ	78	46.4
	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	22	13.1
	พนักงานเอกชน	42	25.0
	ธุรกิจส่วนตัว	26	15.5
	รวม	168	100

จากตาราง 1 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษามีดังนี้ นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคั้งนี้ มีจำนวนทั้งสิ้น 168 คน ส่วนใหญ่เป็นนิสิตหญิงคิดเป็นร้อยละ 61.9 รองลงมาเป็นนิสิตชาย คิดเป็นร้อยละ 38.1 เมื่อจำแนกตามระดับชั้นที่กำลังศึกษา พบว่าส่วนใหญ่เป็นนิสิตชั้นปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 32.1

รองลงมานิสิตชั้นปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 27.4 รองลงมานิสิตชั้นปีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 25.6 อันดับสุดท้าย นิสิตชั้นปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 15.5

เมื่อจำแนกตามอายุพบว่าส่วนใหญ่ นิสิตอายุ 21 และ 22 มีจำนวนคิดเป็นร้อยละเท่ากัน คือ 26.8 รองลงมานิสิตอายุ 23 คิดเป็นร้อยละ 12.5 นิสิตอายุ 18 และ 19 มีจำนวนคิดเป็นร้อยละเท่ากัน คือ 11.9 นิสิตอายุ 20 และ 26 มีจำนวนคิดเป็นร้อยละเท่ากัน คือ 1.2

เมื่อจำแนกตามสาขาที่เรียนส่วนใหญ่เป็นนิสิตสาขาวิชาศิลปศึกษา คิดเป็นร้อยละ 70.2 นิสิตสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ศึกษา คิดเป็นร้อยละ 27.4

เมื่อจำแนกตามอาชีพของบิดา มารดาและผู้ปกครอง ส่วนใหญ่มีอาชีพรับราชการ คิดเป็นร้อยละ 46.4 รองลงมามีอาชีพพนักงานเอกชน คิดเป็นร้อยละ 25.0 รองลงมามีอาชีพอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 15.5 และอันดับสุดท้ายอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 13.1

ตอนที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานขององค์ประกอบ ได้แก่ บุคลิกภาพลักษณะ มุงอนาคต ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับสมาชิกในครอบครัว สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์ สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อนร่วมชั้น และ ความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต ดังแสดงในตาราง

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานขององค์ประกอบ ได้แก่ บุคลิกภาพ ลักษณะมุงอนาคต ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับสมาชิกในครอบครัว สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์ สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อนร่วมชั้น และ ความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต

องค์ประกอบ	X	S	ระดับ
X_3 อายุ	3 08	0 428	กลาง
X_{10} ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา	3 10	0 358	ดี
X_{15} บุคลิกภาพ	3 44	0 322	แสดงตัว
X_{16} ลักษณะมุ่งอนาคต	3 94	0 496	มาก
X_{17} สัมพันธภาพระหว่างนิสิต กับสมาชิกในครอบครัว	3 27	0 535	ดี
X_{18} ลักษณะทางกายภาพของ การเรียนการสอน	3 65	0 381	ดี
X_{19} สัมพันธภาพระหว่างนิสิต กับอาจารย์	3 70	0 418	ดี
X_{20} สัมพันธภาพระหว่างนิสิต กับเพื่อนร่วมชั้น	3 57	0 490	ดี
Y ความฉลาดทางอารมณ์ของ นิสิต	3 03	0 398	สูง

จากตาราง 2 พบว่านิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 168 คน มีค่าเฉลี่ยของผลการเรียน 3 10 แสดงว่า มีผลการเรียนในระดับดี บุคลิกภาพมีค่าเฉลี่ย 3 44 แสดงว่า มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัว ลักษณะมุ่งอนาคตมีค่าเฉลี่ย 3 94 แสดงว่ามีลักษณะมุ่งอนาคตมาก ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ย 3 27 แสดงว่าสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนดี สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับสมาชิกในครอบครัวมีค่าเฉลี่ย 3 70 แสดงว่าสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับสมาชิกในครอบครัวดี สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์มีค่าเฉลี่ย 3 65 แสดงว่าสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์ดี สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อนร่วมชั้นมีค่าเฉลี่ย 3 57 แสดงว่าสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อนร่วมชั้นดี ความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตมีค่าเฉลี่ย 3 03 แสดงว่าความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตสูง

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบ เพศ ชั้นปีการศึกษา อายุ สาขาวิชา อาชีพของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง บุคลิกภาพ ลักษณะมุ่งอนาคต สิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียน สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับสมาชิกในครอบครัว ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร เพศ ชั้นปีการศึกษา อายุ สาขาวิชา อาชีพของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง บุคลิกภาพ ลักษณะมุ่งอนาคต สิ่งแวดล้อม
ภายในโรงเรียน สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษา กับสมาชิกในครอบครัว

	X1	X2	X3	X4	X5	X6	X7	X8	X9	X10	X11	X12	X13	X14	X15	X16	X17	X18	X19	X20	Y
X1	1.00	1.000**	.659**	-.460**	.302**	.067	.783**	.013	-.006	.013	-.091	.059	.037	.037	-.006	-.023	.046	-.048	-.011	-.049	-.023
X2		1.00	.659**	.226**	-.302**	.067	-.783**	-.013	.006	-.013	.091	-.059	-.037	-.037	.006	.023	-.046	.048	.011	.049	.023
X3			1.00	.423**	-.073	.215**	.645**	.046	-.047	.076	-.010	.077	-.045	-.004	.027	.040	-.006	.082	-.013	.038	.026
X4				1.00	-.251**	-.404**	.360**	.038	-.037	-.032	.001	-.026	-.024	.051	.001	-.006	.036	-.008	.043	-.052	-.013
X5					1.00	-.295**	-.226*	-.115	.108	.052	.031	-.069	.095	-.092	.010	.001	-.072	.051	-.020	.082	.008
X6						1.00	-.423**	.063	-.059	-.027	-.027	.035	-.044	.058	-.048	-.045	.047	-.090	-.012	-.078	-.061
X7							1.00	-.018	.019	.029	-.010	.039	.015	-.041	.039	.055	-.262	.039	-.008	.049	.069
X8								1.00	-.985**	-.100	.205**	-.238*	-.355*	.365**	-.183*	-.161*	.262**	.190*	-.017	.460**	.159*
X9									1.00	.106	-.234**	.249**	.371**	-.354**	.131	.122	-.199**	-.217**	.054	.424**	.177
X10										1.00	.006	.242**	.083	-.333**	.001	.035	-.204**	.093	-.268*	.046	.164*
X11											1.00	-.361*	-.537**	-.398**	-.037	.058	.035	.175*	-.063	.114	-.037
X12												1.00	-.224**	-.166*	.337**	.213**	-.380**	.001	-.356*	.192*	.170*
X13													1.00	-.247**	-.314**	.224**	-.014	-.280**	.014	-.074	-.039
X14														1.00	.112	-.010	.323**	.092	.401*	-.248**	-.061
X15															1.00	.702**	-.345**	.071	.123	.353**	.644*
X16																1.00	-.224**	.281**	.294**	.423**	.724*
X17																	1.00	-.066	.630*	-.471**	-.287*
X18																		1.00	-.069	.327**	.212*
X19																			1.00	-.076	.134
X20																				1.00	.447*
Y																					1.00

** มีนัยสัมพันธ์ทางสถิติที่ระดับ 01

* มีนัยสัมพันธ์ทางสถิติที่ระดับ 05

จากตาราง 3 พบว่า องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ อาชีพบิดามารดาหรือผู้ประกอบการรัฐวิสาหกิจ (X_{12}) บุคลิกภาพ (X_{15}) ลักษณะมุ่งอนาคต (X_{16}) ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน (X_{18}) สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อนร่วมชั้น (X_{20})

องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางลบ กับความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ดุริยางคศาสตร์ (X_8) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_{10}) สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับสมาชิกในครอบครัว (X_{17})

องค์ประกอบที่ไม่มีความสัมพันธ์ กับความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มี 12 องค์ประกอบ ได้แก่ นิสิตชาย (X_1) นิสิตหญิง (X_2) อายุ (X_3) ระดับชั้นปีที่ 1 (X_4) ระดับชั้นปีที่ 2 (X_5) ระดับชั้นปีที่ 3 (X_6) ระดับชั้นปีที่ 4 (X_7) สาขาวิชาศิลปศึกษา (X_9) อาชีพบิดามารดาหรือผู้ประกอบการรับราชการ (X_{11}) อาชีพบิดามารดาหรือผู้ประกอบการพนักงานเอกชน (X_{13}) อาชีพบิดามารดาหรือผู้ประกอบการธุรกิจส่วนตัว (X_{14}) สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์ (X_{19})

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์เพื่อค้นหาตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยใช้วิธีวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) แบบ Stepwise ดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
Regression	4	16 274	4 069	65 202**
Residual	163	10 171	6 240	
Total	167	26 445		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01

จากตาราง 4 พบว่า มี 4 องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01 ซึ่งสามารถสร้างสมการพยากรณ์เชิงเส้นตรงได้ จึงได้คำนวณสัมประสิทธิ์พหุคูณ ดังแสดงรายละเอียดในตาราง 5

ตาราง 5 แสดงองค์ประกอบที่สามารถพยากรณ์ความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยใช้วิธีวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ตัวแปร	B	SEb	β	R	R^2	F
X_{16}	396	057	493	724	524	182 841*
X_{16}, X_{15}	298	085	241	749	560	105 168*
X_{16}, X_{15}, X_{10}	- 191	049	- 189	771	594	79 976**
$X_{16}, X_{15}, X_{10}, X_{20}$	132	044	162	784	615	65 202**

$$R = 784$$

$$R^2 = 615$$

$$SE = 25$$

$$a = 583$$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01

จากตาราง 5 แสดงผลการวิเคราะห์โดยการนำตัวพยากรณ์ที่มีความสัมพันธ์ที่สุดเข้ามาในสมการทีละตัวตามลำดับ พบว่า ตัวพยากรณ์ที่ดีในการพยากรณ์ความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยเรียงลำดับจากตัวแปรที่ส่งผลมากที่สุดไปน้อยที่สุด คือ ลักษณะมุ่งอนาคต(X_{16}) บุคลิกภาพ(X_{15}) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน(X_{10}) สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อนร่วมชั้น(X_{20}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01 ซึ่งสามารถร่วมกันพยากรณ์ความฉลาดทางอารมณ์ได้ร้อยละ 61.5 และได้ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์มาเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ ได้แก่

$$\hat{Y} = 583 + 396 X_{16} + 298 X_{15} - 191 X_{10} + 132 X_{20}$$

สมการพยากรณ์ในรูปมาตรฐาน ได้แก่

$$Z = 493 X_{16} + 241 X_{15} - 189 X_{10} + 162 X_{20}$$

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

- 1 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมกับความฉลาดทางอารมณ์ ของนิสิตสาขาดุริยางคศาสตร์ศึกษาและสาขาศิลปศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- 2 เพื่อศึกษา องค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อความฉลาดทางอารมณ์ ของนิสิต สาขาดุริยางคศาสตร์ศึกษาและสาขาศิลปศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- 3 เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ความฉลาดทางอารมณ์ ของนิสิต สาขาดุริยางคศาสตร์ศึกษาและสาขาศิลปศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สมมติฐานในการวิจัย

- 1 องค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับ ความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตสาขาดุริยางคศาสตร์ศึกษาและสาขาศิลปศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- 2 องค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต สาขาดุริยางคศาสตร์ศึกษาและสาขาศิลปศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนิสิต สาขาดุริยางคศาสตร์ศึกษาและสาขาศิลปศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2547 จำนวน 168 คน เป็นนิสิตหญิงจำนวน 104 คน และนิสิต ชายจำนวน 64 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตสาขาดุริยางคศาสตร์ศึกษาและสาขาศิลปศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2547 จำนวน 168 คน เป็นนิสิตหญิงจำนวน 104 คน และนิสิตชาย จำนวน 64 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ เป็นแบบสอบถามที่มีอิทธิพลต่อระดับอารมณ์ต่ำของนิสิต สาขาดุริยางคศาสตร์ศึกษาและสาขาศิลปศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 8 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนิสิต เพศ ชั้นปีการศึกษา อายุ สาขาวิชา อาชีพ ของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง จำนวนพี่น้อง การพักอาศัย สถานะของบิดามารดา ความคิดเห็นของนิสิตที่มีต่อผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามบุคลิกภาพ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของ ลิกเอิร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 16 ข้อ ได้หาค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.863

ตอนที่ 3 แบบสอบถามมุ่งอนาคต เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของ ลิกเอิร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 12 ข้อ ได้หาค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.836

ตอนที่ 4 แบบสอบถามสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัย เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของ ลิกเอิร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ ได้หาค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.932

ตอนที่ 5 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับสมาชิกในครอบครัว เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของ ลิกเอิร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 24 ข้อ ได้หาค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.892

ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของ ลิกเอิร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 16 ข้อ ได้หาค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.949

ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อนร่วมชั้นเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของ ลิกเอิร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 12 ข้อ ได้หาค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.915

ตอนที่ 8 แบบแบบสอบถามวัดความฉลาดทางอารมณ์ จำนวน 35 ข้อ ได้หาค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.911

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

- 1 นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยไปติดต่อขอความร่วมมือกับฝ่ายนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- 2 นำแบบวัดไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 168 ชุด
- 3 เก็บรวบรวมแบบสอบถามโดยผู้วิจัยคัดเลือกเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์และนำมาตรวจให้คะแนนแต่ละชุดตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้
- 4 นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

- 1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ
 - 1 1 การหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม โดยใช้เทคนิค 25% ของกลุ่มสูง-กลุ่มต่ำ โดยใช้ t-test
 - 1 2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach)
- 2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์สมมติฐาน
 - 2 1 หาค่าสถิติพื้นฐานได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
 - 2 2 คำนวณค่าความสัมพันธ์ระหว่างที่ บุคลิกภาพ กับความฉลาดทางอารมณ์ โดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)
 - 2 3 การหาตัวแปรพยากรณ์ความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนโดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังต่อไปนี้

1 องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 มี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ อาชีพบิดามารดาหรือผู้ปกครองรัฐวิสาหกิจ (X_{12}) บุคลิกภาพ (X_{15}) ลักษณะมุ่งอนาคต (X_{16}) ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน (X_{18}) สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อนร่วมชั้น (X_{20})

2 องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางลบ กับความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ดุริยางคศาสตร์(X_8) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน(X_{10})สัมพันธ์ภาพระหว่างนิสิตกับสมาชิกในครอบครัว(X_{17})

3 องค์ประกอบที่ไม่มีความสัมพันธ์ กับความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มี 12 องค์ประกอบได้แก่ นิสิตชาย(X_1) นิสิตหญิง(X_2)อายุ(X_3)ระดับชั้นปีที่1(X_4)ระดับชั้นปีที่ 2 (X_5)ระดับชั้นปีที่ 3(X_6)ระดับชั้นปีที่ 4(X_7)สาขาวิชาศิลปศึกษา(X_9)อาชีพบิดามารดาหรือผู้ปกครองรับราชการ(X_{11})อาชีพบิดามารดาหรือผู้ปกครองพนักงานเอกชน(X_{13})อาชีพบิดามารดาหรือผู้ปกครองธุรกิจส่วนตัว(X_{14})สัมพันธ์ภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์(X_{19})

4 องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยเรียงลำดับจากตัวแปรที่ส่งผลกระทบที่สุดไปน้อยที่สุด คือ ลักษณะมุ่งอนาคต(X_{16}) บุคลิกภาพ(X_{15})ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน(X_{10})สัมพันธ์ภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อนรวมชั้น(X_{20}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01 ซึ่งสามารถร่วมกันพยากรณ์ความฉลาดทางอารมณ์ได้ร้อยละ 61.5

5 สมการพยากรณ์ความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01 และได้้นำค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์มาเขียนเป็นสมการได้ดังนี้

5.1 สมการพยากรณ์ความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในรูปคะแนนดิบ ได้แก่

$$\hat{Y} = 583 + 396 X_{16} + 298 X_{15} - 191 X_{10} + 132 X_{20}$$

สมการพยากรณ์ความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒในรูปมาตรฐาน ได้แก่

$$Z = 493 X_{16} + 241 X_{15} - 189 X_{10} + 162 X_{20}$$

อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้าอภิปรายได้ดังนี้

1 องค์ประกอบมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 5 องค์ประกอบ ได้แก่ อาชีพบิดามารดาหรือผู้ปกครองรัฐวิสาหกิจ (X_{12}) บุคลิกภาพ (X_{15}) ลักษณะมุ่งอนาคต (X_{16}) ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน (X_{18}) สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อนร่วมชั้น (X_{20}) ผู้วิจัยอภิปรายผลดังนี้

1.1 อาชีพบิดามารดาหรือผู้ปกครองรัฐวิสาหกิจ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กล่าวคือ อาชีพบิดามารดาหรือผู้ปกครองของนิสิตที่แตกต่างกันจะมีเวลาในการเลี้ยงดูนิสิตไม่เท่ากันโดยเฉพาะการอบรมเลี้ยงดู ดังที่ ชนมณ สุขวงศ์ (2543 : 165) ผู้ปกครองที่เลี้ยงดูแบบเลี้ยงดูจะมีผลสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ แต่ถ้าไม่มีเวลาเลี้ยงแบบปล่อยปละละเลย จะไม่มีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์

1.2 บุคลิกภาพมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรีตาวรรณ ดรีสารพร (2545 : 78) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพกับเขาวนอารมณ์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นพบว่า บุคลิกภาพของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 แบบการแสดงตัวมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 แสดงว่านิสิตที่มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัวจะมีความฉลาดทางอารมณ์สูง เนื่องจากนิสิตที่มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัวมักจะเป็นบุคคลที่มีอุปนิสัยชอบสังคมชอบสังสรรค์ เข้ากับผู้อื่นได้ง่ายและมีเพื่อนมาก ในการที่นิสิตต้องใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย นิสิตจะต้องมีปฏิสัมพันธ์กับผู้คนเป็นจำนวนมากต้องมีการทำกิจกรรมร่วมกันทำให้นิสิตต้องเป็นคนที่สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ใหม่ ๆ อยู่เสมอ และมักจะไม่ยึดติดอยู่กับความคิดของตนเองทำให้เป็นคนมองโลกในแง่ดี มีความคิดที่ยืดหยุ่น สามารถปรับเปลี่ยนได้ตลอดเวลาขึ้นอยู่กับการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฮอลเวิร์ท (วินัย ธงชัย 2545 : 24 , อ้างอิงจาก Hallworth 1964 : 171-177) ได้ศึกษาบุคลิกภาพของเด็กวัยรุ่นของโรงเรียนมัธยมแบบประสมในเขตอุตสาหกรรมตอนกลางของประเทศอังกฤษ พบว่าลักษณะพฤติกรรมที่เด็กแสดงตัวมีเป็นอันดับหนึ่ง คือ มีคนรู้จักมาก อันดับสองคือ ปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ ๆ ได้มาก อันดับสามคือ เข้ากับคนได้ทุกประเภท อันดับสี่ คือ ถ้ามีโอกาสจะเป็นผู้นำที่ดี อันดับห้า คือ ชอบการปฏิบัติและทดลอง อันดับหกคือ มักจะไต่ถามเพื่อนเมื่อมีความสงสัย และวันเพ็ญ อายุการ (นิพนธ์ แจ่มเอียด 2519 : 11 , อ้างอิงจาก วันเพ็ญ อายุการ) ได้ศึกษาพบว่าผู้มีลักษณะแสดงตัวสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ ๆ ได้ง่าย ส่วนนรินทร์ แจ่มจรัส (นิพนธ์ แจ่มเอียด 2519 : 11 , อ้างอิงจาก นรินทร์ แจ่มจรัส) พบว่าบุคลิกภาพมี

ความสัมพันธ์ทางลบกับความวิตกกังวล คือบุคคลที่มีบุคลิกภาพแสดงตัวจะมีความวิตกกังวลน้อยในทิศทางเดียวกันกับที่นายแพทย์ซูทิตย์ ปานปรีชา กล่าววว่า บุคลิกภาพที่ทำให้เกิดความเครียดคือเป็นคนจริงจังกับชีวิต ใจร้อนรุนแรง ต้องพึ่งพาคนอื่น ไม่กล้าแสดงออก ขาดความมั่นใจในตนเอง และมักจะมีอาการกังวลใจซึ่งถือเป็นบุคลิกภาพของพวกเขาเก็บตัว ดังนั้น นิสิตที่มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัวจึงเป็นผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูงตามไปด้วย เพราะมักจะเป็นคนชอบการแสดงออก เปิดเผย เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นก็สามารถปรับทุกข์กับเพื่อนและคนรอบข้างได้ ทำให้เป็นส่วนหนึ่งในการผ่อนคลายความตึงเครียดและความวิตกกังวลที่อาจส่งผลกระทบต่อสภาพทางอารมณ์ได้ ทำให้ไม่สามารถรับรู้อารมณ์ของตนเองได้

1.3 ลักษณะมุ่งอนาคต มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต นิสิตที่มีผลการเรียนดีและมีความต้องการที่จะมีความก้าวหน้าในอนาคตสูงแต่ไม่มีความฉลาดทางอารมณ์น่าจะแสดงให้เห็นว่านิสิตถ้ามีความฉลาดทางอารมณ์ไม่เหมาะสม อาจส่งผลกระทบต่อการทำงานในอนาคต ดังที่ โกลแมน (Goleman 1998 : 25) กล่าวว่า ความฉลาดทางอารมณ์ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบที่สำคัญ ได้ศึกษาและสังเกตในช่วงวัยเรียนจนถึงวัยกลางคน นิสิตที่จบการศึกษาและได้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับสูงมักไม่ประสบความสำเร็จ เมื่อเปรียบเทียบกับนิสิตที่ได้คะแนนต่ำกว่าเพราะมีแต่เขาวนปัญหาที่ดีแต่ขาดความฉลาดทางอารมณ์ซึ่งสอดคล้องกับ เมเยอร์และคอนน์ (Mayer and Cobb 2000 : 163 – 183) ได้เสนอความคิดเห็นว่า นโยบายการศึกษาควรจะให้ความสำคัญกับความฉลาดทางอารมณ์ อีกทั้งจากผลการวิจัยที่เขาได้ศึกษามีหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่าความฉลาดทางอารมณ์ มีส่วนสนับสนุนการเรียนรู้ด้านอารมณ์ และความสำเร็จของผู้เรียน

1.4 ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต แสดงว่า ลักษณะทางกายภาพของการเรียนการสอนทำให้นิสิตมีความฉลาดทางอารมณ์เหมาะสมทั้งนี้เพราะอากาศถ่ายเท เป็นระเบียบเรียบร้อย มีขนาดเหมาะสมกับปริมาณนิสิต

สื่ออุปกรณ์การเรียนมีความหลากหลายทันสมัย ปราศจากเสียงและกลิ่นรบกวน การที่นิสิตจะมีความฉลาดทางอารมณ์ที่เหมาะสมได้นั้น ถ้าสถานที่ที่ความฉลาดทางอารมณ์ก็จะมีความเหมาะสมสิ่งแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัยสิ่งแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัย มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต ทั้งนี้เพราะว่า สิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัยจะมีผลต่อทัศนคติทางบวกกล่าวคือ ถ้ามหาวิทยาลัยมีสิ่งแวดล้อมที่ดี อันได้แก่ บรรยากาศในห้องเรียน อุปกรณ์การเรียนการสอนที่ทันสมัย และเปิดโอกาสให้นิสิตได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน นิสิตจะเกิดทัศนคติที่ดีต่อการเรียน กระตือรือร้นต้องการที่จะเรียน

ด้วยเหตุนี้มหาวิทยาลัยควรจัดสิ่งแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัยให้มีความครบครัน ทันสมัย และมีอุปกรณ์การเรียนการสอนให้เพียงพอต่อความต้องการของนิสิต ซึ่งจะทำให้นิสิตเกิดความ

กระตือรือร้นและมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนมากขึ้น แต่ถ้ามหาวิทยาลัยไม่สามารถตอบสนองความต้องการของนิสิตได้ นิสิตก็จะเกิดความเบื่อหน่าย ไม่อยากเรียน ท้อถอยต่อการเรียนขึ้นได้

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ ลอร์เลนซ์ (Lowrence 1976 418) ที่กล่าวว่าบรรยากาศในการเรียนการสอนเป็นสภาพแวดล้อมทางจิตวิทยาที่มีผลต่อสภาพจิตใจ อารมณ์ความรู้สึกที่จะทำให้ นิสิตสนใจการเรียนและสอดคล้องกับฟอสเตอร์ (Foster 1961 131) ที่กล่าวว่าทัศนคติเป็นสิ่งที่มียุทธพลต่อบุคคลมาก เป็นสิ่งที่ตัดสินว่าบุคคลนั้นรู้สึกอย่างไรและควรทำอะไรในสถานการณ์ต่างๆของชีวิตเขา ทัศนคติเป็นตัวนำบุคคลให้ประพฤติปฏิบัติมียุทธพลต่อความคิด และกำหนดพฤติกรรมของบุคคลนั้น และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สิริพร ตาวัน (2540 97 – 98) ที่ได้ศึกษาพบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ทัศนคติต่อการเรียนสิ่งแวดล้อมในการเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

15 สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อนรวมชั้น มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต เพราะว่าเพื่อนมียุทธพลต่อการอยู่ในสังคมภายในมหาวิทยาลัยของนิสิตเกี่ยวข้องกับ การทำกิจกรรมต่างๆในการเรียน เช่น การเรียนในชั้นเรียน ทำกิจกรรมกลุ่ม ทำการบ้าน อ่านหนังสือ นิสิตต้องมีการติดต่อสื่อสารซึ่งกันและกัน มีการปรึกษาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียน ช่วยเหลือในการทำงานซึ่งกันและกันระหว่างนิสิตกับเพื่อน มีกิจกรรมสันทนาการ เช่น การเล่นเกม ร้องเพลง ทำกิจกรรมในสถานที่ของมหาวิทยาลัยทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ซึ่งสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อนไม่ดีก็จะส่งผลกระทบทำให้นิสิตเกิดความเครียด ขาดความร่วมมือในการทำกิจกรรม ขาดความรับผิดชอบในหน้าที่ นิสิตที่ยอมรับว่าตนโกรธเพื่อน ก็จะมีผลต่อความฉลาดทางอารมณ์มากกว่านิสิตที่ไม่รู้ตัวว่าตนเกิดอารมณ์ขึ้นมา

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นพพงษ์ บุญจิตรดุลย์ (2507 48 – 64) ที่ได้กล่าวว่าแนวทางในการสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนและผู้สอนในการปฏิสัมพันธ์ระหว่างนิสิตกับอาจารย์และระหว่างนิสิตกับเพื่อน มีผลต่อทัศนคติที่ดีในการเรียนและผลต่อการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พยอม ธีธรรมา (2540 106 – 107) ที่ได้พบว่า สภาพห้องเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างนิสิตกับอาจารย์ ความสัมพันธ์ระหว่างนิสิตกับเพื่อน สภาพมหาวิทยาลัย และลักษณะสถานที่ภายในห้องเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวด้านการเรียนของนิสิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 01

2 องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางลบ กับความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ดุริยางคศาสตร์(X_8) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน(X_{10}) สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับสมาชิกในครอบครัว (X_{17})

ผู้วิจัยอภิปรายผลดังนี้

2.1 สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ แสดงว่านิสิตสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ มีความฉลาดทางอารมณ์ไม่เหมาะสมทั้งนี้สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ เป็นสาขาทางด้านวิชาดนตรี ทำให้เป็นคนมีสมาธิ อาจเป็นเพราะคนที่มีความดนตรีในชีวิตประจำวัน ในความคิดของผู้เรียนสาขานี้จึงเป็นคนใจเย็น ซึ่งสอดคล้องกับขวัญทิwa โฉมแดง(2541 : 82) ที่กล่าวว่า นิสิตที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คิดว่าตนเองเป็นนิสิตที่เรียนเก่งและถูกคาดหวังจากครอบครัวและมหาวิทยาลัยมากกว่า นิสิตที่ศึกษาในสาขาวิชา เป็นสาขาวิชาที่เรียนเกี่ยวกับวิชาชีพครู ดังนั้นผู้ที่มาเป็นครูควรจะต้องมีความฉลาดทางอารมณ์ เพราะการที่จะไปเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เด็กได้นั้นต้องมีความเชื่อมั่นในตนเอง รู้จักคิดและเปิดใจยอมรับสิ่งต่างๆ ต้องมีความเมตตา และคอยสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนเป็นสำคัญ ทำให้นิสิตมีความเครียดสูง ซึ่งสอดคล้องกับขวัญทิwa โฉมแดง(2541 : 82) ที่กล่าวว่า นิสิตที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คิดว่าตนเองเป็นนิสิตที่เรียนเก่งและถูกคาดหวังจากครอบครัวและมหาวิทยาลัยมากกว่า นิสิตที่ศึกษาในสาขาวิชา สังคมศาสตร์ ซึ่งการได้พบปะผู้คนนั้น ทำให้ฝึกให้มีความฉลาดทางอารมณ์ได้มากกว่า

2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ทางลบ กับความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ปานกลางและสูง มีความฉลาดทางอารมณ์โดยรวม โดยพบว่านิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ปานกลางและสูง ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ ณัฐพล แนวจำปา (2540 : 63) ที่พบว่านิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะเป็นนิสิตกลุ่มที่มีความพยายาม มีความตั้งใจ มุ่งมั่นและให้ความสนใจในเรื่องต่างๆ เป็นอย่างดี ส่งผลให้นิสิตเข้ากับเพื่อนได้ดี นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ปานกลางก็สามารถเข้ากับเพื่อนได้ดีเช่นกัน

2.3 สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับสมาชิกในครอบครัว มีความสัมพันธ์ทางลบกับความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต บิดามารดามีส่วนสำคัญที่จะทำให้เด็กเกิดความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง นั่นคือการยอมรับ และตอบสนองลูกอย่างเหมาะสม ซึ่งนอกจากจะให้ความคิดที่ดีกับตนเองแล้ว ยังสร้างความมั่นใจให้แก่ลูกอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ ชนมณ สุขวงศ์ (2543) ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเลี้ยงดูกับเชาวน์อารมณ์ของวัยรุ่นตอนต้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเลี้ยงดูแบบต่าง ๆ ได้แก่แบบให้ความรัก แบบลงโทษ แบบคาดหวังเอาากับเด็ก แบบแสดงความเป็นเจ้าของมากเกินไป แบบยอมตามบุตร และแบบปล่อยปละละเลย กับเชาวน์อารมณ์ และใช้แบบวัดที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเองจากแนวคิดของ Peter Salovey และ John Mayer โดยเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร จำนวน 400 คน ผลการวิจัยพบว่า การเลี้ยงดูและให้ความรักมีความสัมพันธ์กับเชาวน์อารมณ์ของวัยรุ่นตอนต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 การเลี้ยงดูแบบคาดหวังเอาากับเด็กมี

ความสัมพันธ์กับเขาวนอารมณ์ของวัยรุ่นตอนต้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และการเลี้ยงดูแบบลงโทษ แบบแสดงความเป็นเจ้าของมากเกินไป แบบยอมตามบุตร และแบบปล่อยปละละเลย ไม่มีความสัมพันธ์กับเขาวนอารมณ์

3 องค์ประกอบที่ไม่มีความสัมพันธ์ กับความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมี 12 องค์ประกอบได้แก่ นิสิตชาย(X_1) นิสิตหญิง(X_2)อายุ(X_3)ระดับชั้นปีที่1(X_4)ระดับชั้นปีที่ 2 (X_5)ระดับชั้นปีที่ 3(X_6)ระดับชั้นปีที่ 4(X_7)สาขาวิชาศิลปศึกษา(X_8)อาชีพบิดามารดาหรือผู้ปกครองรับราชการ(X_{11})อาชีพบิดามารดาหรือผู้ปกครองพนักงานเอกชน(X_{13})อาชีพบิดามารดาหรือผู้ปกครองธุรกิจส่วนตัว(X_{14})สัมพันธ์ภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์(X_{19})ผู้วิจัยอภิปรายผลดังนี้

3.1 เพศชายไม่มีความสัมพันธ์ กับความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทั้งนี้เนื่องจากนิสิตชายและนิสิตหญิงมีวัยที่ใกล้เคียงกัน นิสิตชายจะมีอายุระหว่าง 19 – 21ปี ซึ่งเป็นวัยรุ่นตอนปลายเช่นเดียวกัน จึงมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ และสามารถเรียนรู้วิธีการช่วยลดปัญหาทางด้านอารมณ์ได้ดีกว่าในช่วงวัยรุ่นตอนต้น ประกอบกับวิธีการเลี้ยงดูบุตรทั้งหญิงและชายของครอบครัวไทยในปัจจุบันไม่มีความแตกต่างกันการให้สิทธิเสรีภาพเหมือนกันโดยไม่มีแยกความแตกต่างในเรื่องความฉลาดทางอารมณ์มากนัก ดังจะเห็นได้จากการกล่าวถึงพัฒนาการหรือปัญหาด้านอารมณ์ในช่วงวัยรุ่นของนักจิตวิทยาต่างๆ มักจะกล่าวรวมๆกันโดยไม่มีการแยกความแตกต่างทางด้านอารมณ์ของเพศหญิงเหมือนความแตกต่างกันทางด้านร่างกาย(ชอลัดดา ขวัญเมือง 2542 : 103) สอดคล้องกับ โกลแมน (จารุวรรณ สกุลคู 2545 : 27 , อ้างอิงจาก Goleman 1998) ที่กล่าวว่าเพศหญิงและเพศชายไม่มีความแตกต่างกันในความฉลาดทางอารมณ์ แต่การที่บุคคลมีประสบการณ์ส่วนตัวแตกต่างกัน ทำให้มีข้อดี ข้อด้อยแตกต่างกันในบางส่วนเช่นบางคนมีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นมาก แต่ขาดความสามารถในการจัดการกับความเศร้าโศกเสียใจของตนเอง ในขณะที่บางคนอาจจะรู้ว่าตนอยู่ในภาวะอารมณ์ใด แต่การแสดงออกกลับไม่เหมาะสมกับกาลเทศะ ซึ่งสอดคล้องกับ ซูทาร์โซ และคณะ (Sutarso and Others, 1996 : 102) ได้ศึกษาผลของเพศและเกรดเฉลี่ยที่มีผลต่อความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ โดยใช้แบบสำรวจความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ใน 3 ด้าน คือ ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น ด้านการรับรู้ตนเอง และด้านการจัดการกับอารมณ์และตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ เพศและเกรดเฉลี่ย ผลการศึกษาพบว่า ไม่มีความแตกต่างระหว่างเพศต่อการจัดการกับอารมณ์ ส่วนผลของเกรดเฉลี่ยที่มีต่อความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3 2 เพศหญิงไม่มีความสัมพันธ์ กับความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทั้งนี้เนื่องจากนิสิตชายและนิสิตหญิงมีวัยที่ใกล้เคียงกัน นิสิตหญิงจะมีอายุระหว่าง 17 – 21 ปีซึ่งเป็นวัยรุ่นตอนปลายเช่นเดียวกัน จึงมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ และสามารถเรียนรู้วิธีการช่วยลดยาเสพติดทางด้านการบำบัดได้ดีกว่าในช่วงวัยรุ่นตอนต้น ประกอบกับวิธีการเลี้ยงดูบุตรทั้งหญิงและชายของครอบครัวไทยในปัจจุบันไม่มีความแตกต่างกันการให้สิทธิเสรีภาพเหมือนกันโดยไม่มีแยกความแตกต่างในเรื่องความฉลาดทางอารมณ์มากนัก ดังจะเห็นได้จากการกล่าวถึงพัฒนาการหรือปัญหาด้านอารมณ์ในช่วงวัยรุ่นของนักจิตวิทยาต่างๆ มักจะกล่าวรวมๆกันโดยไม่มีการแยกความแตกต่างทางด้านการบำบัดของเพศหญิงเหมือนความแตกต่างกันทางด้านร่างกาย(ข้อสังเกต ขวัญเมือง 2542 : 103) สอดคล้องกับ โกลแมน (Jarusorn Suktou 2545 : 27 , อ้างอิงจาก Goleman 1998) ที่กล่าวว่าเพศหญิงและเพศชายไม่มีความแตกต่างกันในความฉลาดทางอารมณ์ แต่การที่บุคคลมีประสบการณ์ส่วนตัวแตกต่างกัน ทำให้มีข้อดี ข้อด้อยแตกต่างกันในบางส่วนเช่นบางคนมีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่นมาก แต่ขาดความสามารถในการจัดการกับความเศร้าโศกเสียใจของตนเอง ในขณะที่บางคนอาจจะรู้สึกว่าตนอยู่ในภาวะอารมณ์ใด แต่การแสดงออกกลับไม่เหมาะสมกับกาลเทศะ ซึ่งสอดคล้องกับ ซูทาร์โซ และคณะ (Sutarso and Others, 1996 : 102) ได้ศึกษาผลของเพศและเกรดเฉลี่ยที่มีผลต่อความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ โดยใช้แบบสำรวจความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ใน 3 ด้าน คือ ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น ด้านการรับรู้ตนเอง และด้านการจัดการกับอารมณ์และตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ เพศและเกรดเฉลี่ย ผลการศึกษาพบว่า ไม่มีความแตกต่างระหว่างเพศต่อการจัดการกับอารมณ์ ส่วนผลของเกรดเฉลี่ยที่มีต่อความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ทั้ง 3 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติ

3 3 อายุ ไม่มีความสัมพันธ์ กับความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 นิสิตที่มีอายุมากกว่า จะมีความฉลาดทางอารมณ์มาก ทั้งนี้เพราะ นิสิตที่มีอายุมากจะมีประสบการณ์มากกว่า มีความเข้าใจในตัวบุคคลอื่น สามารถเห็นอารมณ์และปฏิกิริยาของคนได้มากกว่า ทำให้สามารถระงับอารมณ์โกรธได้เป็นอย่างดี แต่มีผู้ที่มีอายุมาก แต่มีความฉลาดทางอารมณ์เป็นส่วนน้อย

3 4 ระดับชั้นปีที่ศึกษาที่ 1 ไม่มีความสัมพันธ์ กับความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามชั้นปีไม่พบความแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างไม่เพียงพอที่จะทำให้มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติก็อาจเป็นไปได้และเนื่องจากนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีอายุในช่วงระหว่าง 18 – 23 ปี เป็นช่วงวัยรุ่นที่จะก้าวสู่วัยผู้ใหญ่ซึ่งเป็นวัยใกล้เคียงกันมากอย่างช่วงของการพัฒนาการทางด้านร่างกายและจิตใจ เป็นวัยที่มีความสับสน มีสภาพอารมณ์ที่รุนแรงขาดความมั่นคงในอารมณ์ชอบอิสระเสรี และชอบอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม ทำให้นิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแต่ละชั้นปีที่ศึกษาไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับผล

การศึกษาของ จารุวรรณ สกุลกู (2547 : 79) ที่พบว่านิสิตชั้นปีที่ 1 มีความฉลาดทางอารมณ์นิสิตชั้นปีที่ 2 นิสิตชั้นปีที่ 3 นิสิตชั้นปีที่ 4 และสูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.5 ระดับชั้นปีที่ศึกษาที่ 2 ไม่มีความสัมพันธ์ กับความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามชั้นปีไม่พบความแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างไม่เพียงพอที่จะทำให้มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติก็อาจเป็นไปได้และเนื่องจากนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีอายุในช่วงระหว่าง 18 – 23 ปี เป็นช่วงวัยรุ่นที่จะก้าวสู่วัยผู้ใหญ่ซึ่งเป็นวัยใกล้เคียงกันมากอย่างช่วงของการพัฒนาการทางด้านร่างกายและจิตใจ เป็นวัยที่มีความสับสน มีสภาพอารมณ์ที่รุนแรงขาดความมั่นคงในอารมณ์ชอบอิสระเสรี และชอบอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม ทำให้นิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแต่ละชั้นปีที่ศึกษาไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ จารุวรรณ สกุลกู (2547 : 79) ที่พบว่านิสิตชั้นปีที่ 1 มีความฉลาดทางอารมณ์นิสิตชั้นปีที่ 2 นิสิตชั้นปีที่ 3 นิสิตชั้นปีที่ 4 และสูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.6 ระดับชั้นปีที่ศึกษาที่ 3 ไม่มีความสัมพันธ์ กับความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำแนกตามชั้นปีไม่พบความแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างไม่เพียงพอที่จะทำให้มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติก็อาจเป็นไปได้และเนื่องจากนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีอายุในช่วงระหว่าง 18 – 23 ปี เป็นช่วงวัยรุ่นที่จะก้าวสู่วัยผู้ใหญ่ซึ่งเป็นวัยใกล้เคียงกันมากอย่างช่วงของการพัฒนาการทางด้านร่างกายและจิตใจ เป็นวัยที่มีความสับสน มีสภาพอารมณ์ที่รุนแรงขาดความมั่นคงในอารมณ์ชอบอิสระเสรี และชอบอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม ทำให้นิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแต่ละชั้นปีที่ศึกษาไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ จารุวรรณ สกุลกู (2547 : 79) ที่พบว่านิสิตชั้นปีที่ 1 มีความฉลาดทางอารมณ์นิสิตชั้นปีที่ 2 นิสิตชั้นปีที่ 3 นิสิตชั้นปีที่ 4 และสูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.7 ระดับชั้นปีที่ศึกษาที่ 4 ไม่มีความสัมพันธ์ กับความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทั้ง 4 ชั้นปี มีความฉลาดทางอารมณ์ โดยรวมอยู่ในระดับสูง จำแนกตามชั้นปีไม่พบความแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างไม่เพียงพอที่จะทำให้มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติก็อาจเป็นไปได้และเนื่องจากนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมีอายุในช่วงระหว่าง 18 – 23 ปี เป็นช่วงวัยรุ่นที่จะก้าวสู่วัยผู้ใหญ่ซึ่งเป็นวัยใกล้เคียงกันมากอย่างช่วงของการพัฒนาการทางด้านร่างกายและจิตใจ เป็นวัยที่มีความสับสน มีสภาพอารมณ์ที่รุนแรง ขาดความมั่นคงในอารมณ์ชอบอิสระเสรี และชอบอยู่

รวมกันเป็นกลุ่ม ทำให้นิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒแต่ละชั้นปีที่ศึกษาไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ จารุวรรณ สกุลกู (2547 : 79) ที่พบว่านิสิตชั้นปีที่ 1 มีความฉลาดทางอารมณ์นิสิตชั้นปีที่ 2 นิสิตชั้นปีที่ 3 นิสิตชั้นปีที่ 4 และสูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.8 สาขาวิชาศิลปศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์ กับความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นสาขาทางด้านวิชาดนตรี ทำให้เป็นคนมีสมาธิ แต่ในการวิจัยครั้งนี้พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์ กับความฉลาดทางอารมณ์ อาจเป็นเพราะคนที่มีความดนตรีในชีวิตประจำวัน ในความคิดของผู้เรียนสาขาวิชานี้จึงเป็นคนใจเย็น ซึ่งสอดคล้องกับขวัญทิพา โฉมแดง(2541 : 82) ที่กล่าวว่า นิสิตที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คิดว่าตนเองเป็นนิสิตที่เรียนเก่งและถูกคาดหวังจากครอบครัวและมหาวิทยาลัยมากกว่านิสิตที่ศึกษาในสาขาวิชา

3.9 อาชีพบิดามารดาหรือผู้ปกครองรับราชการ ไม่มีความสัมพันธ์ กับความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กล่าวคือ อาชีพบิดามารดาหรือผู้ปกครองของนิสิตที่แตกต่างกันจะมีเวลาในการเลี้ยงดูนิสิตไม่เท่ากันโดยเฉพาะการอบรมเลี้ยงดู ทำให้เด็กมีความสุขประสบความสำเร็จทั้งทางด้านการเรียนและการปรับตัว นั่นคือมีพัฒนาการทางสติปัญญา และอารมณ์ที่ดี ทำให้มีความฉลาดทางอารมณ์เหมาะสม อาชีพบิดามารดาหรือผู้ปกครองรับราชการ บางคนทำให้นิสิตมีความฉลาดทางอารมณ์ไม่เหมาะสม ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองบางท่านสนใจ และทุ่มเทกับงานมากเกินไป ไม่มีเวลาดูแลเอาใจใส่นิสิต มีแต่เงินเอาไว้มอบให้ลูกใช้นิสิตจะขาดความรัก ความอบอุ่น ใช้อารมณ์มากกว่าเหตุผล นิสิตจะแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เพื่อเรียกร้องความสนใจจากบิดามารดา และส่งผลให้นิสิตมีความฉลาดทางอารมณ์ไม่เหมาะสม

3.10 อาชีพบิดามารดาหรือผู้ปกครองพนักงานเอกชน ไม่มีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แสดงว่าอาชีพผู้ปกครองพนักงานเอกชน บางคนทำให้นิสิตมีความฉลาดทางอารมณ์เหมาะสม และไม่เหมาะสม

อาชีพบิดามารดาหรือผู้ปกครองพนักงานเอกชน บางคนทำให้นิสิตมีความฉลาดทางอารมณ์เหมาะสม ทั้งนี้ เพราะผู้ปกครองรู้จักแบ่งเวลาให้เหมาะสมระหว่างการทำงานและครอบครัว เอาใจใส่อบรมและดูแล ให้ความรักความอบอุ่นแก่ครอบครัว ทำให้นิสิตและครอบครัวมีความสุข ประสบความสำเร็จ ทั้งในเรื่องการเรียนและการปรับตัว ซึ่งส่งผลให้นิสิตมีความฉลาดทางอารมณ์ที่เหมาะสม

อาชีพบิดามารดาหรือผู้ปกครองพนักงานเอกชน บางคนทำให้นิสิตไม่มีความฉลาดทางอารมณ์เหมาะสม ทั้งนี้ เพราะผู้ปกครองไม่รู้จักแบ่งเวลาให้เหมาะสมระหว่างการทำงานและครอบครัว ไม่เอาใจใส่อบรมและดูแล ขาดความรักความอบอุ่นแก่ครอบครัว ทำให้นิสิตและครอบครัวไม่มีความสุข และไม่ประสบความสำเร็จ ทั้งในเรื่องการเรียนและการปรับตัว ซึ่งส่งผลให้นิสิตไม่มีความฉลาดทางอารมณ์ที่เหมาะสม

3 11 อาชีพบิดามารดาหรือผู้ปกครองธุรกิจส่วนตัว ไม่มีความสัมพันธ์กับความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ แสดงว่าอาชีพผู้ปกครองพนักงานเอกชน บางคนทำให้นิสิตมีความฉลาดทางอารมณ์เหมาะสม และไม่เหมาะสม

อาชีพบิดามารดาหรือผู้ปกครองธุรกิจส่วนตัว บางคนทำให้นิสิตมีความฉลาดทางอารมณ์เหมาะสม ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองที่มีฐานะปานกลาง หรือยากจน โดยส่วนมากจะอบรมสั่งสอนนิสิต ให้มีความขยัน อดทน รับผิดชอบ และตั้งใจศึกษาเล่าเรียน เพื่อที่จะได้งานที่ดี มีชีวิตที่ไม่ลำบาก ฝึกให้เด็กได้ช่วยเหลือตนเอง เป็นการเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์

อาชีพบิดามารดาหรือผู้ปกครองธุรกิจส่วนตัว บางคนทำให้นิสิตมีความฉลาดทางอารมณ์เหมาะสม ทั้งนี้เพราะผู้ปกครองที่มีฐานะปานกลาง หรือยากจน ไม่รู้จักแบ่งเวลาให้เหมาะสมระหว่างการทำงานและครอบครัว ไม่เอาใจใส่อบรมและดูแล ส่งผลให้ความฉลาดทางอารมณ์ไม่เหมาะสม

3 12 สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต ทั้งนี้เพราะว่า นิสิตมีความคิดเห็นว่า วิธีการสอนของอาจารย์ทำให้นิสิตสนใจ อาจารย์จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่สอน และเปิดโอกาสให้นิสิตมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน นิสิตสามารถซักถามข้อสงสัยต่างๆได้ อาจารย์คอยให้กำลังใจ และให้คำปรึกษา นิสิตจะเกิดความอบอุ่นใจและเห็นความสำคัญของการเรียน และมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน และเกิดความพยายามที่จะศึกษาหาความรู้ เพื่อทำให้ตนเองประสบความสำเร็จในการเรียน ตรงกันข้ามถ้าอาจารย์ปล่อยปละละเลย ไม่สนใจย่อมทำให้นิสิตขาดกำลังใจที่จะต่อสู้อุปสรรค ปัญหาทางการเรียนที่เกิดขึ้นอาจทำให้นิสิตมีทัศนคติทางลบต่อการเรียนได้

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุช(วิลเลต บุญทองขาว 2527 16 , อ้างอิงมาจาก Buth 1942) ที่ได้ศึกษาว่า บรรยากาศทางการเรียนที่มีสัมพันธภาพที่ดีระหว่างอาจารย์กับนิสิตนั้นจะส่งเสริมให้นิสิตสามารถปรับตัวให้ดีขึ้น และจะตั้งใจและมีทัศนคติที่ดีในการเรียนเพิ่มขึ้น ซึ่งตรงกันข้ามกับบรรยากาศการเรียนการสอนที่เคร่งเครียด กดดันทางการเรียนจะเป็นตัวทำลายศักยภาพของนิสิตให้ด้อยลง ถ้านิสิตและอาจารย์มีสัมพันธภาพที่ดีนิสิตก็จะส่งเสริมการเรียนรู้นของนิสิต ซึ่งสอดคล้องกับ มูลี (Mouly 1965 478) ที่กล่าวว่า องค์ประกอบอื่นๆในชั้นเรียนที่มีผลต่อการเรียนรู้และสุขภาพจิตของนิสิต ได้แก่ หลักสูตร ระเบียบวินัย การสอนของอาจารย์ อารมณ์ของอาจารย์และนิสิต และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ไทเลอร์ (Tyler 1964 16) ที่ได้ศึกษาพบว่า สัมพันธภาพระหว่างอาจารย์และนิสิตที่ดีในอุดมคตินั้นครูต้องมีการสื่อความเข้าใจที่ดีกับนักเรียน เป็นมิตรที่ดีให้ความรัก ความเอาใจใส่ มีความเข้าใจ และยอมรับนิสิต และสอดคล้องกับแนวคิดของ ประดิษฐ์ อุปรมย์ (2527 35) ที่ได้กล่าวว่า บรรยากาศการเรียนการสอนที่อาจารย์เปิดโอกาสให้นิสิตซักถาม ตอบคำถามเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนภายในชั้นเรียนน่าสนใจ สนุก อยากรู้อยากเห็น กระตือรือร้น และทำให้นิสิตเกิดความต้องการ จะแสวงหาความรู้เพิ่มเติม และมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนด้วย ก่อให้เกิดการเรียนรู้และรู้จักมองโลกในแง่ดีซึ่งจะทำให้เกิดความฉลาดทางอารมณ์ได้

สถานะสัมพันธ์ภาพระหว่างบิดามารดาอยู่รวมกัน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต สถานะสัมพันธ์ภาพระหว่างบิดามารดาหากบิดามารดาหย่าร้างหรือแยกกันอยู่ บิดามารดาก็จะไม่สนใจความรู้สึกของลูกทำให้เด็กไม่สนใจอารมณ์ของผู้อื่นทำให้เด็กขาดความฉลาดทางอารมณ์ ซึ่งสอดคล้องกับ เทอดศักดิ์ เดชคง (2542 : 99) พ่อแม่ที่สนใจอารมณ์ความรู้สึกของลูก จะทำให้ลูกสนใจอารมณ์ความรู้สึกของผู้อื่น พ่อแม่อีกประเภทหนึ่งไม่ยอมรับความรู้สึก แฝงยังส่งเสริมให้ทำอย่างอื่นแทน โดยไม่แก้ไขอารมณ์ของตนเอง ทำให้เด็กไม่มีความฉลาดทางอารมณ์

4 องค์ประกอบที่สามารถพยากรณ์ที่ดีในการพยากรณ์ความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยเรียงลำดับจากตัวแปรที่ส่งผลกระทบมากที่สุดไปน้อยที่สุด มี 4 องค์ประกอบคือ ลักษณะมุ่งอนาคต (X_{16}) บุคลิกภาพ (X_{15}) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_{10}) สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อนร่วมชั้น (X_{20}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01 ซึ่งสามารถร่วมกันพยากรณ์ความฉลาดทางอารมณ์ได้ร้อยละ 61.5

4.1 ลักษณะมุ่งอนาคต ส่งผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01 เป็นอันดับ 1 แสดงว่านิสิตที่มีลักษณะมุ่งอนาคต ทำให้มีความฉลาดทางอารมณ์เหมาะสม ทั้งนี้ถ้านิสิตมีลักษณะมุ่งอนาคตทั้งนี้นิสิตตั้งใจเรียน รู้จักเอาใจใส่ในการเรียนเพื่อให้นิสิตมีความฉลาดทางอารมณ์ที่เหมาะสม ดังที่ อัจฉรา วงษ์โสธร (2525 : 95 – 98) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้และความสำเร็จในการเรียนภาษาอังกฤษจากโรงเรียนสามเสนวิทยาลัย จำนวน 97 คน พบว่าทัศนคติ แรงจูงใจ และนิสัยรักการเรียน มีความสัมพันธ์ต่อความฉลาดทางอารมณ์ ลักษณะมุ่งอนาคต มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต นิสิตที่มีผลการเรียนดีและมีความต้องการที่จะมีความก้าวหน้าในอนาคตสูงแต่ไม่มีความฉลาดทางอารมณ์ น่าจะแสดงให้เห็นว่านิสิตถ้ามีความฉลาดทางอารมณ์ไม่เหมาะสม อาจส่งผลกระทบต่อการทำงานในอนาคต ดังที่ โกลแมน (Goleman 1998 : 25) กล่าวว่า ความฉลาดทางอารมณ์ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบที่สำคัญ ได้ศึกษาและสังเกตในช่วงวัยเรียนจนถึงวัยกลางคน นิสิตที่จบการศึกษาและได้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับสูงมักไม่ประสบความสำเร็จ เมื่อเปรียบเทียบกับนิสิตที่ได้คะแนนต่ำกว่าเพราะมีแต่เขาวนปัญหาที่ดีแต่ขาดความฉลาดทางอารมณ์ซึ่งสอดคล้องกับ เมเยอร์และคอบบ์ (Mayer and Cobb 2000 : 163 – 183) ได้เสนอความคิดเห็นว่า นโยบายการศึกษาควรจะทำให้มีความสำคัญกับความฉลาดทางอารมณ์ อีกทั้งจากผลการวิจัยที่เขาได้ศึกษามีหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่าความฉลาดทางอารมณ์ มีส่วนสนับสนุนการเรียนรู้ด้านอารมณ์ และความสำเร็จของผู้เรียน

4.2 บุคลิกภาพ ส่งผลกับความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01 เป็นอันดับ 2 ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรีดาวรรณ ตรีสารพร (2545 : 78) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพกับเขาวนอารมณ์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นพบว่า

บุคลิกภาพของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 แบบการแสดงตัวมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 แสดงว่านิสิตที่มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัวจะมีความฉลาดทางอารมณ์สูง เนื่องจากนิสิตที่มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัวมักจะเป็นบุคคลที่มีอุปนิสัยชอบสังคมชอบสังสรรค์ เข้ากับผู้อื่นได้ง่ายและมีเพื่อนมาก ในการที่นิสิตต้องใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัย นิสิตจะต้องมีปฏิสัมพันธ์กับผู้คนเป็นจำนวนมากต้องมีการทำกิจกรรมรวมกันทำให้นิสิตต้องเป็นคนที่สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ใหม่ ๆ อยู่เสมอ และมักจะไม่นิยติดอยู่กับความคิดของตนเองทำให้เป็นคนมองโลกในแง่ดี มีความคิดที่ยืดหยุ่น สามารถปรับเปลี่ยนได้ตลอดเวลาขึ้นอยู่กับ การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฮอลเวิร์ท (วินัย ธงชัย 2545 : 24 , อ้างอิงจาก Hallworth 1964 : 171-177) ได้ศึกษาบุคลิกภาพของเด็กวัยรุ่นของโรงเรียนมัธยมแบบประสมในเขตอุตสาหกรรมตอนกลางของประเทศอังกฤษ พบว่าลักษณะพฤติกรรมที่เด็กแสดงตัวมีเป็นอันดับหนึ่งคือ มีคนรู้จักมาก อันดับสองคือ ปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ๆ ได้มาก อันดับสามคือ เข้ากับคนได้ทุกประเภท อันดับสี่ คือ ถ้ามีโอกาสจะเป็นผู้นำที่ดี อันดับห้า คือ ชอบการปฏิบัติและทดลอง อันดับหกคือ มักจะไต่ถามเพื่อนเมื่อมีความสงสัย และวันเพ็ญ อายุการ (นิพนธ์ แจ่มเยี่ยม 2519 : 11 , อ้างอิงจาก วันเพ็ญ อายุการ) ได้ศึกษาพบว่าผู้มีลักษณะแสดงตัวสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่ๆ ได้ง่าย สนวนรินทร์ แจ่มจรัส (นิพนธ์ แจ่มเยี่ยม 2519 : 11 , อ้างอิงจาก นรินทร์ แจ่มจรัส) พบว่าบุคลิกภาพมีความสัมพันธ์ทางลบกับความวิตกกังวล คือบุคคลที่มีบุคลิกภาพแสดงตัวจะมีความวิตกกังวลน้อยในทิศทางเดียวกันกับที่นายแพทย์ชูทิศย์ ปานปรีชา กล่าวว่าบุคลิกภาพที่ทำให้เกิดความเครียดคือเป็นคนจริงจังกับชีวิต ใจร้อนรุนแรง ต้องพึ่งพาคนอื่น ไม่กล้าแสดงออก ขาดความมั่นใจในตนเอง และมักจะมี ความกังวลใจซึ่งถือเป็นบุคลิกภาพของพวกเก็บตัว ดังนั้น นิสิตที่มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัวจึงเป็นผู้ที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูงตามไปด้วย เพราะมักจะเป็นคนชอบการแสดงออก เปิดเผยเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นก็สามารถปรึกษากับเพื่อนและคนรอบข้างได้ ทำให้เป็นส่วนหนึ่งในการผ่อนคลายความตึงเครียดและความวิตกกังวลที่อาจส่งผลกระทบต่อสภาพทางอารมณ์ได้ ทำให้ไม่สามารถรับรู้อารมณ์ของตนเองได้

4.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ส่งผลทางลบกับความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 01 เป็นอันดับ 3 ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1970 เป็นต้นมา นักจิตวิทยาจำนวนมากได้ให้ความสนใจกับระดับเชาวน์ปัญญา (Intelligence Quotient) โดยมีความเชื่อที่เป็นพื้นฐานในขณะนั้นว่าคนที่มียระดับเชาวน์ปัญญาสูงย่อมมีโอกาสประสบความสำเร็จในชีวิตได้มากกว่า แต่เมื่อได้ทำการศึกษาจากสภาพความเป็นจริงในสังคม นักจิตวิทยาพบว่าในความเป็นจริงแล้วคนที่มียระดับเชาวน์ปัญญาสูง จำนวนไม่น้อยที่ไม่ประสบความสำเร็จในชีวิต (Salovey 1997 : 339 - 361) นักจิตวิทยาได้พบว่าผู้ที่ไม่ประสบความสำเร็จในชีวิต ทั้งๆที่มีระดับเชาวน์ปัญญาสูงนั้นล้วนแต่มีปัญหาในการแสดงอารมณ์ ซึ่งปัญหาที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์เหล่านี้เป็นปัญหาที่เป็นต้นเหตุให้คนที่มียระดับเชาวน์ปัญญาสูงไม่ประสบความสำเร็จในชีวิต

เท่าที่ควรนักจิตวิทยาได้เรียกความสามารถที่เกี่ยวข้องเหล่านี้ว่าความฉลาดทางอารมณ์ (Emotion Intelligence) ซึ่งเรียกกันย่อๆ ว่า EQ การที่บุคคลจะประสบความสำเร็จในชีวิตได้ ตลอดจนดำรงชีวิตอยู่ได้ จะมีระดับเชาวน์ปัญญาที่ส่งผลต่อความสำเร็จในชีวิตไม่เกิน ร้อยละ 25 เท่านั้น ส่วนที่เหลือกว่า ร้อยละ 75 นั้นขึ้นอยู่กับสิ่งที่เรียกว่าความฉลาดทางอารมณ์ของแต่ละคน (Goleman, 1998 93 - 104) จึงเห็นได้ว่าความฉลาดทางอารมณ์เป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้บุคคลประสบความสำเร็จในชีวิตได้

4.4 สัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อนร่วมชั้น ส่งผลกับความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เป็นอันดับ 4 เพราะว่าเพื่อนมีอิทธิพลต่อการอยู่ในสังคมภายในมหาวิทยาลัยของนิสิตเกี่ยวข้องกับการทำกิจกรรมต่างๆในการเรียน เช่น การเรียนในชั้นเรียน ทำกิจกรรมกลุ่ม ทำการบ้าน อ่านหนังสือ นิสิตต้องมีการติดต่อสื่อสารซึ่งกันและกัน มีการปรึกษาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนช่วยเหลือในการทำงานซึ่งกันและกันระหว่างนิสิตกับเพื่อน มีกิจกรรมสันทนาการ เช่น การเล่นกีฬา ร้องเพลง ทำกิจกรรมในสถานที่ของมหาวิทยาลัยทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ซึ่งสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อนไม่ดีก็จะส่งผลกระทบทำให้นิสิตเกิดความเครียด ขาดความร่วมมือในการทำกิจกรรม ขาดความรับผิดชอบในหน้าที่ นิสิตที่ยอมรับว่าตนโกรธเพื่อน ก็จะมี ความฉลาดทางอารมณ์มากกว่านิสิตที่ไม่รู้ตัวว่าตนเกิดอารมณ์ขึ้นมา

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นพพงษ์ บุญจิตตรุลย์ (2507 48 - 64) ที่ได้กล่าวหาว่าแนวทางในการสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนและผู้สอนในการปฏิสัมพันธ์ระหว่างนิสิตกับอาจารย์และระหว่างนิสิตกับเพื่อน มีผลต่อทัศนคติที่ดีในการเรียนและผลการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พยอม ธีวรสุ (2540 106 - 107) ที่ได้พบว่า สภาพห้องเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างนิสิตกับอาจารย์ ความสัมพันธ์ระหว่างนิสิตกับเพื่อน สภาพมหาวิทยาลัย และลักษณะสถานที่ภายในห้องเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวด้านการเรียนของนิสิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ข้อเสนอแนะ

1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบลักษณะมุ่งอนาคต สามารถพยากรณ์ความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต ผลที่ได้สามารถนำไปใช้เพื่อส่งเสริมพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต ซึ่งในการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์นั้นการให้การสนับสนุนทางสังคมและการส่งเสริมทำให้นิสิตเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าคิดกล้าแสดงออกในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม จึงถือเป็นส่วนสำคัญในการช่วยให้นิสิตที่มีสภาพชีวิตในสังคมปัจจุบัน ซึ่งเต็มไปด้วยความกดดันและสิ่งยั่วยุต่างๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อภาวะสุขภาพกายและสุขภาพจิต ทำให้สามารถเผชิญกับปัญหาและอุปสรรค สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปกติไปในทางที่ถูกต้องและเป็นบุคคลที่ดีมีคุณภาพในสังคมต่อไป

1 2 จากผลการวิจัยครั้งนี้สามารถใช้เป็นแนวทางในการวางนโยบายให้คณะบดีและผู้เกี่ยวข้องร่วมกันสร้างความฉลาดทางอารมณ์ให้กับนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งจะส่งผลให้นิสิตมีความฉลาดทางอารมณ์ที่เหมาะสม

2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

2 1 ควรมีการศึกษาในเรื่องของความฉลาดทางอารมณ์กับกลุ่มตัวอย่างอื่น ๆ เช่น การศึกษากับนิสิตที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยเปิด หรือในกลุ่มที่อยู่ในวัยทำงานหรือวัยผู้ใหญ่

2 2 ควรศึกษาความฉลาดทางอารมณ์กับตัวแปรอื่น ๆ เช่น ลักษณะการเป็นผู้นำ ผู้ตามกิจกรรมกลุ่ม หรือแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นต้น

2 3 ควรมีการวิจัยเชิงทดลองมาใช้ในการศึกษาความฉลาดทางอารมณ์ เช่น การใช้กิจกรรมกลุ่ม เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ (2540) การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง กรุงเทพฯ กรมวิชาการ
กระทรวงศึกษาธิการ
- ✓ กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2543) อีคิว ความฉลาดทางอารมณ์ กรุงเทพฯ สำนัก
พัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต
- กรมสุขภาพจิต (2543) เอกสารประกอบการประชุมวิชาการประจำปี เรื่องสุขภาพจิตดีด้วยอีคิว
โรงแรมดิเอ็มเมอรัลด์ กรุงเทพฯ หน้า 55-56
- กรมสุขภาพจิต (2543) รายงานการวิจัย การพัฒนาแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์สำหรับ
ประชาชน อายุ 12-60 ปี กรุงเทพฯ พัฒนาสุขภาพจิต
- ✓ กรมสุขภาพจิต (2544) คู่มือความฉลาดทางอารมณ์ ฉบับปรับปรุง กรุงเทพฯ โรงพิมพ์ชุมนุม
สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
- คมเพชร ฉัตรศุภกุล และ ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2544) รายงานการวิจัย เรื่องการสร้างมาตรฐาน
ประเมินและปกติวิสัยของความฉลาดทางอารมณ์สำหรับวัยรุ่นไทย ภาควิชาแนะแนวและ
จิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- คณะกรรมการฝ่ายการศึกษา คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2525) ประมวลข้อคิดทางการศึกษา
ของไทย กรุงเทพฯ คณะกรรมการฝ่ายการศึกษา คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
- คณะวัฒนธรรมแห่งชาติ (2528) การดำเนินงานโครงการเสริมสร้างวินัยนักเรียนทั่วประเทศ
กรุงเทพฯ กองวิจัยและวางแผน สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
- จรรยา สุวรรณทัต (2545) ระบบครอบครัวและสังคมไทย ในประมวลชุดวิชาจิตวิทยาครอบครัวและ
ครอบครัวศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์สุโขทัยธรรมมาธิราช
- จอม ชุ่มช่วย (2540) “ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์,”วารสารการศึกษาปฐมวัย 1(3) 56-61
- จารุวรรณ เปียทอง (2545) การเปรียบเทียบผลของการควบคุมตนเองและฝึกการลดความรู้สึก
อ่อนไหวอย่างเป็นระบบที่มีผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ
กรุงเทพมหานคร ปริญญาโท กศ ม (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ชนันภรณ์ ลักษณะมีพิเชษฐ์ (2545) การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย กรุงเทพมหานคร ปริญญาโท กศ ม
(จิตวิทยาแนะแนว) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

- ชมมน สุขวงศ์ (2543) ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับความฉลาดทางอารมณ์ของวัยรุ่น
ตอนต้น วิทยานิพนธ์ ศษ ม (จิตวิทยาแนะแนว) ขอนแก่น บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ชุมพร ยงกิตติกุล (2539) การวัดทางจิตวิทยา ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย
- ญาดา หลาวเพชร (2544) บทบาทของบิดา บทบาทของมารดากับความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์ของ
นักเรียนวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ กศ ม (จิตวิทยาพัฒนาการ) กรุงเทพฯ
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ดวงใจ เนตรโรจน์ (2527) การสร้างแบบทดสอบบุคลิกภาพด้านความมีวินัยในตนเองระดับชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3 กรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ กศ ม กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ดารานี วงษ์อยู่น้อย (2525) การพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์โดยการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม วิทยานิพนธ์
กศ ม กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ✓ ทศพร ประเสริฐสุข (2543) ความเฉลียวฉลาดทางอารมณ์กับการศึกษา, "รวมบทความวิชาการ EQ
กรุงเทพฯ DESKTOP การพิมพ์
- ทัศนีย์ อาชาไนย (2519) การอบรมเลี้ยงดูกับบุคลิกภาพของเด็ก, สังคมสงเคราะห์สาร 10 57 – 62
- ทัศนีย์ อินทรบำรุง (2539) วินัยในอนาคตของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่านิทาน
ก่อนกลับบ้าน วิทยานิพนธ์ กศ ม กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรี
นครินทรวิโรฒ
- ✓ เทอดศักดิ์ เดชคง (2539, มีนาคม) "มาตรวัดอารมณ์อัจฉริยะ," วารสาร UPDATE 10(117) 55 - 61
- ธีรวัฒน์ นิจนตร (2526) สุขภาพจิตสังคมในโรงเรียนสุขภาพจิตของนักเรียนในเขต
กรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ กศ ม กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรี
นครินทรวิโรฒ
- ธิติมา จักรเพชร (2544) ผลของชุดการแนะแนวที่มีต่อการมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมปีที่ 1
โรงเรียนสุเหร่าแสนแสบ กรุงเทพมหานคร สารนิพนธ์ กศ ม กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- นิตยา คงภักดี (2542). "EQ กับความสำเร็จในชีวิต," Life & Family 22(4) · 109 -112
- นิรดา อุดลยพิเชษฐ์, เรือเอกหญิง (2542) ผลของการใช้โปรแกรมพัฒนาเชาว์อารมณ์ที่มีต่อความฉลาด
ทางอารมณ์ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยกองทัพเรือ วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาส
ตรมหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- บงกช โควินท์ (2544) การศึกษารายกรณีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีพฤติกรรมรังแก
เพื่อนโรงเรียนวัดราชสิทธิธาราม สังกัดกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ กศ ม กรุงเทพฯ
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประชัน จันทรสุข (2544) การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเชาวน์อารมณ์กับความสามารถในการ
ปฏิบัติการพยาบาลจิตเวช ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ประยูร
นิพนธ์ กต ม (วัดผลศึกษา) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปรีดาวรรณ ตรีสาทร (2545) ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพกับเชาวน์อารมณ์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 4
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น วิทยานิพนธ์ ศศ ม ขอนแก่น บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2538) เอกสารประกอบการสอนวิชาการทดสอบทางจิตวิทยา กรุงเทพฯ
บัณฑิตการพิมพ์

_____ (2543) "คุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับ EQ," รวมบทความวิชาการ EQ กรุงเทพฯ
DESKTOP การพิมพ์

พรพิมล เพ็งศรีทอง (2515) การเปรียบเทียบบุคลิกภาพของครูวิทยาศาสตร์ ประยูรนิพนธ์ กต ม
(วัดผลศึกษา) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ (2519) "ความสัมพันธ์ในหมู่นิสิตนักศึกษา" คัมภีร์มหาวิทยาลัย กรุงเทพฯ
เจริญวิทย์การพิมพ์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (2542) แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540
– 2544) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กองแผนงาน สำนักงานอธิการบดีฝ่ายแผนและ
พัฒนา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพฯ

รติวรรณ ทับธง (2543) วุฒิทางอารมณ์ของวัยรุ่น ภาคนิพนธ์ ศศ ม (พัฒนาสังคม) กรุงเทพฯ
บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

รัตนา นภารัตน์ (2531) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความมีวินัยในตนเอง ของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชาสังคมโดยใช้การสอนแบบบูรณาการกับการสอนตาม
คู่มือแนวการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ประยูรนิพนธ์ กต ม กรุงเทพฯ
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ลักขณา แพทยานันท์ (2542) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล การสนับสนุนทางสังคมและ
ความผาสุกทางจิตวิญญาณกับเชาวน์อารมณ์ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลสังกัด
กระทรวงสาธารณสุข วิทยานิพนธ์ พย ม (การพยาบาลศึกษา) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิชัย ดันศิริ (2542) โฉมหน้าการศึกษาไทยในอนาคต แนวคิดสู่การปฏิรูปการศึกษา พิมพ์ครั้งที่
2 กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วินัย ธงชัย (2545) ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อบุคลิกภาพที่พึงประสงค์ของนักเรียนนายร้อยตำรวจ
โรงเรียนนายร้อยตำรวจอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ประยูรนิพนธ์ กต ม (จิตวิทยา
การศึกษา) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

- วิระวัฒน์ ปันนิตามัย และ อุสา สุทธิสาคร (2542) การศึกษาวิจัยเรื่ององค์ประกอบด้านชีวประวัติของนักศึกษา กับความสามารถทางด้านเชาว์อารมณ์ ความจริงของชีวิตที่ไม่ใช่แฟชันนิยม กรุงเทพฯ อัดสำเนา
- วิระวัฒน์ ปันนิตามัย (2542) เชาว์อารมณ์ (EQ) ดัชนีวัดความสุขและความสำเร็จของชีวิต บริษัทเอกซ์เปอร์ จำกัด DESKTOP การพิมพ์
- ✓ สาลิกา เมชนาวิน (2545) องค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์ของพยาบาล ในการปฏิบัติการพยาบาล ปรินธิยาณินท์ กศด (การวิจัยและพัฒนาหลักสูตร) กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543) รายงานการวิจัยเชิงเอกสาร เรื่องรูปแบบและภารกิจอุดมศึกษา กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์วัฒนาพานิชจำกัด
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล (2533) จิตวิทยาการศึกษา กรุงเทพฯ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- อัจฉราพรรณ จรัสวัฒน์ (2543) "EQ ความฉลาดทางอารมณ์กับความสำเร็จในการทำงาน" รวมบทความวิชาการ EQ กรุงเทพฯ DESKTOP การพิมพ์
- อัจฉรา วงศ์โสธร (2541) การให้คำปรึกษาหารือในการปรับปรุงการเขียนเค้าโครงการวิจัยของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สามกรณีศึกษาของนักศึกษาที่มีความสามารถเก่ง ปานกลาง และ อ่อน กรุงเทพฯ
- Astin, Alexander W (1993) What Matter in College Four Critical Years Revisited Sanfrancico Jossey-Bass Publisher
- Ausubel David P (1965) Ego Deverlopment and The Personality 3 ed , New York Grune and Stration,inc ,
- ✓ Bar-on (2000 , June) "Emotional intelligence Test," Emotional Journal
- ✓ Coper,R K & Swaaf, A (1997) Executive EQ Intelligence in Leadership and Organization New York Grosset/Putnam
- Dean, D G (1996) Emotional Maturity and marital adjustment Journal of Marriage and the Family November, 451 -457
- Gibb,N (1995, Octerber) "The EQ Factor," Time 2(10) 24-31
- Goleman, D (1995) Working with Emotional Intelligence New York Bantam Books
- ✓ Goleman, D (1999) Toward a Model Emotional Intelligence Curriculum Avaliable from [http //www eq org](http://www.eq.org)
- Patton,P (1998) EQ Devalopment from success to sinificance Singapore SNP Publoshing Ltd
- ✓ Salovay,P ,Mayer, J D ,Goleman ,D ,Turvey,C ,Palfai,T P (1995) "Emotional,Attention, Clarity,and Repair Exploring Emotionnal Intelligence Using The trait Mata- Mood

Scale" Emotion Disclosure and Health Washington D C American Psychology Association 125-154

Salovay P ,and Sluyter,D (1997) Devalopment of Parental Attitude Research Instrumental Chaild Devalopment September,339 – 361

Thorndike, E L (1920) " Intelligence and Its Uses " Harper's Magazine 140 227-235

Weisinger,Hendrie (1998) Emotional Intelligence At Work The Untapped edge For Success San Francisco Jossey-Bass Inc

Wrenn, C Gilbert and Robert P Larson (1969) Studying Effectively Stanford Stanford University Press

Yamane , Taro (1967) Statistic An Introductory Analysis 2 ed New York Harper

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก



บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร 5731, 5618

ที่ ศธ 0519 12/1238 5

วันที่ 14 ธันวาคม 2547

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

๑

เรียน คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาววรกานต์ สุขสวัสดิ์ ณ อยุธยา นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” โดยมี อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นิสิตปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 – 4 สาขาวิชาศิลปศึกษา และสาขาครุศึกษาศึกษา จำนวน 168 คน ตอบแบบสอบถามองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในระหว่างเดือนธันวาคม 2547 - มกราคม 2548

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาววรกานต์ สุขสวัสดิ์ ณ อยุธยา ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย



บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร 5731, 5618

ที่ ศธ 0519 12/12354

วันที่ 17 ธันวาคม 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

๑

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาววรกานต์ สุขสวัสดิ์ ณ อยุธยา นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” โดยมี อาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ รองศาสตราจารย์เวอร์นี กริทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรรณรัตน์ พลอยล้อมแสง และ อาจารย์พาสนา จุลรัตน์ เป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบแบบสอบถามองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามให้ นางสาววรกานต์ สุขสวัสดิ์ ณ อยุธยา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญสิริ จีระเชชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย



ที่ ศธ 0519 12/10-๖๔

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

1๖ ธันวาคม 2547

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน คณบดีคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางสาวรณงค์ สุขสวัสดิ์ ณ อยุธยา นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” โดยมี อาจารย์ยวีร์ไลลักษณ์ พงษ์โสกา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้ นิสิตปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-4 สาขาวิชาศิลปศึกษา และสาขาดุริยางคศึกษา จำนวน 168 คน คอบแบบสอบถามองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในระหว่างเดือนธันวาคม 2547 - มกราคม 2548

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวรณงค์ สุขสวัสดิ์ ณ อยุธยา ได้เก็บข้อมูลในการทำสารนิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญจิตริ จิระเชชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ มือถือ 09-1471489

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามการวิจัย
เรื่ององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้ต้องการศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางนโยบายในการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของนิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒให้มีประสิทธิภาพ

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 8 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนิสิต

ตอนที่ 2 แบบสอบถามบุคลิกภาพ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามมุ่งอนาคต

ตอนที่ 4 แบบสอบถามสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัย

ตอนที่ 5 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับสมาชิกในครอบครัว

ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์

ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อนร่วมชั้น

ตอนที่ 8 แบบสอบถามวัดความฉลาดทางอารมณ์

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว เมื่อนิสิตอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย

✓ ลงใน ☐ ที่กำหนดให้ และเติมคำตอบให้ครบถ้วน

1 ระดับชั้นปีที่ศึกษา

☐ ชั้นปีที่ 1

☐ ชั้นปีที่ 2

☐ ชั้นปีที่ 3

☐ ชั้นปีที่ 4

2 เพศ

☐ นิสิตชาย

☐ นิสิตหญิง

3 อายุ _____ ปี

4 สาขาวิชาที่เรียน

☐ สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ศึกษา

☐ สาขาวิชาศิลปศึกษา

5 ผลการเรียนสะสมของนิสิต (เกรดเฉลี่ยสะสม)

6 อาชีพของบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง

☐ รับราชการ

☐ พนักงานรัฐวิสาหกิจ

☐ พนักงานเอกชน

☐ ธุรกิจ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามบุคลิกภาพ

คำชี้แจง แบบสอบถามบุคลิกภาพนี้ประกอบด้วยข้อความที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมในชีวิตประจำวัน กรุณาตอบคำถามอย่างระมัดระวังและเลือกตอบคำตอบที่ตรงกับตัวนิสิตมากที่สุด ในสถานการณ์นั้น เมื่อนิสิตอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตรง ขวามือ ของใดของหนึ่ง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงมากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิต
จริงบ้าง	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตพอสมควร
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตบ้างเล็กน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
1	นิสิตชอบแสดงความคิดเห็นเมื่อมีการถกเถียงหรืออภิปรายกัน					
2	เมื่ออยู่ในกลุ่มเพื่อน นิสิตรู้สึกว่าเป็นเรื่องยากที่จะต้องหาเรื่องต่างๆขึ้นมาสนทนา					
3	นิสิตมีระเบียบวินัยในตนเองสูง ทุกครั้งจะต้องทำตามกฎเกณฑ์ที่วางไว้ไม่มีการปรับเปลี่ยน					
4	นิสิตจะวางแผนอย่างรอบคอบทุกครั้งก่อนลงมือปฏิบัติจริง					
6	นิสิตชอบพบปะพูดคุยติดต่อประสานงาน					
7	นิสิตเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางมหาวิทยาลัยจัดขึ้นเสมอ					
8	นิสิตจะไม่ครุ่นคิดถึงอดีตที่ผิดพลาดแต่จะพยายามแก้ไขให้ดีขึ้น					
9	นิสิตเป็นคนเปิดเผย กล้าคิดกล้าพูดในสิ่งที่เป็นจริงและถูกต้อง					
10	นิสิตชอบอยู่ในกลุ่มเพื่อนที่พูดคุยกันอย่างสนุกสนาน					
11	นิสิตเห็นว่าการร่วมมือร่วมใจกันทำงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์มากกว่าทำงานโดยลำพัง					
12	นิสิตเป็นคนเข้าสังคมง่าย					

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
13	ปกติแล้วนิสัยจะเจียบขริ่ม ไม่ค่อยพูดกับใคร					
14	ขณะคุยกับอาจารย์ เพื่อนหรือบุคคลอื่นนิสัยไม่กล้า สบตา					
15	นิสัยไม่ชอบกิจกรรมเข้าค่าย					
16	นิสัยไม่ค่อยอายและยังมั่นใจในตนเองหากกระทำผิด ต่อหน้าสาธารณชน					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามลักษณะมุ่งอนาคต กรุณาตอบคำถามอย่าง
ระมัดระวัง และเลือกตอบคำตอบที่ตรงกับตัวนิสิตมากที่สุดในสถานการณ์นั้น เมื่อนิสิตอ่าน
ข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตรงขวามือ ของใดของหนึ่ง ที่ตรงกับ
ข้อเท็จจริงมากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิต
จริงบ้าง	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตพอสมควร
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตบ้างเล็กน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
1	นิสิตหาความรู้อยู่เสมอๆเพื่อความก้าวหน้าในด้าน การเรียน					
2	นิสิตศึกษาเล่าเรียนเพื่อจะได้นำความรู้เป็นพื้นฐานใน การประกอบอาชีพ					
3	นิสิตเรียนให้ผ่านไปวันๆ เท่านั้น					
4	ถ้านิสิตเรียนไม่เข้าใจวิชาหนึ่งวิชาใดนิสิตจะเลิกเรียน ทันที					
5	นิสิตตั้งใจเรียนเพื่อความสำเร็จในการเรียน					

6	นิสิตไม่ชอบวางแผนการทำงานไว้ล่วงหน้าเพราะเหตุการณ์มักไม่เป็นไปตามแผน					
7	การเรียนหนังสือไม่สามารถทำให้นิสิตประสบความสำเร็จในอนาคตได้เสมอ					
8	ถ้าต้องทำงานชิ้นหนึ่งนิสิตจะวางแผนทุกอย่างไว้ล่วงหน้า					
9	นิสิตจะอดทนต่อการเรียนไม่ว่าจะยากลำบากเพียงใด					
10	นิสิตจะขยันหมั่นเพียรในการศึกษาเล่าเรียนแม้ว่าผลการเรียนในปัจจุบันยังไม่ดีพอ					
11	ในอนาคต คนไม่มีการศึกษามีโอกาสในการทำงานสูง คนมีการศึกษาไม่ได้					
12	แม้ว่านิสิตจะไม่ชอบวิชาใดก็ตาม นิสิตจะพยายามตั้งใจเรียนเพื่อให้สอบได้คะแนนดี					

ตอนที่ 4 แบบสอบถามสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัย

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัย

เมื่อนิสิตอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตรงขวามือ ช่องใดของหนึ่ง
ที่ตรงกับข้อเท็จจริงมากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิต
จริงบ้าง	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตพอสมควร
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตบ้างเล็กน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตน้อยที่สุด

ลำดับ	ข้อความถาม	จริง ที่สุด	จริง มาก	จริง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
	สถานที่เรียน					
1	บริเวณของห้องเรียนปราศจากสิ่งรบกวนต่าง ๆ เช่น เสียง และ กลิ่นเป็นต้น					

2	นิสิตคิดความหาวิทยาลัยมีปริมาณนิสิตมากเกินไป ไม่เหมาะสมกับอาคารเรียน					
3	สภาพอาคารต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย มีความสะอาดเรียบร้อย					
4	บริเวณโดยรอบมหาวิทยาลัยสะอาดและ สวยงาม					
5	ห้องสมุดมีแหล่งค้นคว้าความรู้ที่หลากหลาย และเพียงพอต่อจำนวนนิสิต					
6	ห้องน้ำในอาคารต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยไม่ถูกสุขลักษณะ					
	สื่ออุปกรณ์การเรียน					
1	อุปกรณ์การเรียนการสอนมีความทันสมัยและมีคุณภาพในการใช้งาน					
2	อุปกรณ์การเรียนการสอนมีความหลากหลายและเหมาะสมกับรายวิชา					
3	มหาวิทยาลัยมีการตรวจสอบคุณภาพการใช้งานของอุปกรณ์การเรียนบ้างเป็นบางครั้ง					

ตอนที่ 5 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับสมาชิกในครอบครัว

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับสมาชิกในครอบครัว เมื่อนิสิตอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตรงขวามือ ช่องใดช่องหนึ่งที่ตรงกับข้อเท็จจริงมากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิต
จริงบ้าง	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตพอสมควร
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตบ้างเล็กน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตน้อยที่สุด

ลำดับ	ข้อคำถาม	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
	การปฏิบัติตนของผู้ปกครองหรือบิดามารดาที่มีต่อนิสิต					
1	ผู้ปกครองไม่สนใจซักถามเกี่ยวกับการเรียนของนิสิต					
2	เมื่อมีเวลาว่างผู้ปกครองไม่เคยที่จะพูดคุยกับนิสิต					
3	เมื่อนิสิตทำคะแนนสอบได้ไม่ดี ผู้ปกครองให้กำลังใจแก่นิสิต					
4	ผู้ปกครองไม่เคยชมนิสิต เมื่อทำคะแนนสอบได้ดี					
5	ผู้ปกครองให้กำลังใจนิสิตในการดูหนังสือ					
6	เมื่อนิสิตกลับบ้านผิดเวลา ผู้ปกครองไม่เคยสนใจ					
7	ผู้ปกครองยืนยันให้นิสิตเรียนในสายการเรียนที่ทำงานบอกให้เลือก โดยไม่คำนึงถึงความต้องการของนิสิต					
8	เมื่อนิสิตสอบตกผู้ปกครองจะลงโทษ					
9	ผู้ปกครองคอยเตือนให้นิสิตอ่านหนังสือ					
10	ผู้ปกครองให้ความรัก ความอบอุ่น แก่นิสิต					
11	เมื่อนิสิตมีปัญหาเกิดขึ้น ผู้ปกครองไม่เคยให้คำปรึกษาในการแก้ปัญหา					
12	ผู้ปกครองให้ความช่วยเหลือนิสิตในเรื่องต่าง ๆ ด้วยความเต็มใจ					
13	เมื่อนิสิตไม่สบาย ผู้ปกครองจะดูแลนิสิตอย่างใกล้ชิด					
	การปฏิบัติตนของนิสิตที่มีต่อผู้ปกครองหรือบิดามารดา					
1	นิสิตปรึกษาปัญหาทุกเรื่องกับผู้ปกครอง					
2	นิสิตทำอะไรโดยไม่สนใจผู้ปกครอง					
3	เมื่อนิสิตมีปัญหาเกี่ยวกับการเรียน นิสิตจะไม่					

	ปรึกษาผู้ปกครอง					
4	นิสิตไม่พอใจ เมื่อผู้ปกครองบอกให้นิสิตอ่านหนังสือ					
5	นิสิตไม่เคยทำความเคารพผู้ปกครองทั้งก่อนและกลับจากมหาวิทยาลัย					
6	นิสิตรู้สึกยินดีที่ได้สนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้ปกครอง					
7	นิสิตตั้งใจศึกษาเล่าเรียน					
8	นิสิตแสดงความรัก ความห่วงใยต่อผู้ปกครอง					
9	นิสิตปฏิบัติสิ่งใด ผู้ปกครองมักจะไม่เห็นด้วยกับนิสิตเสมอ					
10	นิสิตใช้เงินที่ผู้ปกครองให้อย่างสุรุ่ยสุร่าย					

ตอนที่ 6 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์

คำชี้แจง เมื่อนิสิตอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตรงขวามือ
ช่องใดช่องหนึ่ง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงมากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิต
จริงบ้าง	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตพอสมควร
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตบ้างเล็กน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตน้อยที่สุด

ลำดับ	ข้อคำถาม	จริง ที่สุด	จริง	จริงบ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
	การปฏิบัติตนของอาจารย์ที่มีต่อนิสิต					
1	อาจารย์รับฟังความคิดเห็นของนิสิต					
2	เมื่อได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ นิสิตจะนำไปคิดและปฏิบัติอย่างมีเหตุผล					

3	อาจารย์ให้ความรัก ความอบอุ่นต่อนิสิตอย่างเท่าเทียมกัน					
4	นิสิตได้รับความช่วยเหลือทางวิชาการจากอาจารย์ค่อนข้างน้อย					
5	นิสิตได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ในเรื่องทั่ว ๆ ไป					
6	อาจารย์ไม่ยอมรับฟังเหตุผลของนิสิต					
7	อาจารย์ให้คำปรึกษา เมื่อนิสิตมีปัญหาส่วนตัว					
	การปฏิบัติตนของนิสิตที่มีต่ออาจารย์					
1	นิสิตแสดงความเคารพอาจารย์ทั้งในห้องเรียน และนอกห้องเรียนด้วยความจริงใจ					
2	นิสิตตั้งใจเรียนในทุก ๆ วิชาอย่างสม่ำเสมอ เสนอปลาย					
3	นิสิตไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของอาจารย์					
4	นิสิตอยากปรึกษาอาจารย์ เมื่อมีปัญหาการเรียนหรือเรื่องส่วนตัว					
5	นิสิตมาเรียนทุกวันอย่างสม่ำเสมอ					

ตอนที่ 7 แบบสอบถามสัมพันธภาพนิสิตกับเพื่อนร่วมชั้น

คำชี้แจง เมื่อนิสิตอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตรงขวามือ ช่องใดช่องหนึ่ง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงมากที่สุด ดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิต
จริงบ้าง	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตพอสมควร
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตบ้างเล็กน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ตรงกับข้อเท็จจริงของนิสิตน้อยที่สุด

ลำดับ	ข้อความถาม	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
1	นิสิตไม่เคยให้ความช่วยเหลือเพื่อน เมื่อเพื่อนมีปัญหา					
2	เพื่อนรวมชั้นเรียนของนิสิตให้ความเป็น กันเอง และแสดงความเป็นมิตรกับนิสิต อยู่เสมอ					
3	นิสิตไม่เคยให้กำลังใจเพื่อน เมื่อเพื่อนมี ปัญหา					
4	นิสิตสามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อน เมื่อมี เรื่องไม่สบายใจ					
5	เพื่อน ๆ มักไม่เห็นด้วยกับความคิดของ นิสิต					
6	นิสิตดูแลเพื่อนที่เจ็บป่วยอย่างใกล้ชิด					
7	นิสิตไม่ยอมรับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์ ของเพื่อน					
8	เมื่อเพื่อนไม่สบาย นิสิตไม่เคยให้ความ สนใจ					
9	นิสิตกับเพื่อนในกลุ่มมักจะทำกิจกรรม ร่วมกัน					
10	นิสิตให้ความช่วยเหลือเพื่อน ทั้งใน เรื่องการเรียน และเรื่องส่วนตัว					
11	นิสิตจะรำคาญเมื่อเพื่อนถามเกี่ยวกับ เรื่องเรียน					
12	เมื่อใกล้เวลาสอบนิสิตกับเพื่อนจะอ่าน หนังสือด้วยกัน					
13	เมื่อนิสิตทำความผิดเพื่อน ๆ จะซ้ำเติม นิสิต					

ตอนที่ 8 แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ความฉลาดทางอารมณ์

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามวัดความฉลาดทางอารมณ์ กรุณาตอบคำถามอย่างระมัดระวัง และเลือกตอบคำตอบที่ตรงกับตัวนิสิตมากที่สุด ในสถานการณ์นั้น เมื่อนิสิตอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตรงขวามือ ช่องใดช่องหนึ่ง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงมากที่สุด ดังนี้

จริงมาก	หมายถึง ข้อความตรงกับความคิดนิสิตมากที่สุด
ค่อนข้างจริง	หมายถึง ข้อความตรงกับความคิดนิสิตมาก
จริงบางครั้ง	หมายถึง ข้อความตรงกับความคิดนิสิตบางครั้งและบางครั้งก็ ไม่ตรงกับความคิดของนิสิต
ไม่จริง	หมายถึง ข้อความไม่ตรงกับความคิดนิสิตมาก

ข้อ ที่	คำถาม	ไม่ จริง	จริง บางครั้ง	ค่อนข้าง จริง	จริง มาก	คะแนน
1	เวลาโกรธหรือไม่สบายใจ ฉันรับรู้ได้ว่าเกิดอะไรขึ้น					
2	ฉันบอกไม่ได้ว่าอะไรทำให้ฉันรู้สึกโกรธ					
3	ฉันสามารถคอยเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่พอใจ					
4	ฉันมักมีปฏิกิริยาโต้ตอบรุนแรงต่อปัญหาเพียงเล็กน้อย					
5	เมื่อถูกบังคับให้ทำในสิ่งที่ไม่ชอบ ฉันจะอธิบายเหตุผลจนผู้อื่นยอมรับได้					
6	ฉันสังเกตได้ เมื่อคนใกล้ชิดมีอารมณ์เปลี่ยนแปลง					
7	ฉันยอมรับได้ว่าผู้อื่นก็อาจมีเหตุผลที่จะไม่พอใจการกระทำของฉัน					
8	แม้จะมีภาระที่ต้องทำ ฉันยินดีรับฟังความทุกข์ของผู้อื่นที่ต้องการความช่วยเหลือ					

9	ฉันเห็นคุณค่าในน้ำใจของผู้อื่นที่มีต่อฉัน					
10	เมื่อทำผิด ฉันสามารถกล่าวคำ"ขอโทษ"ผู้อื่นได้					
11	ฉันยอมรับข้อผิดพลาดของผู้อื่นได้ยาก					
12	ถึงแม้จะต้องเสียประโยชน์ส่วนตัวไปบ้าง ฉันก็ยินดีที่จะทำเพื่อส่วนรวม					
13	ฉันรู้สึกลำบากใจในการทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดเพื่อผู้อื่น					
14	แม้จะเป็นงานยาก ฉันก็มั่นใจว่าสามารถทำได้					
15	เมื่อทำสิ่งใดไม่สำเร็จ ฉันรู้สึกหมดกำลังใจ					
16	ฉันรู้สึกมีคุณค่าเมื่อได้ทำสิ่งต่างๆอย่างเต็มความสามารถ					
17	เมื่อต้องเผชิญกับอุปสรรคและความผิดหวัง ฉันก็จะไม่ยอมแพ้					
18	เมื่อเริ่มสิ่งหนึ่งสิ่งใด ฉันมักทำต่อไปไม่สำเร็จ					
19	ฉันพยายามหาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาโดยไม่คิดเอาเองตามใจชอบ					
20	ฉันรู้สึกว่าการตัดสินใจแก้ปัญหาเป็นเรื่องยากสำหรับฉัน					
21	ฉันทำความรู้จักผู้อื่นได้ง่าย					
22	ฉันมีเพื่อนสนิทหลายคนที่คบกันมานาน					
23	ฉันทำในสิ่งที่ต้องการโดยไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน					
24	เมื่อไม่เห็นด้วยกับผู้อื่น ฉันสามารถอธิบายเหตุผลที่เขายอมรับได้					
25	ฉันทำหน้าที่ได้ดี ไม่ว่าจะอยู่ในบทบาทใด					
26	ฉันสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายได้ดีที่สุด					
27	แม้สถานการณ์จะเลวร้าย ฉันก็มีความหวังจะดีขึ้น					
28	ทุกปัญหามักมีทางออกเสมอ					

29	เมื่อมีเรื่องที่ทำให้เครียด ฉันมัก ปรับเปลี่ยนให้เป็นเรื่องผอนคลาย สนุกสนานได้					
30	ฉันสนุกสนานทุกครั้งกับกิจกรรมในวันสุด สัปดาห์และวันหยุดพักผ่อน					
31	ฉันพอใจในสิ่งที่ฉันเป็นอยู่					
32	เมื่อว่างเว้นจากภาระหน้าที่ ฉันจะทำในสิ่ง ที่ฉันชอบ					
33	ฉันสามารถผอนคลายตนเองได้ แม้จะ เหน็ดเหนื่อยจากภาระหน้าที่					
34	ฉันไม่สามารถทำใจให้เป็นสุขได้จนกว่าจะ ได้ทุกสิ่งที่ต้องการ					
35	ฉันมักทุกข์ร้อนกับเรื่องเล็กๆน้อยๆที่ เกิดขึ้นเสมอ					

ภาคผนวก ค

แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามบุคลิกภาพ

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
1	3 334
2	2 593
3	3 000
4	6 763
5	2 679
6	3 989
7	4 638
8	4 638
9	3 334
10	2 593
11	8 881
12	2 494
13	3 334
14	2 593
15	3 334
16	2 593

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.836

แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามลักษณะมุงอนาคต

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
1	3 600
2	3 924
3	14 346
4	15 000
5	3 000
6	-3 207
7	2 494
8	5 584
9	10 693
10	10 693
11	2 826
12	5 461

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.836

แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามสิ่งแวดล้อมในมหาวิทยาลัย

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
1	3 211
2	6 481
3	4 782
4	2 346
5	3 389
6	3 389
7	2 523
8	2 758

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.932

แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนิสิต
กับสมาชิกในครอบครัว

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
1	-5 089
2	9 979
3	3 564
4	8 078
5	4 537
6	3 901
7	3 667
8	5 700
9	-3 901
10	4 822
11	8 775
12	7 937
13	4 816
14	8 881
15	2 668
16	9 379
17	3 742
18	3 194
19	2 333
20	-7 603
21	7 172

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.892

แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับอาจารย์

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
1	3 000
2	2 546
3	7 000
4	2 393
5	3 000
6	2 546
7	7 000
8	4 830
9	2 668
10	3 000
11	2 546
12	7 000

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.949

แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนิสิตกับเพื่อนร่วมชั้น

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
1	4 715
2	4 793
3	6 693
4	-2 620
5	4 427
6	5 150
7	6 333
8	2 750
9	7 729
10	6 298
11	2 679
12	5 692

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.915

แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามวัดความฉลาดทางอารมณ์

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
1	3 051
2	2 160
3	2 668
4	3 416
5	3 473
6	7 897
7	6 769
8	3 901
9	12 979
10	8 656
11	4 583
12	6 859
13	3 631
14	3 667
15	2 341
16	3 457
17	5 657
18	3 416
19	3 813
20	2 758
21	5 150
22	3 334
23	2 496
24	3 055
25	3 211
26	2 729
27	6 052
28	9 379
29	2 366

แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามวัดความฉลาดทางอารมณ์(ต่อ)

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
30	4 782
31	4 816
32	5 508
33	5 017
34	4 320
35	3 564

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.911

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อสกุล	นางสาววรกานต์ สุขสวัสดิ์ ณ อยุธยา
วันเดือนปีเกิด	วันที่ 11 มีนาคม 2524
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	601 ซอย ลาดพร้าว 80 (แยก11) แขวงวังทองหลาง เขตวังทองหลาง กรุงเทพฯ ๙ 10310
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2539	มัธยมศึกษาตอนต้น (ม.3) โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2542	มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2544	ศิลปศาสตรบัณฑิต (รัฐศาสตร์) (ศศ.บ.) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ. 2547	ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต (ศิลปศึกษา) (ศป.บ.) มหาวิทยาลัยศรี นครินทรวิโรฒ
พ.ศ. 2548	การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการศึกษา) (กศ.ม.) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ